

Tasuta
Ilmub kaks
korda kuus
Tiraaž 10 860

Viimsi Teataja

Ehitusprojektide maailm

Ehitusprojektide maailma paremaks mõistmiseks toome artiklis välja mõned olulised punktid, millega peab ehitusprojektide koostamisel arvestama ja mida peab kindlasti järgima. **Loe lk 7**

Põuasõbralik koduaed

Kuidas kujundada koduaeda nõnda, et sellest ei saaks südasuveks savanni? Mida saavad kogukonnad vee kogumiseks ise ära teha? **Loe lk 12–13**

Viimsi Artiumi uus juht

2. jaanuarist juhivad kultuuri- ja hariduskeskust Viimsi Artium viimsilane **Andreas Väljamäe**. Tema sõnul on töö põnev väljakutse, kuhu ta paneb kogu oma hinge ja südame. **Loe lk 9**

ETTEVÕTLUSAASTA: Külastasime Aiandi teel tegutsevat Zegul Kayaksi. Loe lk 16–17 >>>>

Kaasava eelarve hääletusel osales rekordarv viimsilasi

TULEMUSED 2024. aasta kaasava eelarve hääletusel sai enim hääli külade ja saarte arvestuses idakaldale puhke- ja virgestusala loomine ning alevike arvestuses jalgpallistaadioni tribüünile katuse rajamine.

Heiko Leesment
avalike suhete
osakonna juhataja

16. juuni hilisõhtuni kestnud hääletusel osales seekord 1787 viimsilast ja anti kokku 2320 häälet. Sel aastal on ideed piirkondlikult eristatud ehk eraldi arvestust peetakse alevike ja külade-saarte vahel. 50 000 eurot eraldatakse alevikele ja 60 000 eurot küladele-saartele.

Kõige enam hääli kogus hääletusel Viimsi idakaldale mitmekülse puhke- ja virgestusala loomise I etapp. Kokku anti sellele projektile 558 häälet. Alevike arvestuses võitis jalgpallistaadioni tribüünile katuse rajamise idee, mis kogus 420 häälet.

Viimsi vallavanem Illar Lemetti sõnul iseloomustas seekordset hääletust senisest suurem konkurents. "Eelnevate aastate kogemused on näidanud, et võidukad on ideed, mille olulisust esitajad ise kogukonnas teadvustada aitavad. Sellel aastal kutsu-

sime esimest korda ideede esitajad kokku ja rääkisime kommunikatsiooni olulisusest ning nagu näha, toimusid toetajate leidmiseks tugevad kampaaniad. Tunnustan kõiki, kes selles protsessis osalesid, ja mul on hea meel, et kaks kogukonnale olulist ideed valla erinevates piirkondades saavad ellu viidud," ütles vallavanem Illar Lemetti.

Kaasava eelarve pingerida

- Viimsi idakaldale mitmekülse puhke- ja virgestusala I etapi loomine – 558 häälet
- Staadioni tribüüni katuse – 420 häälet
- Kogupere teatrifestival Ville – 407 häälet
- Tädu terviseraja pikendus Randvere koolini – 347 häälet
- Tammneeme sadama slipp – 162 häälet
- Viimsi Võlumaa – 160 häälet
- Kelvingi küla korvpalliväljaku pinnasekatte uuendamine – 72 häälet
- Wrangelsholm discgolf ehk Prangli saare kettagolfirada 9 korviga – 65 häälet
- Grafititünnid – 53 häälet
- Naissaare madalseiklusrada – 45 häälet
- Kelvingi küla rulapargi projekteerimine ja ehitamine – 31 häälet

KOMMENTAAR

Mida on meil õppida kaasava eelarve protsessist?

■ **Ivar Hendla, arendusosakonna juhataja:** 2024. aasta kaasava eelarve protsess sai mõnevõrra aeglase stardi, kui soovitud elavaid arutelusid CitizenOS keskkonnas ei sündinud. Kindlasti peame selle keskkonna suunal laekunud tagasiside valguses proovima järgmisel aastal uusi lahendusi, kuid eesmärk luua ideede kogumise raames ruumi ka aruteludele leidis positiivset vastukaja.

Tänavu püüdsime lühendada ka kogu protsessi algusest lõpuni kuluvat aega ja pingutusi ideid hindava komisjoniga tõsiselt, et saaksime paari nädalaga kõik eksperthinnangud ja ideede teostatavusega seotud küsimused selgeks. Paar väga huvitavat ideed jäid kahjuks ka sellesse sõela kinni, aga võtame edasiste plaanide tegemisel kaasa teadmise, et Viimsi valla avalikkuse ruumi oleks vaja avalikke tualette ja tervislikke eluviise toetava taristu arengut ning oodatakse põnevaid maamärke ja meeleolukaid sündmusi.

Seda enam tegi suurt rõõmu märkamine, kui aktiivselt mõned kogukonnad käivitasid hääletuse etapis. Viimsi jalgpalliga seotud kogukond on varemgi üles näidanud oma suutlikkust erinevatel teemadel kokku hoida ja end kuuldavaks ning nähtavaks teha. Ka Lubja külaseltsiga seotud teatrifestivali korraldajad näitasid üles head organiseerimisvõimet ja võidu korral oleks tasuta sündmus toonud kokku lugematul hulgal väikesteid ja suuri viimsilasi üle kogu valla. Loodetavasti ei jää üritus saavutatud kolmandast kohast hoolimata toimumata. Tõsiselt üllatas see professionaalsus, millega oli teostatud Tädu terviseraja pikendamise meeskonna ideed tutvustav video. Häid näiteid jagub üle valla veelgi mitmeid.

Kõige rohkem paistis silma Randvere külaseltsi ja -vanemaga koostöös sündinud plaan, mis tõi külapoe juurde igapäevase kampaaniameeskonna, levitas kõikjal idakalda külates hääletama kutsuvaid materjale ja täitis sotsiaalmeedia videote ja postitustega, Suur tänu kõigile, kes ükskõik millisel moel kaasava eelarve protsessis kaasa on lõõnud!

hea teada

Intervjuud kaasava eelarve võiduideede autoritega

■ **Alevike arvestuses kogus enim hääli ehk 420 häälet Erle Meresmaa esitatud idee "Staadioni tribüüni katuse".**

Kuidas tekkis idee, mille kaasavasse eelarvesse esitasite?

Idee kui selline on tegelikult kaua olnud. Eesti ilm ei soosi eriti väliüritusi, sest kunagi ei tea, mis taevas alla tuleb. Kaasava eelarve on lihtsalt üks väga äge ja tore viis viimsilaste abiga midagi ära teha ja miks mitte proovida, kui võimalus antakse.

Mida esitatud projekt kogukonnale annab?

Meie silmis on see võimalus nautida staadionil toimuvat ise samal ajal kuivaks jäädes. Tehakse ju staadionil ka muid üritusi peale jalgpalli. Lasteadeade tantsu- ja laulupidu, senioride tantsupidu on ka olnud. Usun, et neid ülevalalisi üritusi ju võiks veelgi olla ning tänu 300-kohalisele tribüünile ja peagi ka katusealusele on pealtvaatajatel neid üritusi ka mõnusam nautida.

Milliseid kanaleid hääletamiseks kasutasite?

Meie võtsime rahulikult. Peamisteks kanaliteks olid meie enda sotsiaalmeediakanalid ja kogukond. Esinduste kodumängudel reklaamisime ja ka treeninggruppides saatsime info, et selline võimalus on.

See tunne on nii rõõmustav ja hea, kui mõistad, et koostegemises ongi jõud, võim ja tahe! Kõik need 420 hääletanut on meie jaoks olulised. Aitäh kõigile, kes hääletasid ja mitte ainult meie poolt, vaid üldse kõikide ideede poolt! Koos muudame Viimsi paremaks kohaks.

■ **Külade arvestuses kogus enim hääli ehk 558 häälet Randvere külaseltsi poolt esitatud idee "Viimsi idakaldale mitmekülse puhke- ja virgestusala I etapi loomine". Projekti meeskonda kuulusid Aivar Tooma, Anu Kaiv, Jaak Sepp, Jüri Peetson, Kaido Irval, Kristiin Nagel, Märt Puust ja Tõnis Rebane.**

Kuidas tekkis idee, mille kaasavasse eelarvesse esitasite?

Kaido Irval: Puhke- ja virgestusala idee autor olen mina. Meie peres on selline mõnus mõõdukas sporditegemine olnud loomulik osa lastega veedetavast ajast: ronime, turnime, sõidame rattaga, mängime.

Randvere külas, aga ka kogu Viimsis ei ole täna kõigile vanusegruppidele sobivat välist puhke- ja spordiala, mis oleks läbimõeldult planeeritud ja kus oleks võimalik anda kehale virgestuseks vajalikku koormust. Tahtsin seda olukorda muuta. Eelmisel aastal esitatud Randvere jõulinnaku projekt oli esitatud idee testimiseks – et kas see üldse kõnetab kogukonda? See oli justkui MVP (*Minimum Viable Product*), millega sain 3. koha. 133 häälet näitas, et

Randvere külaseltsi meeskond. Pildil vasakult: Kaido Irval, Kristiin Nagel, Jüri Peetson, Jaak Sepp, Aivar Tooma, Märt Puust ja Tõnis Rebane. Pildilt puudub Anu Kaiv. Foto: Jane Saks

ideel on jumet ja see läheb kohalikule kogukonnale korda küll. Lõin seejärel käed Randvere külaseltsiga, sest nii oli võimalik saada suuremat kolapinda.

Mida esitatud projekt kogukonnale annab?

Aivar Tooma: Me arvestame kogukonnana kogu Viimsi kogukonda. See on palju laiem projekt kui ainult Randvere või naabuskoona külad. Korralik puhke- ja virgestusala aitab vallaelanike tervist edendada, suurendab sotsiaalset suhtlemist ja ühistegemist ning ühendab kogukondi. Lisaks saame seal korraldada küladevahelisi ühisüritusi.

Loodame, et see saab olema nii mõnus koht, kuhu inimesed tulevad kokku suhtlema. Kus pered saavad käia üheskoos sporti tegemas ja mängimas. Soovime Randvere külaseltsiga rajada midagi sellist, mis on eeskujuks teistele ja mille pärast tullakse Randverre kohale. Justkui Randvere maamärk nagu seda on Viimsi Artium ja Põhjakonna trepp Haabneemes.

Milliseid kanaleid hääletamiseks kasutasite?

Kaido ja Aivar: Meil oli praktiliselt olematu turunduseelarve, aga panime pead kokku ja olime leidlikud. Kasutasime mitmeid kanaleid, sh sotsiaalmeedia reklaami, lõime emotsiooni ja olime iga päev pildis. Kõige paremini toimus otse inimestega rääkimine tema emakeeles.

Täname kõiki toetajaid ja hääletajaid! Idee läks paljudele inimestele korda ja nad tulid meile toeks, levitades infot oma kanalites ning suhtlesid oma kodukoha kogukonnas. Täname kõiki konkurente, sest teie sundisite meid rohkem pingutama! Eriline tänu läheb meie oma perekondadele, sest viimastel nädalatel olid projektimeeskonna liikmed promoteemise ja inimestega suhtlemisega väga hõivatud. Sinna läks meie vaba aeg, õhtud ja nädalavahetused hommikust hilisõhtuni. Ilma lähedaste inimeste toeta poleks see võimalik olnud. Suur aitäh teile!

JUHTKIRI

Mõnusat suve kõigile

Koolilapse jaoks algab suvi siis, kui kooliüks on suvevaheajaks lukku keeratud. Lapsed on "vabad" ja lapsevanemad mures, kuidas lapse suvepuhkusele sisu anda – millisesse lastelaagrisse või ehk hoopis vanaema ja vanaise juurde maale? Koolist sai kaasa ka nimekirja raamatutest, mis tuleks suvel läbi lugeda, ja nutiseadmed võiks suveks ehk üldse kõrvale panna. Milliseid tegevusi organiseerida või lasta hoopis omapead olla? Lapse soov on aga lihtne – puhata ja mängida.

Tihti kuuleme, kuidas vanemad ja õpetajad räägivad, et lapsed teevad suvepuhkusel olles suure arenguhüppe. Teadlased väidavad, et aju saab töötada kahes režiimis: nn keskendunud ja hajusmõtlemise omas. Edu aluseks on see, kui me oskame neid vaheldada. Fred Jüssi sõnul peaks inimene regulaarselt laisklema ning kui ta seda teha ei oska, siis peaks ta seda õppima. On hea lasta lapsel mingi aja oma suvest ka pisut igavleda, et aju saaks intensiivsest õppeperioodist ennast maha laadida. Igavledes hakkab tööle loovus ja fantaasia. Pärast väsitavat üheksat kuud lasteaia või koolis, huviringides ja spordiklubides on laps välja teeninud õiguse suvel natukene lihtsalt niisama olla. Eks me isegi täiskasvanuna võtame omale päevi, mil lihtsalt ei viitsi midagi teha ja laseme ennast n-ö maha laadida. Alati ei peagi igale poole kiirustades kohale jõudma ja midagi "kasulikku" tegema. Samas ei ole nutiseade igavuse peletamiseks parim vahend. Nutiseadet kasutades saab aju väga tugeva stimulatsiooni, palju põnevust kätte väga kergelt ning aju harjub sellega ja nõuab üha rohkem ergutust. Pole ka midagi hullu, kui laps mõnda aega pärast kooli või lasteaeda midagi teha ei soovi või ei oska. Suvi polekski ju õige suvi, kui ei saaks õue mängima, metsa ja mere äärde. Miks mitte avastada koos perega suviseid matkaradasid, teha ühiseid telkimisi. Minna rattaga või ja, uudistada kodukandi radasid või võtta ette kaugemaid

Lapsed ei pruugi alati tegutseda nii nagu me ütleme, vaid järgivad täiskasvanute eeskjuu.

Eestmaa kohti uudistada. Suvi on ka hea aeg teha tutvust ka lastamisega, milles on ühendatud omaette olemine, kannatlikkus ja väike hasart ning võimalus õppida selgeks näkanud kalad ja miks mitte ka õues söögitegemise oskused.

Viimsis on rohkelt õues sportimise võimalusi. Rannas on võimalik mängida võrkpalli, patseerida Karulaugu terviserajal, proovida jõudu väljõusaalis. Kui on juba igavletud ja vaim tahab midagi värskendavat, tasub ette võtta muuseumid. Viimsi Rannarahva muuseum ootab suviseid külastajaid. Tallinnas on väga eripalgelisi mäluasutusi, aga miks mitte võtta ette ka kaugemaid paiku – sõita näiteks Käru kärumuuseumisse või Väätsa jalgrattamuuseumisse. Suvel tasuks lastel kindlasti lasta valida endale meelepärane ja huvipakkuv raamat, vahelduseks kohustuslikule kirjandusele suurendab ise raamatu valimine lugemishuvi – Viimsi raamatukogust leiab endale kindlasti meelepärast lugemist igas eas raamatusõber. Viimsi õpilasmalev pakub sel suvel noortele tööampsu neljas vahetuses. Kindlasti on võimalik panustada ka vabatahtlikku tegevusse.

Suvine aeg pakub palju väljasolemise võimalusi, sõpradega kohtumisi ja vahvaid tegemisi, kuid paraku on suvel ka rohkem veeõnnetusi ja mürgistusjuhtumeid. Selleks, et suplused jääksid ainult positiivselt meelde, tuleb kindlasti pöörata tähelepanu veeohutusele. Laps ei tohi kunagi vee kogu ääres olla järelevalveta. Suvi on ka lastega juhtunud tõsiste mürgistusjuhtumite osas esirinnas – lapsele tuleb õpetada, millised saadused on ohutud ja mida suhu pista ei tohi.

Lapsed ei pruugi alati tegutseda nii nagu me ütleme, vaid järgivad täiskasvanute eeskjuu. See tähendab, et mida rohkem loeb vanem ise raamatuid, seda suuremat huvi tunneb selle vastu ka laps. Mida vähem aega veedab vanem nutiseadmes, seda vähem teeb seda ka laps. Kui vanem on sportlik, siis on üsna tõenäoline, et spordi vastu hakkab huvi tundma ka laps.

Soovin, et pered naudiks ühiseid tegemisi ja tunneksid suvest rõõmu, et sügisel kooli või lasteaeda minnes oleks pea selge ning ind uusi teadmisi omandada!

Katrin Markii
abivallavanem

Koduaia maitseka ilu loome me ise

MAITSEKAS ILU Kuidas luua meeliülendavat istutusala, kus on värvidemäng, liblikate ja mesilaste sumin ja lummasvad lõhnad?

Kristiina Kupper
aednik-maastikuarhitekt

Kersti Kuus
maastikuarhitekt

Lillepeenraid, -ampleid ja -konteinereid kujundades on palju võimalusi – värvide, öitsemise aja, tekstuuri jms järgi. Üks võimalus on ilu rajada koos kasulikkusega meie toidulauale/maitsemeelele – kaks ühes! Siinjuures saab kummutada müüdi "ilu ei sünni patta panna". "Sünnib" ja veel kuidas – ilu toidab! Fantastilisi kooslusi saab, miksides maitsetaimi ilutaimedega, mille osad on samuti söödavad – õisi ja lehti saame kasutada väga edukalt toitade kaunistamiseks serveerimisel ja veekannus nii maitseks kui ka iluks. Hea mõte on kavandada ühte peenrassa püsikuid ja üheaastaseid taimi. Sellise koosluse puhul ei ole meie peenar/terrassikast kunagi tühi. Taimede valikul ja paigutamisel istutusala peaks mõtlema taimede kõrguse, tekstuuri, öitsemise aja, värvi (nii lehed kui ka õied) ja hooajalisuse peale, lisaks atraktiivsus talvisel ajal. Suurepärase tulemuse saame laiuvate või rippuvate taimede istutamisega nurkadesse ja kohati ka peenra keskel äärtele.

"Maitseka ilu" rajamisel, mille tulemust saad kasutada ka toiduna, on kindlasti oluline mulla ja taimede valik. Eelista biokompostiga muldasid ja mahe meetodil kasvatatud taimi. Veendu, et aiakeskustest ostetud taimed sobiksid toiduks kasutamiseks. Oma aias kasuta ainult bioväetisi. Konteinerites saab kasutada erinevaid kastmissüsteeme ja mahuteid – nii jõuab vesi hästi juurteni ja kasta ei ole vaja nii tihti.

Milliseid maitsetaimi istutusala lisada?

Konteineri nurka või istutusala keskele sobivad nt tüümian või pune. Mõlemad taimi saame kasutada toiduks terve hooaja vältel ning lisaboonusena kaunistab igihaljas liivatee aeda sügistalvisel perioodil. Pune kasuks räägib varakevadine tärkamine ja taim 100% kasutamise 2–3 korda suve jooksul, lõigates maapinna lähedalt maha ja kuivatada või teha maitsesoola (miksides teiste maitsetaimedega) – tugevam maitse ja aroom on öitseval taimel. Samal moel saab kasutada ka igihaljast tüümiani, kuid selle taimi puhul peaks tugevam tagasi lõikus jääma augusti algusesse, et taim

Istumiskoha ümber rabarber, h. pune, faasseni naistenõges, lavendel, kortsleht, asparaagus, mesiohakas, astelpaju, laua all h. kortsleht – kõik iluks ja toiduks. Foto: Kersti Kuus

saaks taastuda talveperioodiks.

Aedsalvei on hea taim lisamaks helehalli ja violetset värvi (sõltuvalt sordist) peenrassa/lillekonteinerisse ka ainuüksi oma lehtedega ja kõõgis – tervistavaks teeks, ahjujuurikate ja kala maitsestamiseks vms. Aedsalvei puhul peame olema kevadel kannatlikud – mõnel talvel talvitub ta hästi, olles igihaljas, mõnel kevadel "mõtleb" kaua.

Fantastilisi kooslusi saab, miksides maitsetaimi ilutaimedega, mille osad on samuti söödavad.

Siinjuures peaks andma taimede aega ja lõikama kuivanud taimi osad ära alles siis, kui ööpäeva keskmine temperatuur on +10 kraadi 2–3 nädalat. See ootamine tasub end ära ja kui taim on teiste taimede vahel, ei riiva taimi "mõtisklemise periood" silma. Samas võib istutada uue taimi "mõtleva" taimi kõrvale ja võita mitmekordselt – saab kasutada kohe uute salveid ja kui vanem taim hakkab moodustama uusi lehti, on tulemuseks suurem ilus taimepuhmas. Oluline on märkida, et ära kardata kasutada oma maitsetaimi – ladva näpistamine soodustab istiku hargnemist ja nii kasvab taim ka rohkem laiuti, tulemuseks on suurem taim. Aedsalvei puhul peaks jääma tugevam lõikus augusti algusesse andmaks aega külmaperioodiks valmistumiseks.

Rosmariin on suurepärase taim mis annab taimekooslusele tekstuuri, värvi ja lõhna nii istutusala kui ka kõõgis. Olles proovinud palju erinevaid sorte erinevates kasvukohtades ja muldades – see võimas taim meil kahjuks välitin-

gimustes Eestis ei talvitu. Kui on võimalik kaevata see sügisel välja ja istutada potti ning pakkuda "kliimapagulust" jahedamas, kuid päikselises siseruumis, saate taimi ilu ja aroomaateid maitseomadusi nautida aastaringiselt, istutades soojemate ilmade saabudes ta uuesti välja – sellisel juhul peaks olema ruumi sisetemperatuur, kus taim talvitub, sama välistemperatuuriga. Rosmariin kahjuks juurest kevadel uuesti kasvama ei hakka, nii nagu aedsalvei võib meid üllatada.

Meie kliimas igati vastupidavad taimed, mis lisaks pikale öiteilule pakuvad ka maitse- ja tervistavaid elamusi, on murulaug, aedmonarda, naistenõges, raudrohi, mesiohakad, iisop jne. Murulaugu puhul kindel valik on siniseõeline, valge on tundlikum (tärbab vara, mõnus salatisse) – kasuta/lõika hoolega ja hiljem jäta mõned võrsed ilu eesmärgil lõikamata. Aedmonarda ja raudrohi – lehed, õied – sobivad teeks ja kaunistama toitu, lisaks võiks jätta mõned õievarred kaunistama talvist aeda härmatise ja õrna lumekatete all.

Lisa istutusalasse ka mõned kõrrelised, mis küll kõõki ei sobi, kuid lisavad dünaamilist pehmust tuules liikudes. Näiteks "rüütlin" talvel püsiv ja kevadel vara tärbav valge-rohelise triibuline teravaõeline kastik "Overdam" ja tuules laulev habe-stepirohi või suvehaljas juusstepirohi "Ponytails".

Mõned taimed (harilik pune, iisop, naistenõges, raudrohud jt) külvavad end seemnest suhteliselt intensiivselt, sel juhul eemalda/istuta ta mujale, hoidmaks taimekooslust nii nagu soovisid.

Ja nüüd jääb üle vaid nautida – iga kord, kui möödud peenrast, näpista mõni leht/võrssetipp, mulju sõrmede vahel ja naudi lõhna. Maitsest, kaunistatult, loo öitsev lillebukett karastavasse joogivee kannu.

Viimsi Teataja

Toimetaja ja reklaamitoimetaja: Jane Saks, tel 5686 0007, e-post jane.saks@viimsivv.ee

Väljaandja: Viimsi Vallavalitsus

Trüki toimetanud: Meedium OÜ, tel 5661 1097, e-post yks@ajakirjaks.ee

Kojukanne: Eesti Post AS, tel 661 6616 E–R kell 9–20, L–P ja riigipühadel kell 9–15, e-post info@omniva.ee

Vallaleht ilmub kaks korda kuus reedeti. Infotehtede digiarhiivi vaata veebist aadressil viimsivv.ee/viimsi-teataja/arhiiv. Ajaleht järgmine number ilmub 5. juulil. Kaastööde ja reklaamide esitamise tähtaeg on kolmapäev, 26. juuni.

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil teataja@viimsiteataja.ee. Kaastöid võib tuua ka otse toimetusse või saata postiga aadressile **Nelgi tee 1, 74001 Viimsi, Harju maakond**. Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja lühendada.

www.viimsivv.ee

Kohalike omavalitsuste teenustasemete analüüs näitab, et Viimsi liigub õiges suunas

ÜLEVADE Regionaal- ja põllumajandusministeerium avalikustas 11. juunil portaali minuomavalitsus.ee kaudu kohalike omavalitsuste 2023. aasta teenustasemete analüüsi tulemused.

Ivar Hendla
arendusosakonna juhataja

Portaalis kasutatakse andmeid peamiselt riiklikest registritest, omavalitsuste küsitlustest ja elanike rahuloluküsitlustest.

Elanike küsitlus viiakse läbi üle kahe aasta ning neid andmeid tänavu ei uuendatud. Seetõttu ei pruugi kõik muutused antud uuringu tulemustes hetkel kajastuda, kuid siiski peegeldab analüüs mitmeid positiivseid arenguid Viimsi elus.

Teenustasemeid hinnatakse 10 palli süsteemis (0–9), kuid läven did on seatud nii, et igas valdkonnas ei olegi kõrgemaid hindeid ükski omavalitsus saavutanud. Seega tasub pigem vaadata omavalitsuste arvestuslikku mediaani ja kõrgemaid tulemusi saavutanud omavalitsusi. Teenustasemed on koondatud kümnesse valdkonda, mille lõikes Viimsi tulemusi nüüd ka analüüsime.

Eraldi tuleb muidugi esile tõsta seda, et Viimsi üheskoos Rae valdaga leidsid tunnustust kõige lapsesõbralikumate omavalitsustena. See peegeldab silmapaistvaid tulemusi alushariduse, põhihariduse, noorsootöö ja laste sotsiaalkaitse valdkondades. Kokku anti auhinna välja kolmes kategoorias, seega on selline äramärkimine küllalt silmapaistev.

Oluline on märgata ka seda, et kõigist lävenditest täitis Viimsi 76,32%. Kõigi omavalitsuste hulgas on see tulemus kolmandal kohal. Minuomavalitsus.ee arvestab lähtuvalt omavalitsuse suurusest, tulukusest ja tagamaalisusest ka omavalitsuste potentsiaali kriteeriumite täitmise ja statistiliselt tuleks sellisel omavalitsusel täita 72,39% kõigist kriteeriumidest. Seega ületab Viimsi vald oma eelduslikku lävendite täitmist 3,92%. Niisiis saame küll hästi hakkama, aga loomulikult saab veel paremini.

Haridus – 7 palli

Haridusvaldkonna koondhindeks on meil käesoleval aastal 7, mis on Eesti omavalitsuste hulgas kõige kõrgem. Kõrgemad tulemused on selles valdkonnas saavutatud “põhihariduse” (6 palli) ja “noorsootöö” (8) teenuste lõikes. Tipust palli võrra madalam, kuid siiski parima 8 hulgas, tulemus on saavutatud “alushariduse” (6) osas, kus tuleb kõrgemate punktide saamiseks tegeleda kättesaadavuse ja tulemuslikkuse parandamisega.

Valitsemine – 5 palli

Kuigi valitsemise valdkonnas on hindeks 5 palli, on see top 10 tulemus – kõrgemad punktid on ainult ühes omavalitsuses. Selle valdkonna teenuse üldjuhtimine (4) tulemuse põhjal võib öelda, et Viimsi tugevusteks on valitsemisele süsteemne ja läbimõeldud lähene mine, head teenistujad ning efektiivne ja jätkusuutlik rahandus. Arenguruumi on valitsemisega rahulolu ja riigihangete edukuses. Ka “avatud valitsemise” teenuse lõikes oleme 5 palliga tugevama 5 hulgas. Hästi on lood kommunikatsiooni ja infole ligipääsuga ning elanike osalusega, mõningat parandamisruumi on poliitilise läbi paistvuse osas.

Elamu- ja kommunaal-majandus – 6 palli

Elamu- ja kommunaalvaldkonnas on Viimsi tulemuseks 6, millega oleme parima 11 omavalitsuse hulgas. Planeerimise, ehituse ja energeetika (6) osas jäätavad soovida ainult Eesti keskmist pisut ületav kaugkütte hind ja valla omandis olevate hoonete energiamärgised. Veemajanduse (6) teenuse puhul on taristu seisukord kõige kõrgemate hinnangutega ning ka kättesaadavus ja kvaliteedinõuetele vastavus on väga heas seisus. Positiivselt paistavad silma ka jäätme-majanduse (6) süsteemsus (ehk läbimõeldus) ja rahulolu jäätme-valdkonna korraldusega, alla mediaani jääb kättesaadavuse kriteerium, sest Pranglil ja Naissaarel ei toimu korraldatud jäätmevedu.

Keskond ja kliima – 6 palli

Keskonna ja kliima valdkonnas on Viimsi tulemusest (6) parem ainult üks omavalitsus. Siin valdkonnas on tulemuslikkuse hinnang kõrgemate omavalitsuste hulgas, maksimumist jääb puudu ainult elanikkonna rahulolu müratasemega. Ka muude kriteeriumide lõikes on valdkonnas olukord väga hea ning arenguruumi on vaid liigiti kogutud jäätmete ringlusesse võtmise määra ning keskkonnahoidlike hangete eesmärkide osas. Lisaks tõmbab siin valdkonnas tulemust alla taas valla hoonete energiamärgiste seis, millega saavutame vaid baastaseme.

Liikuvus – 6 palli

Liikuvuse valdkonnas on Viimsi tulemus (6) kõrgem. Väga hea olukord on süsteemsuse ja tulemuslikkusega. Siin alalõigus teevad eriti rõõmu elanike kõrged rahuloluhinnangud nii sõidu-, jalg- kui ka jalgrattateedega. Murelikuks teeb alla omavalitsuste mediaani jääv ühis-transpordi kättesaadavus ja liiklus-

Väike-Maarja, Tartu, Häädemeeste, Viimsi ja Rae vald paistavad silma lastesõbralike ja võimalusterohkete kohalike teenustega. Foto: minuomavalitsus.ee

õnnetuste hulk elanike arvu kohta ning pargi ja reisi lahenduste piiratus.

Sotsiaalne kaitse – 5 palli

Sotsiaalse kaitse valdkonna tulemus 5 kattub Eesti mediaaniga. Kui täiskasvanute sotsiaalhoolekande teenuse süsteemsus ja tulemuslikkus on Eesti kõrgeimad, siis kättesaadavuse ja taristu osas on meil arengukohti. Siiski on oluline rõhutada, et riiklikest registritest ei ole sotsiaalhoolekande andmed laekunud ja siin võib tulla veel olulisi muutusi. Laste heaolu puhul on samuti süsteemsuse ja tulemuslikkuse näitajad kõrgeimad ning vajaka on jäänud lastele kohandatud lastekaitse info esitamine kodulehel ning lastega peredele suunatud teenus- või kogukonnakeskus.

Kultuur ja sport – 6 palli

Kultuuri ja spordi valdkond on teinud aastaga suure sammu paremuse poole. Lausa 2 punkti võrra tõusnud koondsumma on nüüd 6, millega jagatakse veel nelja omavalitsusega Eesti parimat tulemust. Kultuuri alavaldkonnas saaks veel parem olla näiteks elanike rahvakultuurikollektiivides osalemine ja raamatukogu kogude uuendamise. Samuti on arenguruumi kultuuritöötajatele tehtavates koolitustes ning hoonete seisukorras ja ligipääsetavuses. Spordi alavaldkonnas on kõrgeim hinnang sporditegevuse tulemuslikkusele, sh nii noorte kui ka täiskasvanute osalemine spordiklubides. Eesti mediaaniga samal tasemel on spordirajatiste kättesaadavus.

Tervis ja turvalisus – 6 palli

Tervise ja turvalisuse valdkonnas on Viimsi tulemus 6 palli üle Eesti mediaani. Läbivalt on hea olukord rahvatervise valdkonnas, mille tulemusest (6) on parem vaid kaks

omavalitsust. Pisut rohkem arenguruumi on kriisideks valmisoleku (6) alal, kus vallavalitsusel läks möödunud aastal palju energiat riiklikel õppustel osalemisele ning selle võrra jäi vähem aega näiteks korteriühistute kriisiteadlikkuse tõstmiseks, mida varasematel aastatel on tehtud.

Ligipääsetavus – 4 palli

Ligipääsetavuse valdkonna koondhindeks on 4, mis on üleriigilises võrdluses tugevaima viiendiku omavalitsuste hulgas. Parim tulemus ligipääsetavuse alakriteeriumite lõikes on antud hoonete ligipääsetavusele, mis on hindega 5 kolme parima omavalitsuse hulgas. Kõrgema koondhinde pälvimiseks tuleks tegeleda ligipääsetavuse ülesannete selgema määratlusega ja teenistujate koolitustega, paran-

dada ühiskondlike hoonete ligipääsetavust ning info kättesaadavust erivajadustega inimestele.

Ettevõtlus – 4 palli

Mediaaniga kattub ka ettevõtlusvaldkonna koondtulemus 4. Selle põhjuseks võib lugeda valdkonna kriteeriumide eripära. Ettevõtluskeskkonna koondhinde taga peitub asjaolu, et kuna kriteeriume on vähe, siis on valdkonnas suur rõhk kujunenud “ettevõtliku kooli” märgise omamisel. Teadupärast Viimsi koolidel seda märgist ei ole, kuid koolides ja noortekeskustes toimub terve rida ettevõtlikkust kasvata- vaid tegevusi, sealhulgas ettevõtlusõpe ja õpilasfirmade toetamine. Lisaks märgisele jääb meil kõrgemate punktide saamiseks puudu ka majanduslikult aktiivsete ettevõtete juurdekasvust elaniku kohta.

hea uudis

Viimsi sai 2023. aasta lapsesõbralikuma omavalitsuse tiitli

11. juunil toimus Rapla riigimajas kohalike omavalitsuste 2023. aasta teenustasemete avalikustamine. Viimsi valda tunnustati regionaal- ja põllumajandusministeeriumi esitletud uuringu andmete põhjal lapsesõbralikkuse kategoorias.

Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi alla kuuluva veebilehe minuomavalitsus.ee jagatud tiitel lapsesõbralikule omavalitsusele näitab, et Viimsi valla olulisi silmapaistvaid tulemusi uuringu kriteeriumites neljas valdkonnas: alusharidus, põhiharidus, noorsootöö ja laste heaolu.

“Oleme üks kahest omavalitsusest Eestis, kus haridusteenused on hinnatud edasijõudnute tasemele. Täna kõik kolleegid nii vallavalitsuses kui ka meie allasutustes hea töö eest! Loomulikult olen tänulik ka uuringus osalenud elanikele, kes oma tagasisidet jagasid,” ütles vallavanem Illar Lemetti.

Lisainfot ja põhjaliku ülevaate omavalitsuste tulemustest leiab minuomavalitsus.ee veebilehelt. Viimsi tulemustega saab tutvuda lehel minuomavalitsus.ee/kov/viimsi-vald.

Linda Saarmets
kommunikatsiooni peaspetsialist

LOODUSSÄÄSTLIKKUS

Milliseid muutusi toob kaasa uus raieloa andmise kord?

Viimsi vald on uuendamas raieloa andmise korda. Korra muudatuste osas on võimalik kõigil kaasa rääkida avalikul väljapanekul.

Viimsi vald ei ole küll linn, aga ometi elab valdav osa siin elavatest inimestest tiheasustusega aladel, kus maa hulk on piiratud ja selle kasutamise üle on suur konkurents. Kuna puud iseenda eest seista ei saa, tuleb meil ka nende heaoluga arvestada. Viimsilastele on sinne loodus väga oluline ja puude raiumisega toimuv tekitab alati kõrgendatud huvi.

Suur saarepuu pakub nii aiailu, varju kui ka elupaika. Foto: Maris Markus

Puude kaitseks on looduskaitseeadus kohalikele omavalitsustele ette näinud võimaluse reguleerida tiheasustusalal kasvavate üksikpuude raiet. Selle tegemiseks on vaja vallavalitsuselt luba ja sellist lähenemist enamik rohke tiheasustusega omavalitsusi ka kasutab. Viimsi vallas reguleerib tiheasustusalal üksikpuude raiet raiemäärus, mis võeti Viimsi vallavolikogus vastu 2010. aastal. Üldjoontes on raiemäärus teinud oma tööd hästi, aga koos elanike arvu kasvuga on kasvanud ka surve täiendavalt kaitsta siinseid puud ja tagada raie korral puude asendamine piisavas mahus uute puudega.

Viimsi vallavalitsus

on viimasel poolteisel aastal teinud tööd, et kokku panna loodussäästlikkuse ja kogukonna ootustele paremini vastav raie- ja hooldusloikusloa andmise kord ehk lühidalt raieloa kord. See kord asendaks tulevikus kehtivat raiemäärust. Praegu on raieloa kord veel eelnõu etapis ja selleks, et kirjeldatud muudatused oleksid kogukonna ootustega selgemini kooskõlas, ootab vallavalitsus inimeste tagasisidet eelnõule avalikult väljapanekult.

Uus kord seab esiplaanile loodussäästlikkuse

Uue raieloa korra peamine eesmärk on kõrghaljastuse parema säilitamise ning uue kõrghaljastuse rajamise kaudu tagada Viimsi valla tiheasustatud aladel kvaliteetne ja meeldiv elukeskkond – tagada siinsete loodusväärtuste kaitse, arendada ja hoida liigirikkust ning vähendada kuumasaarte efekti, mis kõrghaljastuse puudumisega linnastunud aladele tekib.

Püstitatud eesmärgi saavutamiseks on uues raieloa korras kavas viis peamist uuendust:

- 1) Täpsustatakse seda, millistel eesmärkidel ja millistel tingimustel võib tiheasustusalal puude raiet teostada.
- 2) Määratakse selged reeglid asendusistutuskohustuse määramiseks. Kasutusele võetakse haljastusühikute süsteem, kus igale raiutavale puule arvutatakse tema haljastusühikute hulk ja selle põhjal ka vajamineva asendusistutuse maht.
- 3) Kui asendusistutus pole võimalik puu kasvukoha kinnistul, tekib kohustus kompenseerida haljastuse rajamist avalikele aladele.
- 4) Uue korraga reguleeritakse ära ka puude hooldusloikus. Praegune raiemäärus hooldusloikus luba ei nõua ning tingimusi ei sea, samas võib aga asjatundmatu hooldusloikus olla laastav nii puu tervisele kui ka selle väljanägemisele.
- 5) Kehtestatakse pesitsusrahu eelkõige pesitsevate lindude kaitseks 1. aprillist kuni 31. juulini. Kuigi erandlikel juhtudel, näiteks ohtliku puu korral, jääb puude raiumise võimalus alles, tuleb edaspidi planeerida oma raietööd muule ajale.

Täpsemalt on võimalik raie- ja hooldusloikusloa andmise korra eelnõu ning selle seletuskirjaga tutvuda Viimsi valla kodulehel kuni 7. juulini. Selle kuupäevani on kõigil võimalik esitada oma seisukohti ja küsimusi eelnõu kohta e-posti aadressile taavi.rebane@viimsivv.ee.

Avalikul väljapanekul laekunud seisukohti tutvustatakse eelnõu avalikul arutelul, mis toimub 10. juulil kell 17 Viimsi vallamajas (Nelgi tee 1). Info selle kohta avaldatakse valla kodulehel ja Facebookis. Vallavalitsus vaatab läbi avalikul väljapanekul ja arutelul esitatud seisukohad, vastab neile pärast eelnõu avalikku arutelu ning viib võimalusel eelnõusse sisse sellekohased muudatused. Pärast seda on võimalik esitada eelnõu Viimsi vallavolikogule vaagimiseks ja otsuse tegemiseks.

Taavi Rebane
keskkonnaosakonna juhataja

Riigi esindajad tutvusid Viimsi kogemustega

KOGEMUSTE JAGAMINE 11. juunil külastas Viimsi valda SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) nõukogu koos kliimaminister Kristen Michaliga. Viimsi tegevust tunnustati ja eraldi toodi esile tublit teavitustööd, mida Viimsi oma kogemuste jagamisel eri osapooltele teeb.

Alar Mik
abivallavanem

KIKi külastuse eesmärk oli tutvuda Viimsi vallas ellu viidud ja töös olevate keskkonnaprojektidega. Ekskursiooni vallas asuvatel projektialadel viisid läbi abivallavanem Alar Mik, ehitus- ja kommunaalosakonna juhataja Taavi Valgmäe ning projektijuhid Siim Reinla ja Tanel Mätlik.

Esmalt tutvuti LIFE UrbanStorm projekti raames rajatud parklaga, seejärel Haabneeme kooli kõrval oleva peatänavaga projekti raames ümberehitatud ja säästlike lahendustega kombineeritud parklaga. Ehitus- ja kommunaalosakonna juhataja Taavi Valgmäe andis ülevaate parkla ehitamisest ning presenteeris vett läbi laskva asfaldi tööpõhimõtet. Elava arutelu käigus uuriti materjalikasutuse, hooldamise ning ka maksumuse kohta. Projektijuht Tanel Mätliku sõnul võib ehitushindade erinevus tavalahenduse või säästlike lahendustega kombineeritud lahenduse vahel olla kuni 9%.

Peatänaval tutvustas abivallavanem Alar Mik sinna rajatud lahendust ja edasisi kavandatavaid etappe. Muuseas keskenduti keskkonnasäästlikule hooldemeetodile. Nimelt on viimasel kahel aastal sel lõigul kloriidivaba teehooldust praktiseeritud. Abivallavanem kirjeldas nende projektide suu-remaid õppimiskohti ja õnnestumisi.

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu, kliimaminister ja Viimsi vallavalitsuse esindajad. Foto: Eliise Kuus

Viimsi Artiumi juures keskenduti sinna rajatud looduslähedaste lahendustele. Valla projektijuhide sõnul on oluline uute ja looduslähedaste lahenduste loomisel hanke tingimused täpsemalt lahti kirjutada. Projekteeerimistöödel ning ehitusel tuleb täiendavalt juhendada ja kontrollida, et kõik läheds plaanipäraselt. Muudu võib juhtuda nii, et vihmavee nõvale paneb insener restkaevu, et ala kuivendada.

Ringkäik tehti ka Artiumi vastas asuvas mitmete erinevate rohekate parklas. Huvi tundi parklas sõidulal kasutatava drenbetooni vastu. Hetkeks peatuti MUSTBE projekti alal, kuhu on kavandatud sademevee baasil purskkaev, mis peaks olema teadaolevalt Eestis esimene taoline lahendus. "Sellised lahendused näitavad, kuidas on võimalik sademevee äravoolu torudesse viivitada ja seeläbi luua avalikku ruumi rikastav lahendus," tõi projektijuht Siim Reinla välja.

Edasi võeti suund Mereranna tee ja sellel lõigul tutvustati riigikantseleiga koostöös läbi viidavat roheasfaldi ehk ligniiniprojekti. Nimelt on kavas Randvere peatänav rekonstrueerida

ligniinil baseeruva asfaltbetooniga, milles ligniini sisaldus on ligi 40%. Hetkel käivad selles osas Tallinna ülikoolis rakendusuuringud ja laboratoorsed katsed. Tegemist saab olema spetsiaalselt Eesti oludele kohandatud retseptiga, mille katsetus saab olema Eestis.

Lõpuks peatuti LATEST Adapt projekti alal, kuhu vald on loomas sademevee kogumislahendust, millest peaks kujunema peatänav vaba aja ala. Kogutud sademeveest on kavas puhastada ja kasutada nii teede ja torude pesuks, taimede kastmisel kui ka võimalusel avalikus tualetis.

Lisaks sellele räägiti KIKi esindajatele rohetunneli plaanist, Tammede õppepargist ja taaskasutusprojektidest. KIKi nõukogu liikmed tänasid tutvustuse eest ja minister tunnustas valda senise panuse ja tubli töö eest ning soovis edasiste projektide elluviimiseks jõudu. Kuna Viimsi vald on aktiivne oma laialdaste kogemuste jagamisel, töid KIKi esindajad esile ka meie head tööd teavitustöö osas, mida tehakse teistele omavalitsustele, korteriühistutele jne. Huvi looduslähedaste lahenduste osas on igal aastal aina kasvanud.

Muuli tee kergliiklustee saab uue innovatiivse katte

TEETÖÖD Juunis algasid Muuli tee kergliiklustee asfaltkatte remonditööd lõigul Miiduranna tee 44 kuni Rohuneeme tee. Tööde käigus uuendatakse Muuli tee kergliiklustee asfaltkatendit uuendusliku mössi tehnoloogiaga.

Rait Parve
transpordi vanemspetsialist

Juuni keskel toimusid juba esimesed eeltööd ehk eemaldatakse ajutiselt sõiduteed ja kergliiklusteed eraldavad jalgrattateed tõkised ja painduvad püsttähised. Tööd Muuli teel peaksid lõppema hiljemalt 30. juuniks, kuid tööde täpne toimumine sõltub ilmastikust. Teelõik avatakse liiklusele paar tundi pärast remonttöid.

Tööde ajal on piirkonnas kehtestatud ajutine liikluskorraldus. Palume kõigilt liiklejatelt ja piirkonna elanikelt mõistvat suhtumist.

Mis on möss?

Möss on kindla retsepti järgi külmalt

Muuli tee kergliiklusteel käivad remonditööd. Foto: erakogu

segatud peeneteralise killustiku, emulsiooni ja lisandite segu, mis kantakse õhukese kihina teekattele. Klaasfibreeritud ja lateksi lisamisel tagatakse mössi katte elastsed omadused.

Möss võrrelduna freesimise ja asfaldi ülekattega paiskab õhku 83% vähem CO₂, kulutab 63% vähem energiat ning kasutab 76% vähem killustikku uue kulumiskihiga ehitamisel. Tööd viib läbi Üle

OÜ, kasutatava tehnoloogiaga on võimalik tutvuda YouTube'is.

Transpordiamet remondib sel aastal mössiga ka Leppneeme teed. Nende tööde toimumise aeg avaldatakse esimesel võimalusel. Eelmisel aastal kasutati sama tehnoloogiat Muuli tee kergliiklustee asfaltkatte remondiks lõigus Ranna tee kuni Varju tee ning see on ennast õigustanud.

Üldplaneeringu infokiri XV

ÜLEVADE Suve tulekuga on Viimsi valla üldplaneeringu koostamises võetud suund merele ning fookuses on Viimsi valla saared ja nende rannikualad.

Taavi Rebane

keskkonnaosakonna juhataja

Juuni alguses sai valmis Lainemudel OÜ poolt koostatud Naissaare ja Prangli väikesadamate, muulide ja laurite eksperthinnang. Hinnang annab ülevaate Naissaare ja Prangli rannikute geoloogiast, analüüsib ajalooliste andmete põhjal rannaprotsesside mõju, sealhulgas 2005. aasta kui lähiajaloo teadaolevalt võimsaima tormi mõju. Hinnati merepõhja setete piki randa liikumise koguseid ja mustreid, paikvaatluste käigus kirjeldati nii rannatüüpe kui ka rannalähedase merepõhja iseloomu. Kokkuvõtvalt pakkus uuring välja asukohad, kuhu looduslike tingimusi arvestades saaks Naissaarel ja Prangli saarel rajada laurikohti, sildumisrajatisi ja külasadamaid.

Naissaarel tuvastati kokku 18 erinevat sildumiskohta, millest kolm võiks saada (väike)sadamaks, viies kohas peeti võimalikuks lauri arendamist vähemalt paadisillaks. Samas on Naissaarel ka teisi asukohti, kus rannaprotsessid on raugenud ja kuhu võiks rajada vähemalt lauri – enamasti saab piiravaks hoopis ligipääs maismaalt. Prangli saarel tuvastati kokku 20 erinevat sildumiskohta, millest kahte võiks pidada sadamana ning neljas kohas peeti võimalikuks lauri arendamist vähemalt paadisillaks.

Ekspertide hinnangul võiks laurid rajada põhimõtteliselt pea igale kinnistule, sadamasilla puhul tuleks aga analüüsida lainetuse ja jää koormusi, väikesadama puhul lisaks ka setete liikumist, sest need on statsionaarsed ja kapitaalsed rajatised, mis võivad mõjutada rannaprotsesside iseloomu. Intensiivse lainetusega Naissaare lääneküljel võiks kaaluda ajutisi, ujuvaid sadamasildu, mille saaks tormiseks perioodiks eemaldada.

Eriti just saarte puhul on merele

Suve tulekuga võeti üldplaneeringu koostamisel fookusesse valla saared ja rannikualad. Foto: Allar Lehtsalu

pääsemise ning paadiga randumise asukohad vägagi tähtsad ning eelkirjeldatud eksperthinnang on oluliseks alusinfoks üldplaneeringu eskiisil vastava valdkonna kajastamisel ja tingimuste määramisel.

Üldplaneeringu juhtgrupp külastas juuni alguses Viimsi saari ka ise. Oludega käidi tutvumas Aksi, Keri ja Prangli saarel.

Aksi saar jääb tervikuna Prangli maastikukaitseala Aksi sihtkaitsevööndisse, mille kaitse-eesmärgiks on looduslike ja poollooduslike koosluste ning merikotka elupaiga kaitse. Aksi saar on ka Natura 2000 võrgustikku kuuluva Prangli loodusala koosseisus.

Keri saar on pisike, vähem kui 3 hektari suurune saar u 7 km Prangli saarest põhja pool. Hiljuti sai meedias tähelepanu saarel asuv tuleorn, mis lä-

bis kolm aastat kestnud ja 1,5 miljonit eurot maksnud uuenduskuuri.

Prangli saar on paljudele tuttav pühasustusega saar, kuhu on ka tavainimestel liinilaevaga hõlbus pääseda. Üldplaneeringu kontekstis on Prangli osas arutamist vajavaid teemasid palju, seekord tutvus juhtgrupp sadamaala ning Kelnase teega, mis moodustab Kelnase ja Idaotsa külade peasihi. Prangli saart tuleb üldplaneeringu koostamise raames kindlasti veel korraldada külastada.

Taustal käib aga endiselt kibekiire töö üldplaneeringu eskiisi koostamisega, viimaste nädalate jooksul on teemadena käsitatud nii välisõhus levivat müra, liikuvust ja transporti kui ka rohevõrgustikku. Töö jätkub ka suvisel puhkusterikkal perioodil, et jõuda üldplaneeringu eskiisiga teie ette varasügisel.

KOMMENTAAR

Kaasamiskeskond ootab ettepanekuid

Alar Mikk, abivallavanem: Üldplaneering ootab ka suvel teie ettepanekuid. Kõigil on võimalus minna uue üldplaneeringu kaasamiskeskonna lehele ja olulisel teemal kaasa rääkida.

Kaasamiskeskonna leiad kodulehe päises olevast kiirviitest ÜLDPLANEERING. Ettepaneku esitamiseks ava keskmine menüü KAASAMINE ja seal avaneval lehel vajuta rohelisele nupule TEE OMA ETTEPANEK. Seejärel täida ettepaneku kirjeldamise väljad ja lisa vajalik info. Ettepaneku saatmiseks linnuta ära teema, mis teemaga ettepanek seotud on – nii saame neid valdkondade kaupa analüüsida. Kui kirjeldus on sisestatud, märgi asukoht kaardil ja soovi korral võid lisada ka foto. Viimase sammuna lisa oma andmed ja vajuta ESITA.

Esitatud ettepanekuid on võimalik näha, kui avad kaasamiskeskonna ülaseravas oleva menüü viimase jaotise KAART. Seal on kuvatud ilma isikuandmeteta kõik seni laekunud ettepanekud.

Vallavalitsus ootab viimsilastelt üldplaneeringule jätkuvalt aktiivset kaasaraadikmist. Ilma teie abita ei saa me üldplaneeringut teha – see on meie kõigi ühistöö. Ilusat suve ja lennukat kaasamõtlemit!

OTSUS

Kohus tegi otsuse jalgpallihalli rajamise osas

Tallinna Halduskohus tühistas Viimsi Vallavalitsuse 29. detsembri korralduse nr 412, mille sisuks oli Viimsi alevikus Kannikese tee 1, Kannikese tee 1a, Kannikese tee 19 ja Kannikese tee katastriüksuste detailplaneeringu kehtestamine. Vallavalitsus võttis 19. 06 istungil vastu otsuse kaevata Tallinna Halduskohtu otsus edasi.

Tallinna Halduskohus tegi 6. juunil otsuse, millest lähtuvalt on rahuldatud kaebajate poolt esitatud kaebus ning tühistatud 29. detsembril vallavalitsuse poolt vastu võetud korraldus jalgpallihalli, kogukonnaaia ja pargiala detailplaneeringu kehtestamiseks.

Planeeringute osakonna juhataja Merje Muiso sõnul vallavalitsus kohtu tõlgendusega nõus ei ole. "Nagu otsusest on võimalik järeldada, siis on kohus tühistamise aluseks võtnud argumendi, et vallavalitsuse korraldus detailplaneeringu kehtestamiseks on kohtu hinnangul üldplaneeringut muutev. Kohtuotsus toob välja, et kõik muud kaebuses esitatud etteheited ei ole kohtu hinnangul põhjendatud. Seega enamik probleemidest, millele kaebuses viidati, ei ole relevantseid ja kõikide nende asjaoludega on planeerimisel arvestatud," selgitas Merje Muiso.

Muudest kaebuses toodud etteheidetest leidis kohus, et detailplaneering ei ole teemaplaneeringuga vastuolus. Kohtu hinnangul ei leidnud kinnitust hoone sobimatus piirkonda. Lisaks leidis kohus, et kogukonnaaia säilitamine oli vastutulek kogukonna ootustele. Ka ei peetud asjakohaseks arhitektuuri konkursinõuet ja seda, et puudus kohustus läbi viia keskkonnamõjude strateegiline hinnang. Lisaks tõi kohus välja, et tegemist on treeninghalliga ning liikluskorralduse lahendamisel on vald käitunud õiguspäraselt.

Vallavalitsus on jätkuvalt seisukohal, et detailplaneering on üldplaneeringuga kooskõlas, ning kujundab laekunud kohtuotsuse osas oma seisukoha.

Kannikese tee 1, Kannikese tee 1a, Kannikese tee 19 ja Kannikese tee katastriüksustele soovitakse rajada jalgpallihall, mis võimaldab Viimsi sportlastele aastaringseid treenimisvõimalusi, millest on aastaid puudust tuntud. Planeeringualale sooviti rajada kogukonnaaia ja jalgpallihalli koos selle juurde kuuluva vajaliku taristuga. Läheduses asuvate korterelamute ja halli vahele planeeritakse puhvri avalik pargiala. Hallile juurdepääsuks ühendatakse Kannikese tee ja Nelgi põik omavahel nii sõidu- kui ka kergliiklusteedega.

Valla seisukohalt on apellatsioonikaebus ainus võimalus kehtiva detailplaneeringu säilitamiseks. Planeeringute osakonna juhataja Merje Muiso sõnul tühistas halduskohus detailplaneeringu tuginedes valdavalt sellele, et detailplaneering on üldplaneeringut muutev.

"Muid puuduseid kohus ei tuvastanud. Meie hinnangul on seisukoha õigus küsitav ja meil on olemas argumenteeritud alus oma kahtlustele," ütles Merje Muiso.

Muiso sõnul ei ole halduskohus arvestanud sellega, et igasugune kõrvalekalle üldplaneeringu lahendusest ei ole automaatselt käsitatav üldplaneeringu lahenduse muutmisena.

"Üldplaneeringu juhtotstarve määrab ära üksnes maakasutuse põhisuunad, mis tähendab, et kõrvalekaldest sellest on lubatavad ehk pole välistatud. Riigikohus on selgitanud oma varasemates kohtuotsustes, et üldplaneeringuga määratud juhtotstarve ei tähenda, et maa-alal ei võiks olla üksikuid teistsuguse otstarbega kinnistuid, tingimusel, et juhatotstarbele vastav kasutus jääb asjaomasel alal valdavaks," selgitas Merje Muiso.

Heiko Leesment

avaliike suhete osakonna juhataja

20. august 2024 12.30
LAIDONERI PARGIS

ISAMAALINE PIKNIK

12.30 ISAMAALISED KÕNED JA PÄRGADE ASETAMINE
LAIDONERIDE AUSAMBA JUURES
14 ROBIROHI, NAISKODUKAITSE RAHVATANTSIJAD JA PIKNIK

Võta kaasa piknikutekk ja -korp, hea tuju ja head sõbrad!

Korraldab Naiskodukaitse Viimsi jsk
Toetab Viimsi vald

TIIT KOBRUSEPA RAHVUSLIKUD ESEMED

7. juuni - 5. juuli 2024

Viimsi Raamatukogu vitriinides

"Loodan, et naudite seda näitust samavõrd kui mina maalimist!"

Carmen Ojaste näitus

"VÄRVID SÜDAMES JA HINGES"

Viimsi raamatukogu
2. korrusel
juunis 2024

Viimsi Raamatukogu

Kõige ehtsam kaluriküla jaanisimman toimub Viimsi vabaõhumuuseumis

JAANIPÄEV polnud vanasti mitte ainult püha, mil lõket tehti ja head toitu söödi, vaid kuna tegu oli maagilise pöörijaga, siis sobis see ka veidi põnevamateks tegevusteks.

Maivi Kärjinen-Kivi
Rannarahva muuseumi teadusjuht

Inimesi on rahapuudus vaevanud ajast aega ning üks võimalus rikkaks saada oli leida mõni maasse kaevatud aare. Kuna aga vanal ajal metallidetektoreid veel leiutatud polnud, siis pidi mõne muu märgi järgi maa sees peituvat varandust üles leidma. Siinkohal tuli appi rahvatarkus, mis õpetas, et jaanipäeva õösel tuleb endale hobuserangid tagurpidi kaela riputada ning maja katuse alla ronida ning sealt unkaugust (katusealune õhuuva) välja vaadata. Kui kusagilt tuli silma hakkas, siis just seal pidigi varandus peidus olema, sest vanapagan isiklikult pidi jaanipäeva õösel oma rahanatukest tule valgel kuivatama. Kahjuks ei ole rahvapärimeses juttu sellest, kas vanapagan siis ka heal meelel oma raha seda otsima tulnud õnnekütil loovutas.

Kes vanapaganaga mõõtu võtta ei soovinud, sellel oli natuke liht-

sam meetod rahapaja leidmiseks ka võtta. Nimelt tuli endale hankida üks vana puusärgilaua tükk, millel oksaauk sees. Selle lauaküliga pidi jaanipäeva südaõösel ühe kõrge koha peale minema ja ümberringi igale poole läbi puusärgilaua augu vaatama. Kui kusagil sinine tuli paistis, siis seal oligi rahaauk ja inimene võis julgusti sinna noosi tooma minna.

Kui need tegevused liiga hirmsad tunduvad või materiaalsed hüved ei tundu piisavalt kõitvad, siis võib alati armuennustusega tegeleda. Seda, kui mitut sorti lilli korjata ja endale padja alla panna ning unes tulevast peigmeest näha, teavad vist kõik. Kuid on olemas ka lihtsam versioon neile, kes ei viitsi minna õue taimedega mässama või kardavad oma peent voodipesu ära määrada. Nimelt tuleb jaaniõöl võtta piibel ja seda peegli ees lugeda – siis pidavat kohe sealsamas peeglist ka tulevane peigmees nähtavale ilmuma.

Lõbusat jaanipäeva kõigile!

Suve valgeimal ööl 23. juunil kõlavad Viimsi vabaõhumuuseumis

Viimsi vabaõhumuuseumis toimub jaanipeol süttib jaaniõke kell 20.
Foto: Tiit Mõtus

estlaste lemmiklaulud. Et jalg taksuks ning hääle oleks valla, olemas kutsunud lavale eestlaste poolt paljalt armastatud ansambli Kukerpillid. Lisaks on laval Pisikeste Pillide Punt, ansambel Robirohi ja

kapell Viimsi. Külalisi tantsutavad Randvere Tantsupere ja Valla-alune. Pere pisemad saavad paitada taluloomi ja sõita hobusega.

Pange mugavad riided selga, haarake pere kaasa ning tulge Viimsi jaanitulele – tule simmanile!

Sooduspiletid on Piletilevis saadaval 22. juunini, pileteid on võimalik osta ka kohapeal.

Väravad avatakse kell 19, üritus kestab südaõöni.

JÄRELEHÜÜE

In memoriam Endel Kiisa

Endel Kiisa (1. oktoober 1937 – 13. mai 2024) oli eesti motosportlane ja aastast 2021 Viimsi valla aukodanik.

1. oktoobril 1937 Hiiumaal Käinas sündinud Endel Kiisa lõpetas 1969. aastal Tallinna ehitus- ja mehaanikatehnikumi autoduse erialal ja viis aastat hiljem Tallinna pedagoogilise instituudi. Koolipoisina edukalt kergetõustikuga tegele- nud noor Endel sai 12-aastaselt 125-kuubikulise tsikli omanikuks ja kodukandis võrriiga põristades märkas poisi sõitu tuntud motosportlane Feliks Lepik, kes 1953. aastal kutsus ta Dünamo motoklubisse.

1954. aastal saavutas Endel Kiisa oma esimesed tähtsamad võidud motoradadel, võites vabariigi meistriõistlustel esikoha talimotokrossis ja suvel ringrajasõidus noorte 125-ste tsiklite masinaklassis.

1966. aasta vihmasel Belgia GP-I kiirel Spa-Francochamps ringrajal kukkus Honda tehasetiimi esisõitja Jim Redman, murdes rangluu. See õnnetus tõmbas kriipsu tema edasisele võidusõitja karjäärile. Endel Kiisale tehti ettepanek hakata sõitma Honda tehasetiimis. Nõukogude spordibosside see ei meeldinud, sest NL-i sportlane pidi sõitma kodumaisel võistlusratl ja maailma tippklassi kuuluvate tsiklitega jäi Kiisal seepärast kahjuks sõitmata.

1969. aastal lõpetati Serpuhhovi tehases võidusõidutsiklite tootmine ja see oli viimane hooaeg, kui NSV Liidu koondis MM-i karussellis osales.

Endel Kiisa on võistelnud paljudel Euroopa mainekatel ringradadel ning põhjanaabrite soomlaste võistlusradadel on võitnud kuus esikohakarikat. Eesti meistritiitleid on ta oma pika ja eduka karjääri jooksul võitnud 23 kuu erineval motoalal: talimotokrossis ja motokrossis,

1 km sõidus, motodroomi- ja hipodroomisõidus ning ringrajasõidus.

1963. aastal sai Endel Kiisast aumeistersportlane ja kaks aastat hiljem spordiseltsi Kalev au- liige.

1966. aastal abiellus Endel Kiisa endise tun- tud motosportlase Virve Lauriga, kes kandis neiu põlvnime Gustel. 1968. aastal sündis nende perre poeg Marek, kes sai oma emalt ja isalt võidusõitja geenid. Marek oli hiljem edukas kar- di- ja vormelisõitja ning Eesti Mootorrattaspor- di Föderatsiooni president.

2001. aastal valiti Endel Kiisa 20. sajandi Eesti parimaks mootorrattasportlaseks. 2020. aastast kannab tema nime Eesti parima mootorratta- sportlase rändkarikas. 2021. aastal kuulus talle au koos Tanel Leokiga olla esimesed Eesti Moo- torispori Kuulsuste Koja liikmed.

2011. aastal ilmus Virve ja Endel Kiisa sulest mälestusteraamat "Elu kurvlistel radadel".

Viimsi vallavalitsus ja Eesti Mootorrattaspor- di Föderatsioon avaldavad sügavat kaastunnet lahkunu omastele.

Vanemlusprogramm „Imelised aastad“

Koolitus toimub 4.09-18.12.2024 (kolmapäeva õhtuti kell 18-20) MLA Pargi majas
Programm sobib 2–8-aastaste laste vanematele

Koolitusel õpitakse:

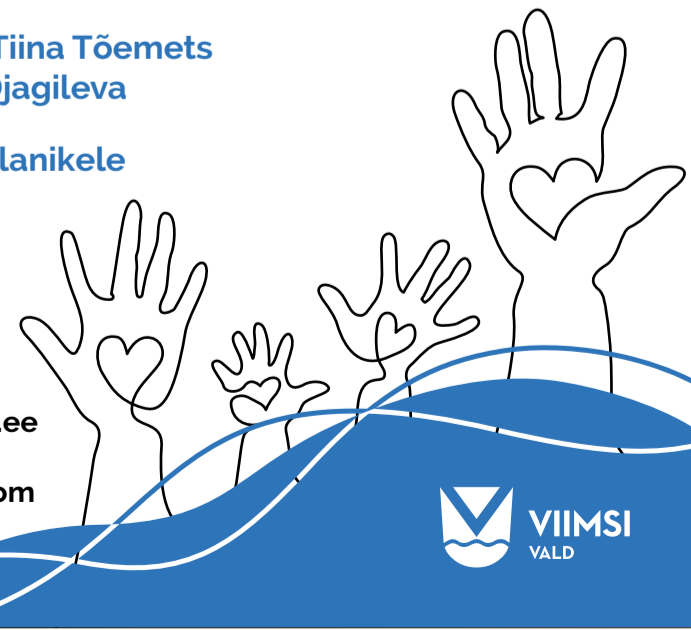
kuidas kehtestada tõhusalt piire ja reegleid
kuidas last julgustada ja tunnustada
kuidas õpetada last tugevate tunnetega toime tulema
kuidas arendada last mängu abil
kuidas lahendada konflikte
kuidas tulla toime stressiga

Koolitust viivad läbi **Tiina Tõemets** ja **Julia Kovalenko-Djagileva**

Tasuta Viimsi valla elanikele

Kohapeal on lastehoid ja pakutakse ka kerget einet.

Registreerimine:
silva.sildmaa@viimsivv.ee
Lisainfo:
tiina.toemets@gmail.com

Ehitus- projektide koostamisel tuleb jälgida kindlaid nõudeid

EHITUSPROJEKTIDE maailm võib kõrvaltvaatajale tunduda üks keerulisemaid asju siin ilmas, eriti kui tahta endale kiirelt üht mõnusat saunamaja enne suvehooaja algust või miks ka mitte päikesepaneel katusele, et püüda rohelist energiat. Toome välja mõned olulised punktid, millega peab ehitusprojektide koostamisel arvestama ja mida peab kindlasti järgima.

Liis Sepp

ehitusprojektide vanemspetsialist

Kõigepealt alustame mõistest ehk mis on ehitusprojekt. Ehitusprojekt on terviklik dokumentide ja jooniste kogum, mis määrab ja kirjeldab erinevaid tahke, mida on vaja hoone või rajatise projekteerimiseks ja ehitamiseks. Projekt on ehitusprotsessi üks peamistest osadest, millele tuginedes teostatakse ehitustööd. Ehitusprojekt koosneb seletuskirjast, tehnilistest ja arhitektuurilistest joonistest, hooldusjuhenditest ja muudest asjakohastest dokumentidest ja materjalidest, mis tagavad, et ehitamine toimub vastavalt kavandatud kvaliteedile ja ohutusele.

Millal tuleb ehitusprojekt koostada?

Ehitusprojekti koostamise vajadust käsitletakse täpsemalt ehitusseadustiku lisas 1. Lisas on toodud ehitusprojekti koostamise nõue nii ehitusteatise kui ka loakohustuse puhul – juhul kui on märgitud ehitusloakohustus, tuleb alati koostada ka ehitusprojekt. Samas ehitusteatise puhul ei ole alati ehitusprojekti koostamine nõutud. Näiteks päikesepaneelide, õhksoojuspumba ja piirdeaia rajamiseks tuleb esitada ehitusteatis ja alati koostada ehitusprojekt. Samuti tuleb koostada ehitusprojekt näiteks hoonete puhul, mida soovitakse püstitada, ümber ehitada, laiendada kuni 33%, laienda-

Estella-Marie Kõiv

ehitusprojektide vanemspetsialist

da üle 33% ja lammutada hoonet, mis on ehitisealuse pinnaga kuni 60 m² ja üle 5 m kõrge või ehitisealuse pinnaga üle 60 m², sest tegevust on ehitusloakohustusliku tegevusega.

Antud näited on väike osa ehitusseadustiku lisas 1, mis nõuavad ehitusprojekti. Alati tuleb järgida lisas välja toodud ehitusprojekti nõuet, kui soovitakse püstitada, rajada hooneid ja rajatisi.

Ehitusprojekti staadiumid

Ehitusprojekt koosneb kolmest staadiumist, millele eelneb veel nn eskiisprojekti lahendus. Seega jaotub ehitusprojekt eskiisprojekti, eelprojekti, põhiprojekti ja tööprojekti.

Eskiisprojekt on ehitusprojekti algaasi ideelahendus, mis määratleb hoone või rajatise esialgsed arhitektuurid ja tehnilised lahendused. Selle eesmärk on anda üldine ülevaade planeeritavast ehitistest ning lihtsustada ehitusteatise ja ehitusloa taotlemise protsessi. Selleks tuleb enne teatise või loa taotlemist kooskõlastada esialgne eskiislahendus vallavalitsuse arhitekt-vanemspetsialistiga.

Eelprojekt on ehitusprojekti staadium, milles esitatakse ehitise arhitektuurilahendus ja inseneritehniliste lahenduste põhimõtted, mida tellija kooskõlastuse korral detailiseeritakse projekteerimise järgmistes staadiumites. Eelprojektile lisatakse asjakohane doku-

mentatsioon, üheks näiteks võrguvaldajate tehnilised tingimused. Koostamise aluseks on tellija lähteülesanne ja omavalitsuse projekteerimistingimused või kehtiv detailplaneering. Üksikelaanute ehitustegevuse kavandamise puhul piirduakse üldjuhul ehitusloa taotlemisel eelprojekti staadiumiga.

Põhiprojektis arendatakse edasi eelprojekti toodud lahendusi ja töötatakse välja ehitise põhilahendused selliselt, et ehitusprojekti osad oleksid omavahelises kooskõlas ja süsteemselt seotud. Põhiprojektis esitatakse arhitektuurilised ja tehnilised lahendused ning kõik olulised tehnilised nõuded ehitustoodetele, ehitisele ja selle osadele selliselt, et oleks võimalik määrata ehitise eelarvelist maksumust, korraldada ehitushanget ja koostada ehitamiseks hinnapakumust.

Tööprojekt on viimane etapp ehitusprojekti elluviimisel, kus koostatakse üksikasjalikud plaanid ja juhendid ehitustööde teostamiseks ehitusplatsil. See etapp keskendub praktilistele külgedele, mis on vajalikud ehitustööde sujuvaks ja tõhusaks läbiviimiseks.

Üldised nõuded ehitusprojektile

Ehitusprojektile kehtivad mitmed nõuded, mis on loetletud erinevates seadustes, määrustes ja standardites. Eelkõige peab ehitusprojekt olema koostatud selliselt, et see oleks loetav, vastuoludeta ning erialaspetsialistidele arusaadav ja üheselt mõistetav. Näiteks on olnud olukord, kus ehitusprojekti seletuskiri ei kajasta sama ehitist, mida on kajastatud joonistel.

Ehitusprojekti sisu peab olema väljendatud selges ja arusaadavas keeles, kasutades selleks üheselt mõistetavaid termineid ja leppemärke. Samuti peavad kõik ehitusprojekti osad olema omavahel kooskõlas ning üksteist toetama ja täiendama, mitte olema omavahel vastuolus. Projektdokumentatsioon peab sisaldama piisavalt detaile ja täpsustusi selleks, et erinevad osapooled (tellija, projektee-

rija, ametnik, ehitaja) mõistaksid seda ühtmoodi. Selliselt väheneb võimalus ka hilisemate vaidluste ja segaduste tekkimiseks.

Seega tasub ehitusprojekti nõuetele vastavusele tähelepanu pöörata juba projekteerimise varajases staadiumis, sest hästi koostatud ehitusprojektile väljastatakse load oluliselt kiiremini ja sujuvalt. See säästab aega ja ressursse nii taotlejale, omanikule kui ka kohalikule omavalitsusele.

Ehitusprojekti osad ja pädevus

Konkreetsest ehitisest tulenevalt peab ehitusprojekt sisaldama üldjuhul järgmisi osi: asendiplaan; arhitektuur, sealhulgas sisearhitektuur ja maastikuarhitektuur; konstruktsioonid; tehnosüsteemid (küte ja ventilatsioon, jahutus ja soojusvarustus, gaasivarustus, veevarustus- ja kanalisatsioon); elektripagaldised; tuleohutus; energiatõhusus ja muud asjakohased juhul ehitise eripärasel tulenevad osad.

Projekt on ehitusprotsessi üks peamistest osadest, millele tuginedes teostatakse ehitustööd.

Vastavalt seadusele peab ehitusprojekt ja selle osad olema koostatud selliselt, et selle alusel oleks võimalik ehitada, kontrollida ehitise ja ehitamise vastavust nõuetele ning vajadusel tagada ka ehitise kasutamine ja korrashoid. Küll aga ei pea loa saamiseks ehitusprojekt ja kõik selle osad olema veel sellise detailsusastmega, et selle alusel saaks kohe ehitama hakata – kõik oleneb konkreetsest projekteerimise staadiumist ja projekteeritava ehitise olemusest. Ehitusprojekti erinevad osad võivad olla omavahel ka ühildatud ehk et ühele joonisele kantud, kuid sellisel juhul peab

Kvaliteetselt koostatud ehitusprojektide läbi vaatamine kulgeb sujuvalt. Foto: Timo Müürsepp

veenduma, et projekt kui tervik on endiselt loetav ja arusaadav.

Ehitusprojekti osade autorid võivad olla ka erinevad isikud sõltuvalt nende pädevusest ja spetsialiseerimisvaldkondadest. Eri- list tähelepanu tuleb pöörata ehitusloakohustusliku ehitise ehitusprojekti koostamisel nõutavatele eriosadele, mille koostajaks oleva pädeva isiku kvalifikatsioon peab olema tõendatud. Vastavalt määrusele jagunevad ehitusloakohustusliku ehitise ehitusprojekti koostamise tõendamist vajavad tegevusalad järgmiselt: 1) arhitektuuri osa; 2) konstruktsioonide osa; 3) sisekliima tagamise süsteem; 4) hoonesisene või selle juurde kuuluv veevarustus või kanalisatsioonisüsteem. Ehitusloa taotlemiseks piisab, kui ehitusprojekti eriosad (konstruktsioonide osa, sisekliima tagamise süsteem ja hoonesisene või selle juurde kuuluv veevarustus või kanalisatsioonisüsteem) on koostatud eelprojekti staadiumis seletuskirjana ning on esitatud ehitusprojekti koosseisus kas eraldi osana või on arhitektuurse osa koostamisse kaasatud pädevust omav isik. Seega ei ole lubatud näiteks arhitektil projekteerida hoone küttesüsteemide või konstruktsioonide osa, sest tal puudub selle jaoks pädevus. Samamoodi ei tohi näiteks vee- ja kanalisatsiooniinsener koostada arhitektuuriosa jne.

Kui proovida lühidalt kokku võtta seda keerulist ehitusprojektide maailma, siis olulisim ehitustegevuse kavandamise juures on see, et kui sa tunned, et ei saa ise projekti koostamisega hakkama või puudub vastav pädevus, siis leia endale turult hea teenusepakkuja. Kvaliteetselt koostatud ehitusprojektid vaadatakse omavalitsuste ja asutuste poolt läbi sujuvalt ja õigeaegselt.

■ Viimsi Teatajast saab terve aasta jooksul lugeda ehitusteemadest kirjutatud põnevaid artikleid ehitamise teemadel.

Teated

Kolme nädala jooksul saab tasuta ära anda seisma jäänud romud

25. juunist 14. juulini kestab romusõidukite kokkukogumise kampaania, mille raames saab pikalt seisnud, osaliselt lammutatud ja kehvast seisukorras sõidukeid ära anda tasuta. Kahe aasta pärast tuleb hakata selliste sõidukite eest maksma mootorsõidukimaksu.

Lisaks esitas kliimaministeerium valitsusele eelnõu, mille vastuvõtmisel riigikogus saab 2025. aastast riigilõivu vabalt ja ilma lammutustöendita kustutada liiklusregistrist kadunud M1 ja N1 kategooria sõidukeid, mis täna vajavad selleks lammutustöendit. "Liiklusregistris on pea 300 000 peatatud kandega sõidukit, mille olemasolu on teadmata. Selliste sõidukite registrist lõplikult kustutamiseks kestab ülemineku-periood kaks aastat. Romukampaania on hea võimalus lasta veel füüsiliselt olemasolevad romusõidukid korrektselt jäätmekäitleja juures lammutada ja registrist tasuta kustutada, et vältida tulevase kuluseid ja bürokraatiat," sõnas kliimaminister Kristen Michal.

Järgmisel aastal saab teadmata kandunud või ebaseaduslikult lammutatud sõidukeid lõivuvabalt registrist kustutada alates 1. jaanuarist 2025 kuni aasta lõpuni.

Kui muidu peab inimene romusõiduki jäätmekäitlejale ise ära viima või organiseerima transpordi ja tasuma romusõiduki äraveo eest, siis kampaania raames tuleb jäätmekäitleja sõidukile tasuta järele, olenemata sellest, kui halvast seisukorras see on. Üle saab anda ka osaliselt lammutatud sõidukeid.

Võrreldes varasemate kampaaniatega on võimalik sõidukeid ära anda ka inimestel, kelle nimele hoovis seisev romu ei kuulu. Sellise sõiduki kohta tuleb saata digitaalselt allkirjastatud taotlus transpordiametile, kes palub auto omanikul vormistada volituse sõiduki üleandmiseks jäätmekäitlejale. Pärast volituse saamist tuleb äraveo tellimiseks pöörduda Eesti Autoammutuste Liit MTÜ või Kuusakoski AS-i poole, mis-järele väljastab jäätmekäitleja lammutustöendi, mille alusel kustutatakse kadunud sõiduk registrist.

"Seisvad autoromud kujutavad ohtu nii inimeste tervisele kui ka keskkonnale. Nendest võib lekkida mootoriõli, mis reostab meie pinnaja põhjaveid. Samuti eralduvad ohtlikud ained omaalgatuslikul või illegaalsel lammutamisel. Seetõttu on eriti oluline tagada võimalus romudest vabanemiseks ka neile, kes ise sõidukeid ära viia ei saa," sõnas kliimaminister.

Lisaks tervise- ja keskkonnanahajude vältimisele on romusõidukite üleandmine seaduslikele jäätmekäitlejatele oluline ka ressursside säästmiseks.

"Romusõidukitest on võimalik õige käitlemise korral uuesti kasutada mitmeid osi ja materjale. Uksi, peegleid ja tulesid saab korduskasutada ning metallid, plast ja klaas töödeldakse ümber teiseks toormeks, mida saab kasutada näiteks uute sõidukite tootmisel. See mitte ainult ei vähenda jäätmeid, vaid vähendab ka nõudlust haruldaste muldmetailide ja muude kriitiliste materjalide järele," lisas Michal.

Romusõiduki äravedu saab alates 25. juunist tellida Mandri-Eestisse ja suurematele saartele, sh Saare-, Hiiu- ja Muhumaa. Veo tellimiseks tuleb ühendust võtta Eesti Autolammutuste Liiduga (info@elv.ee, tel 578 77 233) või Kuusakoski AS-iga (firma@kuusakoski.ee, tel 13 660). Kampaania kestab 14. juulini.

Piret Otsason

kliimaministeeriumi tootjavastutuse ja ohtlike jäätmete valdkonna juht

Hoov puhtaks! Lase oma autoromu tasuta ära viia. Foto: Piret Otsason

Projekteerimistingimuste menetlemine

Viimsi Vallavalitsuse ehitus- ja kommunaalosakond avalikustab projekteerimistingimuste eelnõu:

Muuga küla, Kallasmaa tee 15 – projekteerimistingimused uue aiamaa püstitamiseks (olemasoleva aiamaa asemele);

Metsakasti küla, Metsakasti põik 7 – projekteerimistingimused uue üksikelamu püstitamiseks (olemasoleva aiamaa asemele).

Projekteerimistingimused detailplaneeringu täpsustamiseks: hoonestusala suurendamine ja katusekalde muutmine.

Omavalitsus korraldab projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena ehitusseadustiku § 28 ja § 31 lg 1 alusel ja avalikustab projekteerimistingimuste eelnõud valla kodulehel alates 25.06.2024.

Volikogus

VIIMSI VALLAVOLIKOGU 11.06.2024 VASTU VÕETUD OTSUSED

Nr 49 Viimsi valla 2023 konsolideeritud majandusaasta aruande kinnitamine

Nr 50 Haabneeme alevikus Haabneeme rannaala lõunaosa ja lähiala detailplaneeringu algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise (vt lisa "Detailplaneeringud")

Nr 51 Vaideotsus OÜ Legal Property ja OÜ Joost-Level poolt 29.04.2024 esitatud vaidele Viimsi Vallavolikogu 12.03.2024 otsuse nr 27 osaliselt kehtetuks tunnistamise ning detailplaneeringu kehtestamise osas uue otsuse tegemiseks kohustamise nõuetes

Nr 52 Nõusoleku andmine kinnisasja omandamiseks (Prangli saar, Kelnase küla, Rätsepa-Madise)

Nr 53 Viimsi Vallavolikogu noorsoo- ja hariduskomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine

Viimsi Vallavolikogu 11.06.2024 otsusega nr 49 kinnitati Viimsi valla 2023. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne.

Viimsi Vallavolikogu 11.06.2024 otsusega nr 51 jäeti rahuldamata OÜ Legal Property ja OÜ Joost-Level poolt 29.04.2024 esitatud vaide Viimsi Vallavolikogu 12.03.2024 otsuse nr 27 osaliselt kehtetuks tunnistamise nõudes ning Tammeõie tee 5, Tammelaane haljak 2 ja Tammeõie tee 7 kinnistute osas detailplaneeringu kehtestamise kohta uue otsuse tegemise nõudes.

Detailplaneeringud

DETAILPLANEERINGUTE ALGATAMINE

Viimsi Vallavalitsus võttis 5.06.2024 vastu korralduse nr 240 "Leppneeme küla, Loosaare katastriüksuse detailplaneeringu algatamine ja lähteseisukohade kinnitamine".

Leppneeme küla, Loosaare katastriüksuse (89001:003:0067, maatulundusmaa 100%, 20 948 m²) detailplaneeringu (DP) algatamise peamine eesmärk on väikeelamu ehitamine. DP-ga nähakse ette Loosaare katastriüksuse jagamine ning planeeritakse krundid elamuehituseks, puurkaevule ja metsaalale. DP-ga kavandatud on kooskõlas üldisemate planeeringutega.

Viimsi valla mandriosa üldplaneeringu (ÜP) kohaselt on planeeringuala lääneosas osaliselt kaitsemetsa maa (KM), osaliselt perspektiivne väikeelamute maa hajaasustusviisil (EHR), idaosas aga väikeelamute maa (EV) juhtotstarve. Läänepoolne ala jääb üldplaneeringukohasele hajaasustusala, idapoolne, elamukvartalite vahel asuv ala aga tihehoonestusalale. Teemaplaneeringu "Miljööväärtuslikud alad ja rohevõrgustik" (rohevõrgustiku teemaplaneering) kohaselt on planeeringuala osaliselt rohevõrgustiku puhverala, kus väikeelamute rajamine on lubatud hoonestamiseks ettenähtud aladel. Osaliselt (KM ulatuses) jääb planeeringuala kohaliku kaitseala (Leppneeme-Tammneeme maastikukaitseala) piiridesse. See ala on rohevõrgustiku teemaplaneeringu kohaselt rohevõrgustiku tugiala. Hoonestust võib planeerida vaid tihehoonestusalale. Hajaasustusala tuleb jätta looduslikuks.

Viimsi Vallavalitsus võttis 5.06.2024 vastu korralduse nr 241 "Viimsi alevik, Tammeõie tee 26, 28, 30 ja 35 katastriüksuste detailplaneeringu algatamine".

Viimsi alevikus Tammeõie tee 26 (89001:010:6990, tootmismaa 100%, 715 m²), Tammeõie tee 28 (89001:010:6910, tootmismaa 100%, 696 m²), Tammeõie tee 30 (89001:010:7000, tootmismaa 100%, 720 m²), Tammeõie tee 35 (89001:010:6920, tootmismaa 100%, 3071 m²) katastriüksuste DP algatamise eesmärk on planeeringualale uue laohoone ja juurdepääsute rajamine. DP koostamise vajadus tuleneb olukorrast, kus aastaid tagasi kasutusest välja langenud tootmismaa vajab uut ruumilist terviklahendust.

DP-ga moodustatakse planeeringualale 1 tootmismaa krunt ning määratakse ehitusõigus ühe maksimaalselt 2-korruselise laohoone jaoks, ligipääsuks tootmismaa krundile moodustatakse Nelgi põik tänavalt 1 transpordimaa krunt ning transpordimaa krundist põhja pool moodustatakse 1 tootmismaa krunt, millele täiendavat ehitusõigust ei määrata. Planeeringuala pindala on kokku 5202 m².

DP algatatakse ÜP kohasena. Vajalikud uuringud: topo-geodeetiline uuring.

Viimsi Vallavolikogu võttis 11.06.2024 vastu otsuse nr 50 "Haabneeme alevikus Haabneeme rannaala lõunaosa ja lähiala detailplaneeringu algatamine ja

Viimsi Vallavolikogu 11.06.2024 otsusega nr 52 anti luba teostada ostueesõigust kinnistu Kelnase küla, Rätsepa-Madise (kinnistu registriosa nr 3133502, katastritunnus 89001:002:0025, pindala 4899 m², sihtotstarve elamumaa 100%) osas maksumusega 80 000 eurot. Alternatiivselt ostueesõiguse teostamisele anda nõusolek Viimsi Vallavalitsusele kasutada kinnistu või kinnistu osa soetamiseks kokkuleppel muid võimalikke Rätsepa-Madise kinnistu omandamise ja/või kasutamise viise, mille maksumus ei ületa ostueesõiguse teostamise maksumust.

Viimsi Vallavolikogu 11.06.2024 otsusega nr 53 loeti vallavolikogu noorsoo- ja hariduskomisjoni esimeheks valituks Anneli Laines-Ensling ning aseesimeheks valituks Antoon Lubert Van Rens.

VIIMSI VALLAVOLIKOGU 11.06.2024 VASTU VÕETUD MÄÄRUSED

Nr 13 Viimsi valla II lisaeelarve 2024

Nr 14 Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ja koolieelse lasteasutuse seadusest tulenevate ülesannete delegeerimine

Nr 15 Viimsi valla bussiliinidel ja Leppneeme-Kelnase laevaliinil sõidu eest tasumise kord ja sõidupiletite hinnad

NB! Volikogu 11.06.2024 otsuste terviktekstidega on võimalik tutvuda Viimsi valla veebilehel ning määrustega Riigi Teataja võrguväljaande veebilehel.

keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise".

DP-ga algatati Haabneeme rannaala lõunaosa ja lähiala DP Haabneeme alevikus katastriüksustel Nõlva, Platsi, Platvormi, Killustiku, Lahe, Muuli tee L4, Muuli tee 47, Muuli tee 49 ja Haabneeme rannaala 5 ning osaliselt katastriüksustel Rohuneeme tee 1, Muuli gaasitorustiku lõik I ja Haabneeme rannaala.

DP eesmärk on planeeringuala kujunduspõhimõtete määramiseks park-puhkealaks, ehitusõiguse määramiseks pargiehitiste ja teiste väikesemahuliste hoonete püstitamiseks, vajadusel ranna ehituskeeluvööndi vähendamiseks, rannaala kasutus- ja kujunduspõhimõtete määramiseks, pargiala funktsionaalsete seoste määramiseks kõrvalasuvate aladega, teedevõrgu ja parkimis-korralduse lahendamiseks ja tehnovõrkude põhimõtete asukoha määramiseks.

DP-ga muudetakse ÜP kohased maakasutuse juhtotstarbed jäätmeoidla maast ja tootmismast ülekaalukas osas puhkeotstarbeliseks maaks, DP ei välista ka jäätmeoidla maa osalist muutmist ärimaaks katastriüksuse Muuli tee 49 osas. Kui põhjendatud vajadusel planeeritakse ehitisi ranna ehituskeeluvööndisse, siis ranna ehituskeeluvööndi vähendamist loetakse samuti ÜP muutmiseks. DP-ga viiakse ellu rohevõrgustiku teemaplaneeringut.

Keskkonnamõju strateegilist hindamist DP-le ei algatata. Vajalikud uuringud: topo-geodeetiline uuring, dendroloogiline uuring ning maapinna reostusuuring. Kui planeeritakse lisaks olemasolevate rannaehitiste taastamisele uusi rannakindlustusi, muule või muid rannaehitisi või nende laiendamist rohkem kui 1/3 võrra, siis tuleb läbi viia rannaprotsesside uuring. Uuringute vajadus võib DP koostamisel täieneda.

NB! DP algatamise korralduste ja otsusega saab tutvuda Viimsi valla kodulehel: www.viimsivald.ee/teenused/planeeringud/detailplaneeringud/algatatud-detailplaneeringud.

DETAILPLANEERINGU MENETLUSE LÕPETAMINE

Viimsi Vallavalitsus võttis 12.06.2024 vastu korralduse nr 251 "Tammneeme küla, Hallikivi tee 23a detailplaneeringu menetluse lõpetamine".

1.07.2015 kehtima hakanud planeerimisseaduse § 139 lg 2 sätestab, et DP kehtestamise või kehtestamata jätmise otsus tehakse hiljemalt 3 aasta möödumisel DP algatamisest arvates.

Hallikivi tee 23a DP menetlus lõpetatakse põhjusel, et menetlus on algatatud 20 aastat tagasi ja on lõpuni viimata ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 1 lg 4 toodud tähtajaks ning DP sisulist menetlust ei ole toimunud.

NB! Korralduse terviktekstiga saab tutvuda Viimsi valla kodulehel: www.viimsivald.ee/teenused/planeeringud/detailplaneeringud/detailplaneeringu-menetluse-lopetamine.

Andreas Väljamäe asub lahti muukima viimsilaste koodi

MISSIOONIGA TEEKONNAL Viimsi Artiumi uus juht Andreas Väljamäe tõi endaga kaasa Hunt Kriimsilma portfelliäie pagasit, mille toel asub ta nüüd tarmukalt lahti muukima viimsilaste koodi. Kogukonna liige ja keskmisest kõrgema kultuurihuviga juht tunnustab ausalt, et pakkumisele selle maja ohjad enda kätte haarata vastas ta esimese hooga eitavalt.

Marta Vasarik
Viimsi Teataja
kaasautor

Andreas Väljamäe mõnab, et enne juhiks saamist oli ta Viimsi Artiumit külastanud vaid paaril korral. “Tehniliselt olin siin ühel või kahel sündmusel varem käinud ja saan selles osas vaid isendale tuhka pähe raputada, aga küllap ei jõudnud Viimsi Artium selle ajaga ka minu teadvusesse jõuda,” tunnustab ta. Samas toob ta välja, et võib-olla on just distantsilt jälgimine aidanud paremini mõista, millise suuna peab ta ise uues ametis olles võtma.

“Olen palju mõtisklenud selle üle, mis on viimsilaste kood ning kuidas seda lahti muukida. Vastust mul veel muidugi ei ole, aga eemalt vaatlemine on praegusele mõtteharjutusele kaasa aidanud küll.”

Juhi toolile teisel katsel

Viimsi Artiumi juhi kohale kandideeris Andreas Väljamäe ka kõige esimesel konkursil enne maja ehitust, õigemini kutsuti ta seal osalema. Kuna valituks osutus Kristiina Reidolv, kes suundus nüüd edasi akadeemilise rajale Aalto ülikoolis, siis valis nõukogu esinaine Riina Aasma ettevõtluses kanda kinnitanud Väljamäe numbri ja uuris, kas kodukohas töötamine võiks endiselt kõne alla tulla.

“Olin alguses väga kahtleval seisukohal, sest olin enda jaoks leid-

nud põneva teekonna iduettevõttes Bisly, mis tegeleb intelligentsete hoonete süsteemide arendamisega, ning oli selge, et tahan seal edasi areneda. Olin veendunud, et see ettevõte jääb minu ellu edasi ning etteruttavalt võin öelda, et kompromiss sündis. Kõnest sai lõpuks ikkagi väga aus ja avatud kaartidega vestlus ning siin ma nüüd olen,” ütleb Väljamäe muigega. Temast sai kultuuri- ja hariduskeskuse Viimsi Artium juht 2. jaanuaril 2024.

Süda kuulub kultuurile

Mõneti ka loogiline, sest tegemist on inimesega, kelle võib ju kultuuri juurest eemal tõmmata, aga kultuuri tema seest välja ei saa. Andreas Väljamäe on lõpetanud Eesti teatri- ja muusikaakadeemia klassikalise laulu eriala ja saanud magistriraadi kultuuriettevõtluse valdkonnas samas ülikoolis.

Keskendume kogukonnale – tahame teada, mis on see, mida kohalik elanik näha ja kuulda tahab.

Enne seda mängis ja õppis ta kuni bakalaureuse diplomini välja pühendunult metsasarve ning töötas politsei- ja piirivalveorkestris, aeg-ajalt ERSOs ning Tallinna Kammerorkestris lisamängijana. Instrumentalisti karjäärile järg-

nes töö Eesti Filharmoonia Kammerkooris, tänu millele tekkis tal sügavam huvi klassikalise laulmise vastu. Tänu kammerkoori sagedaste välisprojektidele langes Andreasele osaks võimalus võtta eratunde kuulsatelt ooperisolistidelt, kust arenes edasi mõte seda suunda edasi arendada. Saksamaal International Opera Agency's töötoas osaledes, Šveitsi ooperimajale ette lauldes ja kogu seda muusikaelu kõrvalt vaadates tuli äratundmine, et selles valdkonnas võiks edasi toimeta.

Reaalsus tõi maa peale

Ometi olid elul mehega teised plaanid ning piduri äsja valitud teekonnale tõmbas ta peale ise. “Mul on imearmas pere. Kasvatades oma dirigendist abikaasa Janne Fridoliniga nelja last, oleks see olnud egoistlikult ja kahetsusväärsest jaur valik, sest ooperimaailm nõuab rohkem kui sada protsenti pühendumist. Muuhulgas jõudsin juba isegi Vanemuise ooperilavastuse proovidesse, minu nimigi oli piletimüügi keskkonnas ühe rolli taha lisatud, kuid sinna see jäigi,” avaldab Väljamäe ja täpsustab, et laulmisega tegeleb ta siiski projektikorras edasi.

Küsimusele, kas ta üheks unistuseks võiks olla ka Viimsi Artiumi laval solistina laulda, vastab Andreas Väljamäe, et teeks seda suurima rõõmuga. “Me oleme tegelikult siin laval segakooriga Vox Populi salvestanud, olen nende hääleseadja. Tol korral polnud ma majaga veel mitte kuidagi seotud, üürisime lihtsalt sobivat saali. Hea meelega laulaks siin ükskord isegi, aga nende mõtetega peab olema ettevaatlik,” naerab ta heatujuliselt.

Kogukonna kaasamine on oluline

Oma uuele rollile läheneb Andreas Väljamäe süsteemselt, luues alustuseks Viimsi Artiumile võimekuse sotsiaalmeedias. “Varem ei olnud selle jaoks eraldi spetsia-

Andreas Väljamäe ja Janne Fridolin on vanemateks neljale lapsele.
Fotod: Gerli Jalakas

vaatajana programmi, mis vähegi kõnetab ja meie kavva jõuab.”

Kultuuri ja hariduse sümbioos

Suurt potentsiaali näeb Andreas Väljamäe koostöös kohalike koolidega. “Meil on olemas kõik võimalused ja ideaalilähedane keskkond näiteks kooliteatritele või muule haridusliku sisuga tegevusele. Kevadel lavalaudadele jõudnud “Tuulte vallas” oli ehe näide sellest, mis inimestele hinge läheb ja nad kokku toob. Soovin väga, et selline tegevus areneks Viimsis edasi.”

Mind ootas siin ees ootusärevil tiim professionaalseid inimesi.

Esimesele kohtumisele huvikoolide esindajatega lähenes uus juht avatult. “Mulle öeldi, et pean nendega oma töös igati arvestama ja leidma koostöökohti. Olin koostöökoostöösiisenedes kõigeks valmis ning ütlen siiralt, et esimene kogemus osutus üdini positiivseks. Õppisime üksteist paremini tundma ja näen, et huvikoolid seisavad minu kõrval väga heade partneritena. Muusikainimese ja isana tunnen lihtsalt siirast rõõmu, et meie lapsed saavad üles kasvada maailma tippkollektiividele loodud saalides ning näha lähedalt elukutseliste muusikute proove ja esinemisi. See on suur õnn ja privileeg, mida ma ei luba võtta iseenesestmõistetavana. Tuleb näha ja osata ära kasutada kõike, mis on laual.”

Programmi koostamine on täies hoos

Sügisel ja talveks plaanitakse mitmekesist programmi, sealhulgas koostööd laste lemmikutega Piip ja Tuut, parimaid dokumentaalfilme festivali DocPoint kavast, erinevaid kontserte ja palju muud.

Andreas Väljamäe jaoks on Viimsi Artiumi juhtimine põnev väljakutse, kuhu ta paneb kogu oma hinge ja südame. “Mind ootas siin ees ootusärevil tiim professionaalseid inimesi, kelle puhul ma nägin, et nad on põnevil ning valmis mingisuguseks järgmiseks sammuks – tahetakse midagi päriselt ära teha. Näen Viimsi Artiumi seinte vahel palju võimalusi,” lõpetab ta kindlameelselt.

Teated

School Food for Change: kolm kooli saavutasid pronkstaseme

■ Mai lõpus hindas School Food for Change komisjon, kuhu kuulusid lisaks minule ka Evelin Piirsalu ja Brigita Tool SEI Tallinnast, projektis osalevaid kooli. Hindamise tulemusena saavutasid pronkstaseme kolm kooli: Randvere, Prangli ja Viimsi kool.

Randvere ja Prangli kool on rakendanud kogu kooli toidukultuuri alates 2022. aasta sügisest, Viimsi kool 2023. aasta kevadest. Hindamise käigus arutasime koolide tegevusi kogu kooli toidukultuuri raamistikul nelja samba rakendamisel. Lisaks kontrollisime pronkstaseme kriteeriumite täitmist ja viisime läbi ringkäike koolis.

Kõik hinnatud koolid on rakendanud kogu kooli toidukultuuri kõigis neljas sambas: projekti põhimõtete juurutamine ja juhtimine koolides, toit ja jätkusuutlikkus, haridus ja õppimine, kogukond ja partnerlus.

Pronkstaseme tunnustused antakse üle uue õppeaasta avaaktusel septembris.

School Food for Change projekt on olnud heaks tõukeks koolide toidukultuuri edendamisel. Randvere, Prangli ja Viimsi koolide saavutused on suurepärase näite sellest, kuidas koolid saavad integreerida tervisliku toitumise põhimõtteid oma igapäevasesse õppe- ja kasvatus-tegevusse.

Tunnustame ja täname kõiki osalevaid kooli ning ootame põnevusega, milliseid edusamme järgmised õppeaastad toovad.

Laura Johanna Derkun
lastekaitse vanemspetsialist

Koolinoorte heaolu uuringus hinnati kõrgelt omavahelisi suhteid

■ Sel kevadel viis MTÜ Helge Kool koostöös Harjumaa omavalitsuste liidu ja koolide tugispetsialistidega läbi koolinoorte heaolu uuringu Harjumaa koolide 7. ja 9. klasside õpilaste seas.

Uuringu eesmärk oli saada tõendusmaterjali andmeid õpilaste tunnetatud heaolu kohta ning koostöös tugispetsialistidega arendada välja vajalikud meetodid, mis toetavad koolides õpilaste heaolu tõstmist. Uuringus osales 19 Harjumaa kooli ning kokku vastas küsitlusele 1762 õpilast. Viimsist osalesid uuringus Haabneeme, Viimsi ja Randvere koolide 7. klasside õpilased, kokku 219 õpilast.

Helge Kool on 2019. aastal loodud haridustehnoloogia ettevõtte, mis keskendub õpilaste heaolu parandamisele ning pakub koolipsühholoogidele ja noortele õppijatele olulist tuge uuenduslike lahenduste abil. Ettevõtte missioon on muuta koolisüsteem noori kaasavaks, andes igale noorele võimaluse oma tuleviku kujundamises kaasa rääkida.

Helge Kooli rakendus pakub koolipsühholoogidele teadusuuringutel põhinevaid analüütilisi tööriistu, mis aitavad neil töötada õpilastega nii klassiruumis kui ka individuaalselt, et luua helgemat tulevikku. Lisaks pakub rakendus õpilastele võimalust iseseisvalt testida oma enesetunnet. Küsimustik koosneb 26 küsimusest ning vastamine võtab aega umbes viis minutit ning tulemused on koheselt nähtavad kuues erikategoorias: kurnatus, toimetulek koolis, keskendumine, tunded, füüsilise enesetunne ja suhted. Iga tulemus on individuaalne ja õpilane saab vastavalt oma tulemustele ka rakenduse kaudu edasised soovitusel, kuhu oma murega pöörduda või mis aitaks seda lahendada.

Uuringu tulemustest ei ilmnenu olulisi erinevusi 7. ja 9. klasside vahel, kuid 9. klassi õpilaste tulemused olid igas kategoorias veidi kehvemad. Märkimisväärne erinevus ilmnis füüsilises enesetundes – 9. klassi õpilased magavad halvemini, tunnevad rohkem ärevust ja muretsevad rohkem kooli pärast. Samuti ilmnisid märkimisväärsed erinevused üksikute klasside vahel. Mitmel juhul olid sama kooli kahe paralleelklassi õpilaste hinnangud küsimustele märgatavalt erinevad.

Silva Sildmaa
rahvatervise peaspetsialist

Koos Haabneeme ja Viimsi kooliga osalesid uuringus ka Randvere kooli lapsed. Foto: Jane saks

Õnnitleme koolilõpetajaid

MEDALISTID Peagi saavad abiturientid kätte lõputunnistuse ja on valmis järgmisteks väljakutseteks. Viimsi vallavalitsus tunnustab ja premeerib neist tublimaid ehk gümnaasiumi kuld- või hõbemedaliga lõpetanud noori – kuldmedaliste 600 ja hõbemedaliste 400 euroga. Samuti olid kõik kutsutud 13. juunil vallavanema vastuvõtule Viimsi vabaõhumuuseumisse.

Aet Tampuu
üldhariduse
vanemspetsialist

Kuldmedaliga autastatakse järgmisi noori: Susanna Silluta ja Hanna Marii Mängel (Gustav Adolfi gümnaasium), Mia Martina Sarapuu (Tallinna muusika- ja balletikool MUBA), Lisette-Liis Loorits (Tallinna reaalkool), Elizabeth Vainult, Karolina Barbara Viks, Mia

Medalistid vallavanema vastuvõtul. Foto: Aet Tampuu

Matilda Lemba ja Nataly Järvik (Vanalinna hariduskollegium), Kadri Allas, Rebeka Järve, Liisa-Lotte Kaldma, Emma Ney ja Karina Polevaya (Viimsi gümnaasium).

Hõbemedali pälvivad: Maribel Arge ja Hedvig Kaing (Gustav Adolfi gümnaasium), Carmen-Kätrin Laan (Tallinna Arte gümnaasium), Anastassia Teterina (Tallinna Laagna gümnaasium), Arina Sinjuk (Tallinna humanitaargümnaasium), Sofia Adelle Abner

ja Kirke Kaisa Kaunis (Vanalinna hariduskollegium), Arlene Advelk, Markos Kanepi, Martin Erki Kähr, Eliise Lepp, Laura Mihkelson, Richard Pallon, Britta Melinde Ploom, Lotte Puusepp, Marleen Puuström, Maria Rohumaa, Karmen Tarro, Kristel Teeväli, Laura Maria Tolppa, Laura-Liis Uussaar, Natali Sijjane, Mirtel Põlluäär ja Indrek Jürves (Viimsi gümnaasium).

IB-õppe lõpetas kiitusega Anna Vunš (Audentese rahvusvaheline kool).

Viimsi gümnaasium osaleb rahvusvahelistes projektides

VALIKUTEGA LOOME MAAILMA – see on Viimsi gümnaasiumi (VGM) tunnuslause, millega võib kokku võtta ka kooli selle õppeaasta rahvusvahelised Erasmus+ projektid.

Ruth Rappold

Viimsi gümnaasiumi soome ja saksa keele õpetaja

Liisu Jallai

Viimsi gümnaasiumi projektijuht

Loomulikult peab alustama kõige vägevamast projektist, sellest, mis tõesti on seotud tulevikumaailmaga. See on projekt "Rohepöore virtuaalreaalsuses", mis on põnev ja innovatiivne koostööprojekt kolme Euroopa gümnaasiumi – Otaniemi Soomest, Mödling Austriast ja VGM Eestist – ning Soome haridustehnoloogia ettevõtte 3DBear vahel. Projekt keskendub keskkonna ja kliimamuutuste teemadele, pakkudes õpilastele ja õpetajatele võimalust süvitsi uurida ja käsitleda keskkonna- ja kliimapolitiilise probleeme virtuaalreaalsuse abil.

"Rohepöore virtuaalreaalsuses" on projekt, mis mitte ainult ei aita kaasa keskkonnateadlikkuse suurendamisele, vaid annab ka õpilastele ja õpetajatele väärtuslikke oskusi ja tööriistu tulevikus majanduse ning kliimapolitiiliste probleemide lahendamiseks.

Virtuaalreaalsuse õppekeskkond, mida projekti raames luuakse, on mõeldud realistlike ja kaasahaaravate õppimiskogemuste pakkumiseks. See uuenduslik lähenemine võimaldab õppijatel kogeda ja analüüsida virtuaalses maailmas, mis võib olla eriti tõhus keeruliste ja abstraktsete teemade käsitlemisel.

Projekti raames toimuvad mitmed rahvusvahelised õpirändekohtumised, kus osalevad nii õpilased kui ka õpetajad. Viimsi gümnaasium on juba osalenud kahel kohtumisel, millest on osa võtnud kaheksa õppijat ja neli õpetajat. Need kohtumised on pakkunud võimalusi teadmiste ja kogemuste va-

hetamiseks erinevate koolide ja riikide vahel. Lisaks on juba valminud osa stsenaariumipõhiseid virtuaalreaalsuse õppekeskkondi, mis aitavad õpilastel praktiliselt tegeleda keskkonnanähtudega, pakkudes realistlike ja kaasahaaravaid õppimiskogemusi.

Teise projektina Viimsi gümnaasiumis Erasmus+ programmi raames toimusid õpetajate õpiränded, et avastada innovaatilisi ja tõhusaid meetodeid õppimise ja õpetamise toetamiseks ning integreerida need uuendatud õppekavasse. Lisaks sooviti leida viise, kuidas toetada õpetajate ja õppijate vaimset tervist õppetöö käigus.

Mitmed õpirändajad avastasid, et tõhusa õppimise võtmeks on õpilaste isiklike eesmärkide seadmine konkreetsetes ainetes ja teemades. See lähenemine aitab kaasa teadmiste paremale omandamisele ning arendab õpilaste kaasamõtlemise ja seostamise võimet. Oluline on panna ka rõhku õpetajate, õpilaste ja lapsevanemate suhtumisele õppimisse ja selle eesmärkidesse. Õpirännetelt saadud avastused ja meetodid aitavad luua põhjalikumalt ja terviklikumalt haridust ning toetavad õpetajate ja õppijate vaimset tervist.

Hollandis töövarjutades said meie matemaatikaõpetajad teada, et külastatavas erakoolis moodustab õpilase hindest ainult 25% teadmised. Ülejäänud keskendub muustrite uurimisele, suhtlemisele ja matemaatika rakendamisele elulistest kontekstides. Rivers International Schooli lõpetamiseks peavad õpilased sooritama kolm olulist ülesannet: TOK, CAS ja *extended essay*. CAS (*Creativity, Action, Service*) on tegevus, kus õppija kajastab oma ühiskonda panustavaid tegevusi. *Extended essay* on kindla aine teemaline umbes 4000-sõnaline uurimustöö. TOK (*Theory of Knowledge*) on õppeaine, kus õpitakse mõtlema, arutlema, teadmisi omandama, probleemküsimusi sõnastama ja kriitiliselt infot analüüsima.

Õpetaja Merle naasmine õpirändelt tõi kaasa sügava arusaamise eneseteadlikkuse ja enesehoolitsuse olulisusest nii õpetajate kui ka õppijate

Viimsi gümnaasiumi matemaatikaõpetajad Rivers International Schooli Arnhemis koos kohaliku keemiaõpetajaga. Foto: erakogu

jaoks. Ta jagas teadmist, et elus on oluline see, kuidas me reageerime, mitte see, mis meiega juhtub. See mõte, et meie mõtteviis mõjutab meie elu rohkem kui välised sündmused, inspireeris õpetajaid töötama enda mõtteviisiga, märkama mõttemustreid ja vajadusel neid ümber mõtestama.

Erasmus+ koostöökodades toodi esile mitmeid olulisi punkte vaimse tervise toetamiseks nii õpetajate kui ka õppijate jaoks. Oluline oskus on öelda EI ning mõista, et heal kuulajal peab olema endalgi aku täis. Samuti rõhutati mineviku pärast muretsemise ja pidevate tulevikumõtete vähendamise olulisust, kuna need võivad olla depressiooni ja ärevuse allikad. "Kohal olemise kunst" tõsteti esile kui võti nii õpetajate kui ka õppijate heaolu ja õppimise efektiivsuse jaoks.

Kogu õppeaasta vältel on õpetajad osalenud kogemuskodades, kus on tutvutud erinevate harjutuste ja meetoditega, mis aitavad neil mitte ainult paremini "kohal" olla, vaid ka suunata õpilasi selles suunas. Igapäevane õppimine on ühtaegu nii imeline kui ka hindamatu kingitus, mida koos kogeda ja väärtustada.

Projektid on saanud toetust Euroopa Liidult Erasmus+ programmi raames.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Esita oma kandidaat aasta haridustöötaja konkursile

TUNNUSTUS Alanud on kandidaatide esitamine aasta haridustöötaja konkursile, mille eesmärk on tunnustada ja tõsta esile Viimsi valla säravamaid õpetajaid, juhte, tugispetsialiste ja noorsootöötajaid.

Aet Tampuu
Üldhariduse vanemspetsialist

Aasta haridustöötaja nominatsiooniga tunnustatakse silmapaistvamaid töötajaid järgmistest kategooriast:

- aasta lasteaiaõpetaja,
- aasta õpetaja,
- aasta tugispetsialist/ HEV-õpilase toetaja,
- aasta haridusjuht,
- aasta noorsootöötaja/huvihariduse õpetaja,
- aasta klassijuhataja/mentor.

Õpetajate tänuüritusel 2023 tunnustuse saanud haridustöötajad. Foto: Annika Haas

Aasta haridustöötaja kandidaat on Viimsi valla üldhariduskooli, huvialakooli, noorte keskuse või koolieelse lasteasutuse töötaja, kes toetab teadliku tegevuse ja isikliku eeskujuga laste/õpilaste väärtushoiakute ja õpioskuste kujunemist; rakendab kaasaegseid õppemeetodeid ja kaasavat haridust;

on koostöine ja pühendunud; vastab ametikoha kvalifikatsiooninõuetele. Täpsem info on leitav viimsi.ee kodulehel.

Kandidaate saab esitada kuni 31. augustini ning laureaadid kuulutatakse välja 4. oktoobril Viimsi õpetajate tänuõhtul.

Viimsis kogunes ligi 700 tehnoloogiahuvilist tüdrukut

LAAGER Juuni keskel toimus Viimsis tehnoloogiakooli HK Unicorn Squad suvelaager, kuhu sõitis üle Eesti kohale ligi 700 tehnoloogiahuvilist tüdrukut ning 150 juhendajat. Kolme päeva jooksul osalesid tüdrukud IT- ja inseneriavaldkonna töötubades, mis pakkusid nii uusi teadmisi kui ka toreid ajaveetmist.

Helen Saluveer
HK Unicorn Squadi kommunikatsioonijuht

Tavapäraselt toimusid HK Unicorn Squadi tunnid väikestes gruppides erinevates paikades üle Eesti. "Viimsi koolis toimuv suvelaager on muutunud väga oodatud traditsiooniks, kus tüdrukutel on võimalus kohtuda teiste tehnoloogiakoolis osalejate ehk unicornidega ning üheskoos palju uut ja põnevat avastada," sõnas HK Unicorn Squadi juht Liis Koser. "Sel aastal said osalejad end proovile panna veebitestimise, vektorgraafika loomise, robotite programmeerimise,

Laagrilised Viimsi kooli õuel. Foto: erakogu

se, erinevate tiimiülesannete ja palju muuga."

Õhtuti ootas laagrilisi aga meeleolukas programm, kus oli nii tantsimist, matkamist kui ka tippasemel üllatusesineja. "Üheskoos söödi ära ka 1500 kaneelisaia, mis kuuluvad alati iga unicornide tunni juurde," lüüsis Koser. "Pühapäeval said laagrilised aga nautida tõeliste rallidroonide lennukat etteastet - neid uurivad tüdrukud lähemalt gümnaasiumiastmele loodud Unicorn Squad PRO programmis."

Ettevõtja ja inseneri Taavi Kotka loodud tehnoloogiakooli eesmärk on kasvatada tüdrukute seas praktiliste ja põnevate ülesannete abil huvi tehnika, robotika ja loodusteaduste vastu ning suurendada seeläbi tulevikus naiste osakaalu IKT valdkonnas. Kokku on 2018. aastal alguse saanud liikumises osalenud juba ligi 4000 tüdrukut üle Eesti.

Suvelaagri toimumisele aitasid kaasa Eesti Teadusagentuur, Selver, A. Le Coq ja Zone.ee.

TROMPETIKLASS

Viimsi muusikakoolis avati Aavo Otsa nimeline trompetiklass

Viimsi muusikakoolis avati 10. juunil trompetisti, õpetaja ja dirigendi Aavo Otsa (25.01.1951–10.06.2023) nimeline trompetiklass.

Trompetiklassis nr 304, mis asub Viimsi Artiumi 3. korrusel, Ots ka töötas. Klassiukse kõrval on klaasist tahvel, kus lisaks Aavo Otsa pildile on ka QR-kood, mille kaudu saab Otsa kohta ka pikemalt lugeda. Klassiruumis annab nüüd tunde Aavo poeg Neeme Ots.

"Oleme Aavo Otsale tänulikud tema pühendumuse ja panuse eest nii Eesti muusikaellu kui ka tehtud töö eest Viimsi muusikakoolis. On tore näha, et tema poeg Neeme on isa töö üle võtnud ja jätkab pühendunult noortele trompetimängu õpetamist," lausub Viimsi vallavanem Illar Lemetti.

Neeme Ots meenutas, et vestluses isaga tuli mitmel korral välja, et Viimsis töötamise juures hindas Aavo kõrgelt just suurepärase töökeskkonda ning sõbralikke ja toetavaid inimsuhteid. "Mäletan eredalt Aavo ja uueks Viimsi muusikakooli direktoriks saanud Edmar Tuule vahel toimunud vestlust, kus selgus, et Edmari vanaema oli Aavo algklasside õpetaja Võrumaal Tsäpsi külas. Milline kokkusattumus, et muusikakooli direktoriks sai Aavo lapsepõlves olulist rolli mänginud inimese lapselaps," mõtiskles Neeme isaga peetud vestlusi meenutades. "Olen siiralt tänulik, et isa nimi saab jäädvustatud temale väga oluliseks olnud õppeasutuses."

Viimsi muusikakoolis üle 30 aasta trompetiõpetajana töötanud Aavo Ots sündis Vastseliinas ja alustas trompetiõpinguid Leonid Eriku juhendamisel. Ta õppis Heino Elleri nimelises Tartu muusikakoolis trompeti ja koorijuhtimise erialal ning lõpetas Tallinna riikliku konservatooriumi koorijuhtimise erialal Gustav Ernesaksa ja Olev Oja klassis ning trompeti erialal Tõnu Tarumi klassis. Trompetiõpingutega jätkas ta Leningradi riiklikus konservatooriumis. Aavo Ots on mänginud Estonia teatri orkestris. Kuni meie seast lahkumiseni töötas ta Viimsi muusikakoolis, Eesti muusika- ja teatriakadeemias ning Tallinna muusika- ja balletikoolis. Üle 30 aasta korraldas ta kunstilise juhina rahvusvahelisi trompetipäevi, arvukaid meistrikklassi, suvelaagreid õpilastele ja kontserte.

Aavo Ots on dirigeerinud üldlaulupidudel ja üliõpilaslaulupidudel Gaudemus puhkpilliorkestreid ning olnud puhkpilliorkestrite üldjuht. Ta on mitmekordne Eesti Kultuurkapitali aastapreemia laureaat ja pälvinud mitmel korral Eesti Kooriühingu aasta orkestridirigendi nimetuse. Talle on omistatud Valgetähe V klassi teenetemärk.

Jane Saks
Viimsi Teataja toimetaja

Klaasistahvel klassiruumi 304 kõrval. Foto: Jane Saks

Aedade ja terrasside ehitus ning renoveerimine

Piirdemeistrid

www.piirdemeistrid.ee
Mail: info@piirdemeistrid.ee
Tel 56880841

AKNAKATE
www.aknakate.ee

Aasta Suurim Aknakate Kampaania!
Iga Kuu Uued Soodustused 30%-50%!

Väli Parim:

- Rulood & Kasseitruulood
- Yaldikardinaid & Lametikardinaid
- Allusion & Tekstiilkardinaid
- Söasevõrgud & Turvakardinaid
- Terrassimarkilised & Fassaadikardinaid

Piiratud Aja Jooksul! Ära maga möhla võimalust uuendada oma ruume soodsalt!

↑ Külasta Meid: Kakumäe tee 37
Jälgi Meid: Facebook
Info: +372 68 28 440
www.aknakate.ee

Tulvu meie eripakkumistega juba täna!

KPEKATUSEPESU.EE

- KATUSTE PESU ja VÄRVIMISTÖÖD
- FASSAADIDE PESU JA VÄRVIMINE
- AEDADE PESU JA VÄRVIMINE
- KATUSTE PARANDUS
- REMONTTÖÖD
- RENNIDE PUHASTUS
- AKENDE PESU
- PAIGALDAME KATUSEREDELID
- VAHETAME VIHMAVEERENNE
- LUMETÖRJE KATUSTELT

Töökogemust
12 AASTAT

MEIEGA SAAB ÜHENDUST Tel 5638 8994 • kpe.kpe@mail.ee K.P.E OÜ

Põuasõbralik koduaed on

KODUAED Kui kliimamuutustega käivad kaasas kuuma- ja põualained, siis kuidas vältida koduaia muutumist savanniks?

Mart Niineste

Viimsi Teataja kaasautor

“Muru on õige ja parim pinnakate seal, kus me tahame mängida sulgpalli, pidada piknikku, võtta päikest. Suurte kasutuseta muruplatside, mille ainus eesmärk on niitmine, taga on inimese vajadus luua endale tunnetatavat korda ning ühtlasi selline maastik viide ülimalt korrastatud klassikalisele, teisest ajast pärit pargimaastikele,” ütleb maastikuarhitekt Karin Bachmann. Ta lisab: “Kord on hea, ja ka looduses valitseb kord, kuid see on meie korrast väga erinev. Samas toetab see taimekoosluste rasketes tingimustes ellujäämist palju paremini. Tuleb leida mõistlik tasakaal nende kahe reegliti vahel. Ka ajalooliselt on inimese ja looduse koostöös tekkinud maastikud nagu puisniit või rannaniit olnud kõige elurikkamad ja ka elujõulisemad.”

Taasiseseisvumine viis aiast peenrad ja viljapuud

Ilmselt mäletame kõik vanaema vanaisa aeda, kuhu mahtusid väike kartulipõld, köögivilja- ja maitsetaimepeenrad, erinevad marjapõõsad ning õunapuud. Mäletame rohimist ja kastmist. Tundus, nagu oleks kaugest külast pärit memm ja taat võtnud linna kaasa tükikesse kodutalust.

“Nõukogude Liit ei suutnud oma rahvast korralikult toita, mistõttu oli potipõllundusega tegelemine lisaks harjumusele ka paratamatus,” nendib Karin Bachmann. Ta täpsustab, et aiamaad olid ka kohad, kuhu sai tulla loodusesse, kus sai midagi oma kätega teha ja naabritega suhelda: “Tegelikult samad põhjused nagu praegustel linnaaedadel – needki täidavad suuresti sotsiaalset funktsiooni.”

Taasiseseisvuse esimesel kümnendil, mil potipõllundus polnud enam hädavajalik, kadusid ka koduaedadest aiamaad. Ja kadusid ka marjapõõsad ning viljapuud.

Viljapuude ja -põõsaste kadumise jääd aiad-pargid ilma ka paljudest olulistest komponentidest, mis mitmekesisust ja elupaiku tekitasid, kuid toona ei osatud elurikkusest üldse mõeldagi – Eestis oli roheline ja lopsakas ning kuskilt ei paistnud, et see hakkaks kuskile kaduma.

Mida lagedam aed, seda vaesem keskkond

Tänapäeval seevastu on elurikkuse küsimus vägagi päevakajaline. Bioloog Mart Meriste sõnab, et elurikkust on niidu tüüpi ehk loodusliku rohttaimestikuga aias kordades rohkem võrreldes jalgpalliplatsiliku muruga aedade elurikkusega. Kuidas tuua elurikkust koduaeda, selles on küsimus.

“Taimestiku liigirikkust saame me ise natuke mõjutada. Taimi saab külvata ja istutada. Neid saab ka välja rohida ja nende seemnetoodangut ja käekäiku saab mõjutada otseselt ka niitmise ja selle ajastamisega. Loomadega on keerulisem – neid külvata ja istutada ei saa. Üldjuhul saame neile luua tingimusi ja lootada, et nad ise meie aeda jõuavad,” selgitab Meriste ja lisab, et elurikka keskkonna taastamine peaks olema uute aedlinnade rahva ühine ettevõtmine: “Üksik niiduala uusarenduse üldises murukõrbes väga liigirikkaks ei kujunegi, sest paljud loomad ja taimed ei ole suutelised neile sobimatuid alasid ületama. Kui kogu ümbruskond aga otsustab rajada liigirikkaid haljasalasid, võivad kõik ka elurikkuses.”

Kui kogu ümbruskond otsustab rajada liigirikkaid haljasalasid, võivad kõik ka elurikkuses.

Meriste osutab, et koos niidu tüüpi aedadega kaob ka pidev kastmisvajadus – juba väljakujunenud niidu kastmine ei ole üldse vajalik. On tõsi, et pikema põuaga enamike (aga üldiselt mitte päris kõigi) taimede maapealsed osad lõpuks kuivavad. Taimed siiski tegelikult ei sure. Esimeste korralike vihmade järgselt hakkavad nad taas haljendama ja õitsema.”

Priit Rebase väike investeering tähendab suurt säästu

Äigrumäe külanavema, tehnoloogiaettevõtja Priit Rebase koduaiast leiab nii lopsakaid lillepeenraid, vanu kõrgeid puid, omajagu madalamapoolseid viljapuud-põõsaid kui ka suure muruplatsi nende keskel. “Tead, miks ma Viimsi veega ei kasta?” küsib Priit ning vastab ise: “Joogivesi on kallis.”

Ettevõtjana arvutas ta välja, et ühekordne mõnesajaeurone investeering paakide ja pumba näol säästab pikas plaanis kõvasti raha ning niigi Viimsi valla aluspõhjas nappima kippuvat loodusvara. “Pealegi,” lisab keskkonnateadlik külanavem, “on vihmavesi looduslikult puhas vesi, joogivee puhtakstegemiseks on aga kõvasti investeeritud, tööd ja vaeva nähtud ning patt oleks seda maha valada. Taimede kastmiseks on vihmavesi parem.”

Nõnda ehitaski Priit koos abikaasa Evega vihmaveetoru alla neljast 90-liitrisest plastvannist kaskaadi, kust viib voolik suurde, küla vanast pumbamajast üle jäänud paaki. “Ja see pole veel kõik,” näitab Priit aia taga jooksvat veekraavi, kus asub väike pump.

Kureeritud elurikkuse projektala – linnaniit Tartu kesklinnas – külvi järgsel teisel suvel. Esiplaaniil ussikeeled, kollased karikakrad, härjasilmad. Nii külvati sügisel, esimesel aastal õitsesid kevadlilled, üheaastased liigid ja üksikud kollased karikakrad, teisel suvel saabus tõeline õiterohkus.

Randvere elanik Osvald Kaerlepp võttis pärast veevärgi ja kanalisatsiooni külla jõudmist suure maaaluse septiku paagi kasutusele kastmisvee kogumise anumana. Abiks veel kõrghaljastuse varjud ning veel üks vee kogumispak (tagaplaaniil kasvahoone juures), on tema aed roheline ning kastmisveest puudust pole.

Äigrumäe külanavem Priit Rebase ehitab koos abikaasa Evega koduaeda nutika ning ka aiakujunduselementide toimiva vihmavee kogumise süsteemi. Kui sellest vajaka jääb, aitab veepuudusest välja aiata-gune kraav.

Sagedasti niidetav muru on põua-kartlik, fotol stiilinaide Tartu kesk-pargist.

Fotod: Evelin Lumi, Mana Kaasik ja Mart Niineste

“Põhimõtteliselt ei saa meil normaalsel aastatel kastmisvesi otsa, sest me ei tarvita seda kõike ära,” ütleb ta oma kahe veeallikaga kastmissüsteemi kiituseks. Priit täpsustab, et kuigi talle meeldib lühike muru, siis põua ajal ta seda ei kasta: “Kuivab keskelt, kuhu puude varjud ei ulatu, üks laik ära – no ja mis siis? Tuleb vihma, kasvab tagasi. Ja kui keegi tuleb mulle elurikkusest rääkima, siis ma näitan käega üle aia – kohe siinsamas on seda liigirikkust mitmete hektarite kaupa.”

Kräslu saarevanem Aivar Osa arvab, et joogi- ja kastmisvesi tuleks hoida lahus. Põhjavesi olgu joomiseks, kastmisveet võiksid külakogukonnad ühiselt kraavide, tiikide ja salvkaevude süsteemiga kokku koguda.

Osvald Kaerlepp kastmisvee puudust ei pelga

Kui kanalisatsioon lõpuks Randvere külas pensionipõlve nautiva Osvald Kaerlapa õuele jõudis, muutus tema krundi serva maa alla kaevatud viie kantmeetri suurune septikupaak kasutuks.

“Mis ta ikka seal tühjana seisab, lasin paagi puhtaks pesta ning ühendasin vihmaveetoruga. Nüüd jookseb vihmavesi katuselt sinna. Et vett paagist kastmiseks kätte saada, panin sinna ühe vana vene Mal-

Joogivee puhtakstegemiseks on kõvasti investeeritud, patt oleks seda maha valada.

jutka pumba ka vahele,” tutvustab vitaalne vanahärra teravmeelset vihmavee kogumise lahendust. Aias on maapoisist Osvaldil kas-

tulevikutrend

“Taimed kasvavad looduses seal, kus neil on hea kasvada,” võtab ta oma aianduspõhimõtteid kokku. Neid põhimõtteid peegeldab ka Harmoonikumi aed, kus on nii lopsakust, valgust, varjulist kui ka avarust. Kui aia miljö ühe märksõnaga kokku võtta, oleks see *cottagecore* – romantiline ja üsna hooldusvaba rohtaed, kus saab nautida looduse loomulikku ilu.

Taimed kasvavad looduses seal, kus neil on hea kasvada.

“Ja näe, ostsin kummagi vihmaveetoru alla kaks tonnist paaki ja sellest täiesti piisab. Kuna äravool on neil allservas, pole ühtegi pumpa ka vahele vaja,” tutvustab Ene oma lihtsat ja töökindlat veekogumissüsteemi.

Murule eelistab Ene rohtu. “Pidevalt lühikeseks pügatavale murule ei kasva korralikke sügavaid juuri alla, et ta saaks niiskust ja toitaineid sügavamalt ammutada, kui päike peamise pinnasekihi ära kuivatab põuaga. Looduses lähevad niidutaimede juured näiteks meetri sügavusele ja nad ei kuiva ära.”

Ene selgitab, et kui muru pidevalt kasta, kogunevad juured pinnale ja siis kuivaperioodi saabudes, kui ei saa piisavalt kasta, taim hukub: “Loomulikult, vihmaga kastetava muru või rohu juured on sügaval ja kuivaperioodil jääb taim ellu, isegi kui maapealne osa koltub.”

Aivar Osa õppetunnid Kräsuli saarelt

“Kui Kräsulile sajandi eest püsi-asustus tekkis, ei osanud keegi veevärgist undki näha,” segab saarevanem Aivar Osa suhkru malbelt tassis jutu kõrvale. Sellepärast kaevasid esimesed kräsulilased endale kaevud ning kraavitasid lume- ja vihmavee täiendavaks kogumiseks saare viis metsatukka-märgala.

“Kui ma kolmkümmend aastat tagasi Kräsulile kolisin, taastasid veekraavid ja kaevasin ühe sügavama kaevu lisaks. Veepuudust ma ei tunne, kaevudesse ja kraavidesse kogunev pinnavesi katab saare veevajaduse kuhjaga, kattis juba sajandi eest,” ütleb Aivar.

“Minu meelest peaksime siinkohal esivanematelt tarka veekasutust õppima. Vanasti, kui põhjaveele ligi ei saadud, kasutati kõige pinnavett. Igas majapidamises oli kaev, paljudes olid tiigid, märgaladelt jooksid välja kraavid,” arutleb Aivar ning lisab, et kuigi kaev on peale veevärgi tulekut kinni aetud, on tiike ja kraave soisevõitu Viimsi poolsaarel alles omajagu.

“Mõtle, kui iga küla või asum võtaks vanad veekogumissüsteemid uuesti kasutusse, puhastaks kraave, rajaks vajadusel uusi tiike, ehitaks autonoomseid ja põhjaveest sõltumatu vihma- ja pinnavee kogumisel põhinevaid kastmisvee kogumis- ja jaotussüsteeme. Kui selle saaks tehtud, jääks meil kraanivett jälle ülegi,” vaatab Aivar optimistlikult tulevikku.

Harmoonikumi ökospaas lopsakas rohtaed saab vett kas otse taevast või kahest suurest vihmavee kogumise paagist. Spaa semiootikuharidusega perenaine Ene Lill läheneb aiandusele biosemiootika põhimõtete järgi.

Kureeritud elurikuse projektala – linnaniit Tartu kesklinnas – külvi-järgsel teisel suvel. Niidu rajamisel kooriti vana murukamar, puuvõra laiusest puu alt tehti seda ettevaatlikult ja käsitsi.

vuhoone, väike peenramaa, mõned viljapuud, paar ilupuud ja keset aeda kõrgub vana kask. Kasvuhoone taga on tal veel üks paak. “See on vana piimaauto järelkäru pütt,” tutvustab Osvald anumad.

“Kasvuhoone ja peenra jaoks on mul vett enam kui küllalt. Muru ma ei kasta, pigem jätan ta kuuma-ga niitmata ja eks kase vari kaitses ka teda kõrbemast,” on Osvald oma veekogumis- ja kastmissüsteemiga rahul. Ta lisab, et viis kantmeetrit on nii palju ruumi, et maa-alu-

ne paak pole tal kunagi üle ajama hakanud, rääkimata tühjaksamisest.

Ene Lille lopsakas rohtaed liigset hooldust ei vaja

Viimsi mõisakompleksis, Laidone-ride vanas karjalaudas asuva Harmoonikumi ökospaas perenaine Ene Lill on hariduselt semiootik ning tema süvahuvide sekka kuulub ka biosemiootika. Selle põhimõtete järgi on ta kujundanud ka ökospaas hoovi.

SUVEPERIOOD

Suvised hoolde- ja teeremonditööd Viimsi vallas

Käesolev suvi on Viimsi valla kommunaalteenistuse jaoks tavapärasest tõisem, kuna puudub teehoolde lepingupartner, kes erinevad teedega seotud suvised tavahoolde- ja säilitusremonditööd läbi viiks.

Viimsi valla uus teehooldaja selgub juuliku jooksul ning hooldeleping hakkab kehtima alates esimesest oktoobrist. Seniks korraldab teehooldust vallavalitsus ise. Et teed oleksid korras ja ohutud, otsis kommunaalteenistus kevadel suveperioodiks erinevatele teehoolde tööloikudele teostajaid:

- sõiduteede, kergliiklusteede ja parklate katete puhastus (tööd viib läbi AS TREV-2 Grupp ja RPE Liikluskorraldus OÜ);
- teede 24/7 valveteenus ja operatiivne reageerimine (teenust pakub JKSO Invest OÜ);
- pigikillustikuga katteremonditööd *blow-patcher* meetodil (tööd viib läbi Asfaltix OÜ).

Täiendavalt viidi läbi riigihanked niidutööde, teekatete remondi ning joonimis- ja markeerimistööde osas. Teehoole koordineerib keskselt vallavalitsus, hooldega seotud küsimuste osas saab pöörduda teehooldus@viimsivv.ee või teede vanemspetsialist Siim Jürima poole (siim.jurima@viimsivv.ee).

Niidutööd

Seoses senise Viimsi valla teehooldelepingu lõpetamisega korraldas Viimsi vald märtsis teemaade ja haljakute niitmise ning bussiootealade hoolduspartneri leidmiseks eraldi hanke (niitmise lahutati teehooldest). Riigihanke raames otsiti hooldajat kolmele hooldepiirkonnale:

- I: Haabneeme, Viimsi alevik, Pärnamäe, Lubja ja Pringi piirkond;
- II: Püünsi, Rohuneeme, Leppneeme ja Tammneeme piirkond;
- III: Randvere, Metsakasti, Muuga ja Äigrumäe piirkond.

Kõigis kolmes piirkonnas teostab niidutööd Haldo Haldus OÜ.

Niiduhanke raames niidetakse teemaid aastas kokku 6 748 536 m², haljakuid kokku 622 300 m² ja kraave 11 467 jm. Bussipeatusi on hoolduses 115 ja suvisel perioodil on ette nähtud paviljoni klaaside puhastamine (talvisel perioodil platvormide puhastus lumest koos paviljoni klaaside puhastusega). Niitmistööd teostatakse vastavalt niidugraafikule ja -kaardile. Igale niidetavale teele on valitud niidusagedus ehk mitu korda aastas teed niidetakse.

Niidusagedusi on Viimsi valla teedel kokku viis, millest kõige madalam tase on 2 korda hooajal ja kõrgeim 7 korda hooajal. Kõrgeima niidusageduse teed asuvad I hooldepiirkonnas (peamiselt keskus ja selle lähedus) ning on määratud kõige suurema liiklussagedusega teedele. Viimsi valla poolt niidetavate teemaade ja haljakutega on kõigil huvilistel võimalik tutvuda vaal.viimsivv.ee keskkonna kaudu, minnes kaardile ja valides kaardimenüüst TEEHOOLDUS > NIITMINE.

Niitmistööd Prangli saarel ja Naissaarel viib läbi AS TREV-2 Grupp ja MTÜ Naissaarlaste Kogukond.

Katteremonditööd: mössi paigaldamine

Eelmisel aastal katsetas Viimsi vald esimest korda uutset katteremondi meetodit, milleks on möss. Möss on kindla retsepti järgi külmalt segatud peeneteralise killustiku ja liandite segu, mis kantakse õhukese kihina teekattele. Esimene katselõik viidi läbi Muuli tee kergliiklusteel lõigus Varju teest Ranna teeni. Kuna remondimeetod õigustas ennast eelmisel aastal, siis viiakse Muuli teel ka käesoleval aastal läbi kergliiklustee katteremont möss meetodil ning seekord lõigus Muuli tee 27 (tankla sissesõit) kuni Rohuneeme tee. Tööd viib läbi Üle OÜ.

Katteremonditööd: pindamine

2024. aasta pindamistööde teostaja leidmise riigihankel tunnistati edukaks Tallinna Tee- de AS-i pakkumus. Pindamistööde maksumus on ligikaudu 103 700 eurot (koos KM-ga) ning tööd seisnevad graniitkillustikuga kahekordse, pooleteisekordse ja ühekordse (ehk ülepindamise) katte ehitamises. Tööde tulemusena saavad järjekordsed killustiku- ja freespurukattega teed tolmuvabaks, ilmastikukindlamaks ja olemasoleva katte ülepindamisel pikendatakse teekatte eluiga.

Osaliselt või täielikult saab pinnatud ühtekokku 35 teed, mis moodustavad ligikaudu 24 700 m² teepinda. Pinnatud saavad Linnakumetsa parkla, Heina tee, Heina põik, Keiu tee 3–7 tupik, Keiu tee 13–15 tupik, Kukerpuu tee, Lageda tee 39 tupik, Lasketiiru tee, Lasketiiru põik, Lehise tee, Linda põik, Lännekalda tee, Rannavälja 11–13a põik, Rannakalda tupik, Ojakääru põik.

Pindamistööde käigus pinnatakse üle järgnevad amortiseerunud kattega lõigud: Angervaksa 4–8 tee, Heinamaa tee, Kadaka tee, Kasekännu tee, Keiu tee, Kesaniidu tee, Kirsi tee, Laanepuu tee lõpp, Leppneeme sadama tee, Lumemarmaja tee algusloik, Metsalille põik, Meritähete tee algusloik, Mustasauna tee algusloik, Mäepealse tee, Puu tee, Ploomi tee, Sambla tee, Sirge tee, Vaheaija tee, Viirpuu tee.

Tööd on plaanis lõpetada juuliku jooksul, kuid tööde läbiviimine sõltub ilmastikutingimustest, kuna nii vihmaste ilmadega kui ka kõrgete temperatuuridega ei ole töid võimalik kvaliteetselt läbi viia.

Katteremonditööd: asfaldiaukude parandus

Juulikuus algavad ka Viimsi vallas sõiduteede ja kergliiklusteede iga-aastased asfaltkatte remonditööd. Asfalteerimistööde hankel tunnistati edukaks TREF Nord OÜ ning lepingu maksumus on ligikaudu 215 000 eurot (koos KM-ga). Tööd viiakse läbi Viimsi valla mandriosas erinevatel teelõikudel ja erinevates mahtudes. Viimsi valla abiga saavad asfaltkatte alla ka paljude elanike mahasõidud, kes on selleks soovi avaldanud. Tööde ajal on teed liiklejatele avatud, kuid tööde piirkonnas on kehtestatud ajutine liikluskorraldus või liiklust korraldatakse reguleerijate abil. Remonditavates lõikudes vana asfaltkatend freesitakse ja paigaldatakse uus asfaltsegu. Lõikudes, kus vana aluskonstruktsioon on kulunud, rajatakse uus killustikalus.

NIITMINE KODUAIAS

Robotmuruniidukid võivad siilidele ohtlikud olla

Siilidele meeldib inimeste aedades elada, sest põõsad pakuvad varjekohti, aedades on putukaid, nälgjaid, vihmausse ja muud, millest touda, ning sageli leidub ka väikeseid veekogusid, kust saab vett juua.

Siilid on öise eluviisiga loomad ja pigem inimese suhtes pelglikud. Kuigi usun, et meist igaüks on elus siili näinud, ei pruugi loomakestel minna nii hästi, kui me arvame või loota tahame. Siilide arvukuse vähenemist on märganud paljudes riikides, näiteks Hollandis, Rootsis, Suurbritannias, Belgias, Saksamaal ja Šveitsis. Kui muidu räägitakse ohtudena tavaliselt elupaikade kadumisest ja fragmenteerumisest (mh aedade ehitamine ümber elamukruntide ja üldine rohealade vähenemine), auto alla jäämisest, putuka- ja keskkonnamürkide kasutamisest, siis seekord juhime tähelepanu robotniidukite kasutamisele koduaedades.

Temaatilised uuringud

Ühes 2023. aastal Saksamaal läbi viidud uuringus koguti andmeid lõikehaavade kohta, et paremini mõista kus, millal ja kui sageli sellised vigastused tekivad. 16 kuu jooksul saadi infot 370 vigastatud siili kohta, kellest 115 tuli raviasutuses surmata, sest vigastused olid liiga rängad, 60 surid ravimise käigus ja 120 vabastati taas loodusesse, aga sellele eelnes sageli pikk ja kallid ravi (näiteks luumurdude ravi). Osade isendite saatuse kohta info puudus.

Uuringus toodi välja, et kuigi vigastusi võisid põhjustada ka vikat ja trimmer, peeti suurema osa põhjustajaks siiski robotniidukeid, mille kasutamine kodumajapidamistes on kasvutrendis. Robotniidukeid kasutatakse, sest nad on vaiksed ja siis ei pea ise tavalise niidukiga aias ringi jalutama, aga see tähendab tegelikult ka seda, et ega me täpselt ei tea, mis meie äraolekul aias toimub. Kuigi siilid jooksevad kiiresti (kuni 50 meetrit minutis), siis tuleb välja tuua, et siilidel on komme ennast ohu korral kerra tõmmata (mõned võivad ka olla masina suhtes uudishimulikud ja ennast mitte kerra tõmmata). See aga tähendab, et siil ei pruugi teda "ründava" niiduki eest ära põgeneda ja seetõttu võib ta viga saada. Vigastatud loom ei jää alati aeda lebama, vaid on sageli võimeline alalt ära liikuma. Mis saab aga edasi? Kui haavad lähevad põletikuliseks, siis looduses palju lootust ellu jääda enam ei ole. Teine aspekt on see, et isegi kui haav paraneb, siis võib see mõjutada looma elukvaliteeti, mis võib omakorda ta huku põhjustada, sest ta kas ei kuule enam nii hästi, ei saa ennast liigutada nii paindlikult või kiiresti kui varem, ei näe enam või on mingi muu probleem. Uuringus toodi välja, et vahel olid loomakestel puudu nina, silmad, kõrvad, lõug, varbad või jalg.

Teises uuringus, mis viidi läbi 2021. aastal Oxfordi ja Aalborgi ülikoolide teadlaste koostööna, testiti 18 erinevat robotniidukit, et saada teada nende mõju siilidele ja anda tootjatele soovitusi keskkonnasõbralikumate masinate tootmiseks. Töös kasutati surnud siile, kes paigutati murule niiduki suhtes erinevate nurkade all. Uuringus selgus näiteks, et mitte ükski niiduk ei suutnud tuvastada siili ilma teda puudutamata (kokkupõrkamata). Paljud loomad said endale ka lõikehaavad. Siiski esines niidukeid, mis tera n-õ sisse tõmbas, kui murust tugevama objektiga kokku põrkas või maapinnalt ühe otsa üles tõstis. Positiivne mõju oli ka näiteks esisillaveol. Negatiivne teadmine saadi aga sellest, et ükski niiduk ei suuda arvestada siilipoegade (alla 200 g kaaluvad isendid) – neist söitsid niidukid üle. Uuringus toodi välja ka see, et ei ole teada, kuidas käitub emasii olukorras, kus niiduk tema pojast üle sõidab.

Välidi niitmist pimedal ja öisel ajal

Seega, andes eelneva jutu põhjal soovitusi, siis kasutage võimalusel keskkonnasõbralikke niidumasinaid ja kindel soovitus kõigile: palun ärge ajastage robotmuruniidukiga niitmist pimedaks ajaks ja ööks. Sellega kaitsete ka paljusid teisi loomi peale siilide, kellele meeldib öist ja pimedat aega kasutada. Näiteks ka kärnkonnadele, aga ka teistele kahepaikstele meeldib öhtul madalmuurustel aladel ringi jalutada või hüpata, aga kuna kahepaiksed on siilidest veel väiksemad, siis neist sõidab niiduk lihtsalt üle ja neist ei pruugi midagi alles jääda. Veelgi parem on see, kui ka päeval enne niiduki töölepanemist vaatate üle, et muru peal pole näha näiteks siile, linnupoegi või konnasid.

Seega lõpetuseks veelkord: palun ärge niitke robotmuruniidukiga pimedal ajal ja öösel!

Maris Markus
keskkonna vanemspetsialist

Robotniiduki tekitatud vigastused võivad siilile eluohtlikud olla.
Foto: Maris Markus

Mida teha kodumajapidamises tekkinud ohtlike jäätmetega?

JÄÄTMED Kodumajapidamistes tekivad mitmesugused jäätmed, millest osa on oma omaduste poolest ohtlikud nii inimeste tervisele kui ka looduskeskkonnale. Ohtlike jäätmete eripära nõuab nende hoolikat käitlemist ja õiget utiliseerimist, et vältida võimalikke kahjulikke mõjusid.

Aet Pöld
keskkonna
vanemspetsialist

Ohtlikud jäätmed tuleb liigiti koguda ja paigutada spetsiaalsetesse kogumisvahenditesse. See on oluline, kuna ohtlikud jäätmed võivad segunedes süttida või reageerida omavahel, põhjustades tõsiseid tervisekahjustusi. Kuigi ohtlike ainete pakendid ei ole tühjana ohtlikud, tuleb need koos järelejäänud aine ja pakenditega viia jäätmejaama, kui neid ei ole võimalik või ei soovita enam kasutada.

Kodumajapidamistes tavaliselt tekkivad ohtlikud jäätmed

- aegunud ravimid
- elavhõbeda kraadiklaasid
- kodukemikaalid (torupuhastusvahendid, küünelakieemaldajad, juukselakid, õhuvärskendajad jmt)
- vanaõli, õlised kaltsud, õlifiltrid
- värvi-, laki-, liimi- ja lahustijäägid
- väetised ja pestitsiidid
- rotimürk ja muud biotsiidid
- kompaktlambid (säätupirnid), päevalguslambid
- patareid ja akud

Ohtlikud jäätmed on nii aegunud ravimid kui ka patareid ja akud.

Ohtlikud jäätmed tuleb viia spetsiaalsetesse kogumiskohtadesse. Fotod: Jane Saks

Probleemtooted ja nende käitlus

Ohtlike jäätmete hulka kuuluvad ka mitmed probleemtooted, nagu elektri- ja elektroonikaseadmed (nt televiisorid, külmkapid, arvutid jmt), akud ja patareid. Väikesed elektri- ja elektroonikaseadmed saab viia lisaks jäätmejaamale ka suuremasse elektriseadmeid müüvasse kauplusesse, isegi kui uut seadet ei plaanita osta. Suuremad elektriseadmed saab poodi tagastada uue sarnase seadme ostmise korral. Komplekseid elektroonikaseadmeid saab jäätmejaamas üle anda tasuta.

Töötavad, kuid mittevajalikud seadmed võib viia Uuskasutuskeskusesse (Viimsis asub Lavendli poe parklas Uuskasutuskeskuse soojak) või müüa ja ära anda veebiplatvormidel (Yaga,

Jäätmejaamad Viimsi vallas

■ Kõik ohtlikud jäätmed saab viia jäätmejaama. Viimsis on kaks jäätmejaama, kuhu Viimsi valla elanikud saavad enda ohtlikud jäätmed tasuta üle anda: Viimsi jäätmejaam (Vanapere põik 2, Pringi) ja Pärnamäe jäätmejaam (Ristaia tee 8, Tallinn).

FB Marketplace jm). Patareisid, akusid ning säästu- ja LED-pirne saab liiksaks jäätmejaamale tasuta viia ükskõik millisesse poodi, kus tooteid müüakse ja kus paiknevad vastavad kogumis-kastid.

Ohtude ja trahvide meelespidamine

Oluline on meeles pidada, et valesi käideldud ohtlikud ained on ohuks nii keskkonnale kui ka inimese tervisele. Ohtlike jäätmete põletamine on väärtetu, mille eest võib määrata rahalise karistuse: eraisikule kuni 1200 eurot ja ettevõttele kuni 3200 eurot.

Ohtlike jäätmete õige käitlus on oluline samm puhtama keskkonna ja tervislikuma elukeskkonna poole. Tegutsime kõik vastutustundlikult ja viime ohtlikud jäätmed õigesse kohta!

Valla üldhariduskoolidesse paigaldati keskkonnasõbralikud jäätmete sorteerimisjaamad

JÄÄTMED Sel kevadel astusid Randvere, Haabneeme, Püüsi ja Viimsi kool sammukese lähemale keskkonnasõbraliku tuleviku poole, kui koolidesse jõudsid uued, jäätmete liigiti kogumise sorteerimisjaamad.

Aet Tampuu
üldhariduse vanemspetsialist

Ühtlasi suureneb seeläbi õpilaste teadlikkus prügi sorteerimise vajalikkusest ja mõjust keskkonnale ning aitab kaasa harjumuse tekitamisele jäätmete liigiti sorteerimisel.

Keskkonnasõbralikud prügikastid asuvad nüüd Randvere, Haabneeme, Püüsi ja Viimsi koolides. Foto: erakogu

2024. aasta algul taotles Viimsi valdavalitsus sihtasutusest Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) toetust

Viimsi valla üldhariduskoolidesse jäätmete liigiti kogumise sorteerimisjaamade soetamiseks. Projekti maksumuseks oli 10 800 eurot, millest 50% eraldas KIK ringmajanduse programmist fikseeritud ühikuhinna alusel.

Kokku soetati koolidesse 30 neljaosalist sorteerimisjaama, mis võimaldavad segaolmejäätmete, pakendijäätmete, paberi ja kartongi ning biojäätmete liigiti kogumist.

Nõia pajad Viimsi kuusikutes

KAITSEALUNE HARULDUS Seenesõbrad oskavad hinnata, et Viimsi valla metsades on palju erinevaid seeni ning oma puraviku või kukeseene korjekohti hoiab igaüks rangelt enda teada. On visatud nalja, et eestlane reedab enne riigisaladuse, kui annab välja oma seenekoha, ja inimesi, kes näiteks sotsiaalmeedias teistelt häid seenekohti küsivad, kutsuvad mõned naljatledes mükospioonideks. Tuleb aga välja tuua, et mõne seeneliigi leiukoht võib olla riiklikult saladuskatte all ja kaitstud.

Maris Markus
keskkonna
vanemspetsialist

SEEKORD teeme juttu limatünnikust, mis on Eestis I kategooria kaitsealune liik ja Eesti punases nimestikus on ta märkega "ohualdis". Limatünnik kuulub Berni konventsiooni lisasse (sinna kuulub lisaks limatünnikule veel 31 seeneliiki) ja ta on punases raamatus ka näiteks Norras, Lätis ja Poolas. Soomes võeti limatünnik 2019. aastal punasest raamatust välja.

Maaailmas kirjeldati seda liiki esimest korda Baierimaal 1755. aastal, Eestis märgiti ta esmakordselt üles 1933. aastal, Soomes aga 1916. Hetkel on Eestis teada leiukohapunkte 200, aga see ei tähenda, et meil on nii palju leiukohtasid – mitmed punktid jäävad ühele elupaigalale. Kogu Euroopas on selle liigi esinemine haruldaseks ja vähearvukaks jäänud. Saksamaa, Leedu, Šveits, Tšehhi ja Slovakkia on sellest liigist juba ilma jäänud ning nukker on seis ka Lätis ja Norras. Eestiski on mitmed kasvukohad hävinud, aga õnneks on ka uusi leitud. Kõige paremini

läheb limatünnikul praegu Rootsis. Ajalooliselt on limatünnikut Viimsi vallas mingil ajahetkel leitud Naissaarelt, Randverest, Tammneemest, Leppneemest ja Rohuneemest. 2018. aastal valmis keskkonnameti tellimisel uuringuaruanne, milles kontrolliti ekspertide poolt ajaloolisi andmeid looduses ja inventeeriti Viimsi valla ala ka natuke laiemalt. Uuringu tulemusel leiti viljakehasid vaid Rohuneeme maastikukaitsealalt – kokku 22.

Kogu Euroopas on selle liigi esinemine haruldaseks ja vähearvukaks jäänud.

Kui Viimsi vallas jäävad leiukohad kaitsealadele, siis mujal Eestis on tema jaoks ka eraldi püsielupaikasid (n-ö väikeleid kaitsealasid) loodud, sest looduskaitseaduse kohaselt peavad kõik I kaitsekategooria liigi leiukohad olema kaitse all. Limatünnikule loodud püsielupaikasid on praegu Eestis 14 ja nende suurus varieeruvad 0,4 ja 10,9 ha vahel.

Limatünnik on looduses kergesti äratuntav oma väga erilise tünnikujulise viljakeha tõttu.
Foto: Maris Markus

Veider välimus

Erinevalt artikli alguses viidatud tavalistest söögiseentest kohtame selle artikli peakangelasi hoopiski kevadel ja süüa nad ei kõlba, huvitavad on aga küll. Limatünnikute puhul räägitakse peamiselt tema viljakehadest, sest maapinnas paiknev seeneniidistik ei ole palja silmaga nähtav. Viljakehad on kas kera- või tünnikujulised, šokoladipruunid ning kortsulise ja same-tise välisküljega. Peal on neil eoslava, mis noorelt on pruuni, hiljem musta värvi. Seene viljakeha on sültja sisuga – sellisena hoiab ta enda veetagavara (99% viljakehast on vesi), mille abil saab eoseid toota. Viljakehad on 3–15 cm laiad ja 4–15 cm kõrged. Arvatakse, et limatünnik on kuuseokkavarisest toituv seen, aga tema ökoloogiast on veel palju teadmata.

Oma vaadikujulise viljakeha tõttu on talle ka omapäraseid nimesid antud. Üks vahvamaid on vast ingliskeelne *witches cauldron* ehk nõia pada, aga teda on kutsutud ka nimega *charred-pancake cup* ehk kõrbenud pannkoogi tops/tass. Saksa keeles on tal nimeks *Gallertkugel* ehk želatiinikera. Ka liigi ladinakeelne nimi *Sarcosoma globosum* viitab lihakale ümarale kehale.

Mis talle meeldib?

Limatünnikud eelistavad kuusikuid, mujalt leidmine on pigem erandlik. Ta kasvab mitmetes leiukohtades keskealistes või vanades metsades ja röömustab, kui läheduses paikneb mingi mageda veega veekogu (nt järv või oja). Samuti eelistab ta happelisi niiskeid liivaseid muldasid. Viljakehade teket pärsvivad aga lumevaesed ja külmad talved ning põuased suved.

Liik armastab soojasid talvedid. Näiteks on märgatud, et kui

muidu võib viljakehi leida aprillist juuni alguseni, siis soojadel talvedel võib viljakeha moodustuda ka näiteks novembris või jaanuaris. Seeneteadlased on välja toonud, et viljakehade tekkeks ja arenguks olid väga head aastad 2005–2008, mil viljakehi esines palju ja juba väga vara. Kui enne 2005. aastat nähti limatünnikut harva, siis 2005. aastal loendati Eestis kokku lausa 3297 viljakeha. Tol aastal registreeriti ka aastaid püsinud suurim arvukus ühe ala kohta: Kaagvere kandis loendati kokku tuhat viljakeha. 2024. aasta kevadel see rekord purustati, kui Räpina vallas loendati ühes leiupaigas lausa 1766 viljakeha.

Limatünnikud eelistavad kuusikuid, mujalt leidmine on pigem erandlik.

Limatünnik on väga paigatruu, aga see ei tähenda, et teda samas kohas igal aastal näha saab, sest ta ei pruugi igal aastal viljakehasid tekitada. Mulla sees võib aga seeneniidistik endiselt olemas olla. Seetõttu on oluline jälgida liigi esinemist pikema aja jooksul.

Ohutegurid

Kõige suuremat ohtu limatünnikule ja ta elupaigale kujutab lageraie, aga ka laiemalt metsamajanduslik tegevus. Selle käigus kahjustub pinnas (muuhulgas metsamasinate tegevuse tõttu) ning muutuvad valgustingimused ja veerežiim. Ka elamuarendus ja ehitustegevus laiemalt (mh teede rajamine) hävitab liigi elupaiku. Matkaradade planeerimisel tuleb liigi leiukoh-

tadega arvestada, sest inimesed kahjustavad pinnast läbi suure tallamiskoormuse, aga ka maastikurastastega söitmisega. Lisaks tuleb jälgida, et liigi elupaigas ei sõidetak maastikul mootorrattaste, lumesaanide või ATV-dega.

Loodussõprade panus

Soomes on märgatud, kui oluline roll on loodussõpradelt laekuvatel andmetel ja seda eeskujul kasutatakse üha rohkem ka Eestis. Soomlased tegid 2015. ja 2016. aastal lausa projekti, mille eesmärk oli haruldaste seente kohta info korjamine. Projekt oli väga edukas ja seda muuhulgas ka limatünniku osas, sest teda on looduses kerge ära tunda. Ka Eestis on teadlikkus tõusnud nii liigi äratundmise kui ka leiufoto edastamise osas. Limatünniku leiust saab teada anda läbi erinevate kanalite (mh otse keskkonnametile või valla keskkonnaspetsialistile kirjutades või sisestades andmed loodusvaatluste nutirakendusse). Kõige parem info sisaldab ka fotomaterjali, et spetsialistid teaksid edastatud teavet kontrollida. Nii et kui sinagi leiad loodusest mingi kaitsealuse liigi, siis anna sellest julgelt teada.

Kas teadsid, et...

- ...suuremate limatünnikute viljakehad võivad kaaluda kuni pool kilogrammi.
- ...limatünnikut on kasvata- tud Eestis laboris kunstlikul söötmel.
- ...üks limatünniku viljakeha võib looduses olla nähtav 2–3 kuud.
- ...Venemaal Kirovi piirkonnas ja Lääne-Siberis on limatünnikuid kasutatud ka rahvameditsiinis.

Viimsi kajakid rõõmustavad inimesi mitmel kontinendil

ETTEVÕTTEL KÜLAS Maikuu lõpus külastas Viimsi vallavanem Illar Lemetti üle 30 aasta Aiandi teel tegutsenud Zegul Kayaksi (endise nimega Tahe Outdoors) tootmisüksust. Seal valmivad kajakid, millega sõidavad aerutajad Kesk-Euroopas, Skandinaavias, Suurbritannias ja Kanadas.

Heiko Leesment

avalike suhete osakonna juhataja

Viimsi tehases võtavad meid vastu tegevjuht Derek Vaide ja turundusspetsialist Liisi Siibak. Läheme kohe alustuseks süstaladu vaatama, teel sinna räägime pisut ettevõtte ajaloost ja tänasest päevast. 1980ndate lõpus aerutajate poolt asutatud firma kujunemislugu on kirju: alguses tehti koostööd Soome aerutajatega, siis kaasati Rootsi paadidisinereid ja omandati erinevaid Skandinaavia kajakibrände ja mudeleid. Liisi toob näiteks, et üks Zeguli populaarsemaid mudeleid on taanlaste loodud Arrow Play merekajak. Läbi aja on ettevõtte tootesortiment kord laienenud ja siis jälle kahenenud, kuid komposiitkajakide tootmisele on jäädud kindlaks. 2019. aastast kuulub Zegul Kayaks KJK Sports gruppi koos teiste tuntud spordivarustuse tootjatega, näiteks Elan mäesuusad, Core lohesurfivarustus, Tahe Sports aerulauad, SIC surfilauad jpt.

Nagu oleksime mänguajapoodi sattunud

Ladu on muljetavaldav: ninad püsti ootavad süstad oma teed klientideni, 1200 eri värvides ja erineva kujuga kajakki. Kenasti pakendatult reas, nii et vaatepilt tekitab ahvatluse neist mõnega kohe vee peale

minna. "Meil on siin nii meresüstad kui ka väiksemate jõgede avastamiseks sobivad plastikust hobikajakid, kõigile midagi," tutvustab Liisi. "Kes soovib, võib kas või Viimsist Soome sõita, näiteks Empower mudel on just sellisteks keeruliseimateks mereületusteks loodud." Kokku on ettevõtte sortimendis üle 30 erineva paadidisaini.

Süstavalmistajad on tõelised meistrid

Ühe komposiitmaterjalist kajaki valmistamiseks kulub Zegulis keskmiselt neli tööpäeva. Derek Vaide viipab tootmishoones kena pärlmutrist sätendava roosa kajaki poole ja nendib, et see on nende 8. märtsi mudel. Nimelt küsis üks piiritagustest brändisaadikutest, Laila Reigstad Norrast, miks Zegulil roosat paati ei ole ja nüüd ongi neid lausa mitmes kombinatsioonis. "Värvivalik on tegelikult päris suur – me

Värvikirevad süstad Zegul Kayaks Pirita demopäeval. Fotod: Heiko Leesment ja Linda Saarmets

Illar Lemetti Zegul Empower ekspeditsioonisüstaga tutvumas.

saame teha just kliendi soovitud toonides paadi."

Derek Vaide tutvustab kajakide tootmisprotsessi ja räägib, kui oluline on meistrite vilumus ja täpsus. Erinevad kangad lamineeritakse epoksiidvaiguga paadi vormidesse, kas siis käsitsi või vaakumi abil, lastakse taheneda ja kuivada ning eemaldatakse vormidest. Seejärel ühendatakse ülemine ja alumine pool ja lisatakse iste, kokpitiraam, panipaikade kaaned ja kõik muu, mis toorikust süsta teeb.

Derek Vaide näitab meile ka puhtalt süsinikul baseeruvat materjalist tehtud kahekohalist paati, mis just kliendi jaoks valmib. "See on sama materjal, mida kasutatakse F1 vormelite ehitamiseks," ütleb ta.

Ajad on keerulised, aga oleme nutikamad

Viimsi tootmisüksuses ja kontoris on kokku 16 töötajat. Varasemaga võrreldes on inimesi pea poole vähem, sest mahud on kahanenud. "Kui koroonaaeg oli spordivahendite ostmises suurem buum, siis nüüd on seisak, paljud ostsid vajamineva varustuse lihtsalt ära," avab Derek turuolukorra tausta. "Samuti on kajaki eluiga päris pikk – plastiküstal umbes viis aastat ja komposiitüstal poole rohkem. Tegelikult on näha turu mõningast elavnemist, päringuid tuleb siiski igapäevaselt ja ega me käed rüpes istu, rahulikumat aega kasutame protsesside ja toodete arendamiseks."

Merekajakikultuur on Eestis alles arenemisjärgus

Kuigi arvasin, et aerutama tõmbab pigem noori, siis Liisi Siibaki sõnul on kajakisõitjad keskmiselt 40-60-aastased – see on Põhjamaa-

de statistika. "Jah, korraldatud seiklusmatkadel käivad ka nooremad, aga kajaki omamiseks on vaja hoiukohta, autot ja palju vaba aega. Kajakiga vee peal olemine on täiesti erakordne viis looduse kogemiseks ja stressi maandamiseks, ühegi teise sõiduvahendiga ei ole sa veele nii lähedal ega liigu peaaegu hääletult," soovib Liisi meil kindlasti mõnda kajakimatka proovida.

Zegul toetab Eesti aerutamiselu mitmel moel, eelkõige sponsoreerides maratone, näiteks Võhandu maratoni. "Püüame igal pool abiks olla, eriti on meile südamelähedased noortega seotud projektid, nii oleme toetanud süstade näiteks Sindi kärestikku ja ka õpilaste koolitusi Paldiskis."

Siiski ütleb Liisi Siibak, et Eesti meresüstakultuur on alles arenemisjärgus või õigem oleks vist öelda isegi taastumisjärgus, sest okupatsiooniaastatel oli kohalik rahvas merest ära lõigatud ja see katkestus mõjutab siiaaani. Eestis võiks tegelikult olla sama aktiivne mereka-

2024 on Viimsis ettevõtlusaasta

Ettevõtlusaasta raames kajastab Viimsi Teataja siinsete ettevõtjate tegemisi. Lisaks toimuvad 2. oktoobril Viimsi ettevõtluspäev ja 7. novembril ettevõtlusgala Viimsi Artiumis. Rohkem infot eesseeisvatetest üritustest: www.viimsi.ee/ettevotlus.

ajakogukond, kui seda on näiteks Soomes ja Rootsis, sest rannajoont meil on, samuti avastamist väärt väikesaari.

Tänu veemaratoni populaarsusele ja süstamatkade korralda-

tasub teada

Kajakisõiduga alustamise põhitõed

Esimesed kajakisõidud on soovitatav teha juhendatud süstamatkadel või -koolitusel. Nii õpid hindama riske, saad aerutamiskogemust ning kui juhuslikult ümber peaksid minema, siis juhendaja aitab kajakki tagasi.

Ohutuse meelepea:

- Vesi ja alkohol ei käi kokku!
- Kanna alati pääste- või ohutusvesti!
- Ära mine veele üksi – aeruta koos sõbra või grupiga!
- Võta veekindlas kotis kaasa laetud akuga telefon! Kui lähed merele, salvesta merevalvekeskuse telefoninumber: +372 619 1224 ja hädaabi number 112.
- Vaata ilmaprognoosi ja väldi süstaga merele minnes maatuult!
- Õpi selgeks enese ja teiste päästmine ning süsta veest tühjendamine!
- Püsi ranniku läheduses ja hoidu laevateedest, ujumisrandadest!
- Anna maale jäävale lähedasele teada oma plaanidest (marsruut, kaaslased, paneeritav tagasijõudmise aeg) ja tegevusjuhised, kuidas hädaolukorras käituda!
- Võta kaasa joogivett, sööki ja vajalikud ravimid!
- Võta kaasa veekindlas pakendis varuriided!

Indie Tours korraldab suviseid süstamatkaid Pirita jõel, päikseloojangumatka Piritalt Haabneeme, saaretuuri Rohuneemelt Aegnale. Rohkem infot: indietours.ee/et/sustamatkad/.

Talvised eskimopöörde koolitused Lembit Uudsemaa juhendamisel Viimsi kooli basseinis: kanuujakahvel.ee/eskimopoorde-koolitused/.

Elen proovisõidul Pirita jõel.

Kajak on iidne sõiduvahend

■ Kajakkide ajalugu ulatub tagasi vähemalt 4000 aasta taha, mil need olid peamiselt liikumisvahendiks arktilistes piirkondades elavatele inuitidele. Kajaki nimi pärineb Gröönimaalt, kus nii nimetatakse pealt kinnist, kahe labaga aeruga aerutatavat veesõidukit. Kajak ehk "mehe paat" oli isiklik, iga mees ehitas enda oma naise abiga ise. Algsete kajakkide konstruktsioonid olid tehtud puidust või vaala luudest ning kaetud kokku õmmeldud loomanahkadega.

19. sajandil said Euroopas populaarseks puitraamil, kangast süstad, mida sakslased ja prantslased hakkasid kasutama sportlikel eesmärkidel. Klaaskiust komposiitsüstasid hakati valmistama 1930. aastatel ning juba 1936. aastal oli kajakisõit olümpiaspordiala.

jatele tuleb meresüstaga sõitjaid aasta-aastalt juurde ja küllap juba varsti on meilgi kajakiklubid ja -paaradid, on Liisi kindel. "Ma nüüd päris täpselt ei tea, aga pakun, et Eestis on umbes 200–300 aktiivset meresüstaga sõitjat ja maratonidel käib süstaga 1500 inimese ringis. Igal juhul kasvamise ruumi on."

Viimsiski võiks olla oma kajakiklubi

Zeguli esindajad räägivad kirglikult Skandinaavia merekajakiklubidest, mis koondavad piirkondlikult sadu ja kohati isegi tuhandeid huvilisi. Taolisi klubeid on Põhjamaades sadu ja nende peamised funktsioonid on: kogukonna kasvatamine lä-

Zegul Kayaks tegevjuht Derek Vaide on kindel, et süstasõidu populaarsus on kasvuteel.

bi ühisürituste ja meresõitude, teadlike aerutajate koolitamine ning süstade hoiustamise võimaluse pakumine. "Hoiukoha puudumine on üks suurimaid takistusi kajakisõiduga tegelemisel – kuhu sa ikka korteris elades paadi paned," avab Liisi probleemi tagamaid. "Kopenhaagenis on muidugi kortermajade all lisaks rattaparklatele süstaparklad."

Vallavanem Illar Lemetti viskab jutu käigus õhku mõtte, et äkki võiks ettevõtte mõelda ka veesõidukite laenutamisele Viimsis kohapeal, mis aitaks kajakisõitu populaarsemaks muuta. "Me toetaksime hea meelega kohalikku tegijat, kes sooviks siin merekajakiklubi luua või miks mitte ka süstade laenu- tust pakkuda," ütleb Derek Vaide. Kui lugejate seas on keegi, kes soovib sellise klubi käima lükata, võtke julgelt Zegul Kayaksiga ühendust!

Külaskäik näitas, et Aiandi teel on peidus üks vinge ajalooaegne rahvusvaheline tegija, kelle tooteid hinnatakse mitmetes riikides.

KOMMENTAAR

Esimest korda süstaga vee peal

■ **Elen Terras, peaspetsialist-partnerlussuhete juht:** Mul oli hea võimalus Zeguli demopäeval teha proovisõitu Pirita jõel. Olin eilevil, sest natuke rohkem kui 20 aastat tagasi sai paar korda süstaga sõidetud ning mälestused olid positiivsed. Tehnilised oskused ja tunnetus oli ammu meelest läinud, aga abivalmi juhendaja Liisiga sai kõik meelde tuletatud ja teatud lihased, mida muidu tavaelus ei pinguta, aktiveeritud. Alguses oli kramplik ja kohmetu olla, aga mõne aja pärast, kui sain aru, et süst ei lähe nii lihtsasti ümber, sai isegi nautida ilusat päikeselist ilma, vett, tuult ja toreda juhendaja Liisi seltskonda, kes oli kõrval oma süstaga mind turvas. Ümberkeeramine oli kõige elevam hetk, sest tekkis väike kokkupõrge Liisi süstaga ja muut- sime esmase plaani, kuhu poole pöörata. Varuriided olid kaasas ja kolleegid olid natuke pettunud, kui täiesti kuivalt tagasi jõudsin. Igal juhul ootan nüüd enesekindlamalt järgmist võimalust uuesti süstaga vee peale minna.

Teated

Munitsipaallasteaedades on kohad jaotatud

■ **Järgnevas 2024/25 õppeaastaks jaotati Viimsi valla munitsipaallasteaedades lastele kokku 200 kohta.**

Lõpule on jõudnud iga-aastane munitsipaallasteaedade kohtade jaotus. 2024/25 õppeaastaks pakuti 200 eri vanuses lapsele kohta Viimsi munitsipaallasteaedades. Nende laste kohta, kes munitsipaallasteaedadesse kohta ei saanud, on ARNO-s taotluse staatuseks märgitud "menetlemisel", mis tähendab, et laps on jätkuvalt järjekorras ning osaleb järgmisel aastal komplekteerimisel.

Viimsi vallas elavatel 1,5–7-aastastel lastel on võimalik käia eralasteaias või eralapsehoius nii Viimsis kui ka mujal omavalit- sustes. Lisainfo ja toetuslepinguga partnerite nimekirja on leitav valla kodulehelt.

Lisaks on võimalik saada koduse lapse toetust, mis on mõeldud abiks peredele, kus kasvab 1,5–3-aastane laps (kaasa arvatud õppeaasta jooksul 3-aastaseks saav laps), kes ei käi koolieelses lasteasutuses või lapsehoius. Toetust makstakse lapse eest, kelle elukoht ja kelle mõlema vanema või üksikvanema elukoht on rahvastikuregistri andmetel toetuse maksmise aasta 1. jaanuari seisuga ning pidevalt kogu toetuse maksmise perioodi jooksul Viimsi vallas. Täpsemalt saab lugeda kodulehelt.

Küsimuste korral võib pöörduda alushariduse spetsialisti Polina Kossenkova poole (tel 602 8844, polina.kossenkova@viimsiv.ee).

Polina Kossenkova
alushariduse spetsialist

Viimsi vallas elavatel 1,5–7-aastastel lastel on võimalik käia eralasteaias või eralapsehoius nii Viimsis kui ka mujal omavalit- sustes. Foto: erakogu

Elena Ermakovi näitus
"MINU DRAAKONI AASTA"

Juuni - juuli 2024
Viimsi Raamatukogu
I korrusel

LÄÄNE-HARJU VALD
HOL30
Harju maakond

**HARJU XXIX
MAAKAITSEPÄEV ja
PALDISKI KOGUKONNAPÄEV**

23. JUUNIL KELL 11.00 PALDISKIS

PADISEL
10.00 PADISE KLOOSTRI
MÄLESTUSTAHVLI AVAMINE

PALDISKIS
11.00 VÕIDUPÜHA PARAADI
ÜLEKANNE
11.50 KAVA TUTVUSTAMINE
12.00 HARJUMAA PIDULIK
RIVISTUS
12.30 DEMODE ESITAMINE
LINNAPARGIS (FRONTLINE,
POLITSEI, PÄÄSTEAMET JT)

13.45 TALLINNA TULETÖRJE
ÜHINGU PUHKPILLIORKESTER
14.00 HARJU XXIX MAA-
KAITSEPÄEVA JA PALDISKI V
KOGUKONNAPÄEVA AVAMINE
14.20 MUNDRITE ESITLUS
15.00 VALLA KULTUURI-
KOLLEKTIIVID
16.00 VÕIDUTULE
ÜLEANDMINE
16.30 SYNNE VALTRI BAND JA
PALDISKI KOGUKONNA
SÜNNIPÄEVATORDI SÖÖMINE

Üritus on TASUTA!

ROHKEM INFOT FACEBOOKIST:
Harju XXIX Maakaitsepäev ja Paldiski kogukonnapäev

VIIMSI TALUTURG

Värske kodumaise kauba ja eheda miljööga taluturg tootab Viimsi Vabaõhumuuseumis

igal laupäeval

kell **10.00-14.00**

Müügil eestimaine väärt kraam!

Kes hommikuti turul käib, see asjata ei longi.

TOETUSED

Toetuste eraldamine

Projektitoetused, eraldatud Viimsi vallavolikogu kultuurikomisjonis 10.06.2024 ("Viimsi valla eelarvest kultuuri-, spordi- ja noorsooprogrammide ning ürituste toetamise kord" alusel).

Toetuse taotleja	Toetatud projekt	Summa
Viimsi Naiste Tugikeskus HooliMine	Eesti taasiseseisvumispäeva tähistamine pargipiknikuga 20.08.2024 Viimsi mõisa pargis	2000 €
MTÜ Randvere Tantsupere	Randvere Tantsupere tantsulaagri korraldamine 17.–18.08.2024 Vösul	500 €
Sirje Ustav	Triin Ustavi osalemine rahvusvahelisel trompetifestivalil Maspalomas International 14.–20.07.2024 Maspalomas Gran Canaria	550 €
EELK Viimsi Püha Jaakobi kogudus	VIIMSI ORELISUVI 2024 kontserdid (6 kontserti) 4.08–8.09.2024 Viimsi Püha Jaakobi kirikus	2800 €
MTÜ Viimsi Jazz	Viimsi Jazz kontserdisari (6 kontserti) augustist detsembrini Eesti sõjamuuseumis – kindral Laidoneri muuseumis	1500 €

Projektitoetused, eraldatud Viimsi Vallavolikogu spordi- ja liikumisharrastuse komisjonis 12.06.2024 ("Viimsi valla eelarvest kultuuri-, spordi- ja noorsooprogrammide ning ürituste toetamise kord" alusel).

Toetuse taotleja	Toetatud projekt	Summa
Jekaterina Allahverdiševa	Maailmameistrivõistlused laste fitnessis 14.–17.06.2024 Serbias	300 €
Kaire Kont	Purjelaua surfi T293 & T293 Plus maailmameistrivõistlused 20.–28.07.2024 Ungaris	300 €
Nadežda Tšutšman	Maailmameistrivõistlused laste fitnessis 14.–17.06.2024 Serbias	300 €
Svetlana Haapsal	23. Euroopa noorte meistrivõistlused kiir- ja välkmales 16.–21.08.2024 Tšehhis	300 €
Svetlana Haapsal	Euroopa noorte meistrivõistlused males 21.08–1.09.2024 Tšehhis	200 €
Viimsi Lauatenniseklubi	Euroopa noorte meistrivõistlused 12.–21.07.2024 Rootsis	900 €
Viimsi Lauatenniseklubi	Rahvusvahelise lauatennisevõistluse Viimsi Open 2024 korraldamine 23.–25.08.2024 FORUS Spordikeskuses	1500 €
Aare Ets	Paadiklassi RS Feva Euroopa meistrivõistlused 22.–28.06.2024 Leedus ja maailmameistrivõistlused 26.07.–1.08.2024 Hollandis	600 €
Viimsi Lauatenniseklubi	2024. aasta Veteranide lauatennise meistrivõistlused 6.–14.07.2024 Itaalias	1400 €
MTÜ Randvere Külaselts	Randvere perepäev 31.08.2024 Randvere külas	500 €
MTÜ Pärnamäe Külaselts	Kogukonnapäev – öömatt 17.10.2024 Soosepa rabas	600 €

Kohtumine toimus Viimsi raamatukogus. Foto: Linda Saarmets

Toimus külavanemate ja vallavalitsuse esindajate kohtumine

18. juunil toimus Viimsi raamatukogus kohtumine, kus osalesid külavanemad ja valla esindajad.

Kohtumisel tutvustati külavanematele kodanikuühiskonna innovatsioonifondi võimalusi, räägiti külavanemate rollist ja vastastikustest ootustest. Ühiselt arutati ka avatud valitsemise tegevuskava koostamist. Lisaks lepidi külavanematega kokku augustis toimuvaid kohtumisi nende piirkonda puudutavate üldplaneeringu eelmaterjalide ülevaatamiseks.

Elen Terras
partnerlussuhete juht

Publik võttis esimesed etendused vastu suurte ovatsioonidega. Fotod: Tiit Mötus

"Buratino" toob Viimsi Artiumi lavale üle 40 noore inimese energia ning maestro Olav Ehala Papa Carlo rollis

NOORTELT NOORTELE Juba teist aastat järjest algab suvi Viimsi Artiumis suurlavastuse väljatoomisega. Kui eelmine suvi möödus Elmo Nüganeni "Dissonantsete" tähe all, siis seekord jõudis lavale Olav Ehala armastatud muusikal "Buratino", kus teevad lisaks noortele talentidele kaasa ka teatri- ja muusikavaldkonna tipud.

Gerli Nõmm

Viimsi Artiumi turundus- ja kommunikatsioonijuht

Muusikali "Buratino" sünnilugu ulatub otsapidi aastasse 1974, kui helilooja Olav Ehala viibis Lätis sõjaväeteenistuses ja lavastaja Adolf Šapiro temalt muusika tellis. Muusikali maailmaesietendus toimus Riia noorsooteatris ning jõudis Eestisse alles mõni aasta hiljem, kui Olav Ehalast sai toonase Eesti Riikliku Noorsooteatri muusikaala juhataja. Eestikeelsed laulutekstid kirjutas muusikalile Juhan Viiding.

Viidingu "Vana mehe laul" ongi üks Papa Carlo rolli tipphetki, mida helilooja Olav Ehala suudab esitada erilise soojuse ja emotsionaalsusega. Papa

Carlo rolli pakkus talle lavastuse muusikajuht Kelli Uustani. Pikalt maestro end veenda ei lasknud, sest mis saaks anda veel positiivsema laengu, kui 40 noore inimesega koos laval olla: "Noortega koosloome on enda kohalolu ja ikka veel ehk vajalikkuse tunnetamine. Seda kogesin ma rohkem kui 30 aasta vältel ka õpetajana muusika- ja teatriakadeemias."

Viimsi Artiumis etenduv "Buratino" on sõna otseses mõttes lavastus noortelt noortele. Laval on Muusikalikooli noortestuudio laulvad ja näitlevad noored ning Viimsi muusikakooli noored muusikud. Lisaks astuvad üles professionaalsed näitlejad Margo Mitt, Märten Männiste ja Stefan Hein. Noori juhendasid koreograaf Märt Agu, dirigent ja Viimsi muusikakooli direktor Edmar Tuul ning lavastaja Tanel Saar VAT Teatrist.

Buratino rollis saab vaheldumisi näha kahte noort talenti: Muusikalikooli endist õpilast Lucas Christopher Varemata ning MUBA-s klassikalist laulu ja klaverit õppivat Alfons Väljamäed. Mõlemad valiti hoolega välja Muusikalikooli korraldatud konkursi käigus. Noormeestel on nimategelasega nii mõndagi ühist.

Kaks Buratino: Alfons ja Lucas Christopher.

"Buratino"

■ Autor Aleksei Tolstoi / Adolf Šapiro, helilooja Olav Ehala, laulutekstid Juhan Viiding, lavastaja Tanel Saar, dirigent Edmar Tuul, koreograaf Märt Agu, kunstnik Eda Kommitz, muusikajuht Kelli Uustani, laval Olav Ehala, Margo Mitt, Märten Männiste, Stefan Hein, Lucas Christopher Varema, Alfons Väljamäe, Muusikalikooli noortestuudio ja Viimsi muusikakooli lapsed. Esietendus 6. juunil Viimsi Artiumis.

■ Muusikal "Buratino" etendub Viimsi Artiumi suures saalis veel oktoobris ja novembris kuuel korral. Rohkem infot saab kodulehelt www.viimsiartium.ee.

"See on nii tore roll, et seda jääkski mängima," ütleb lavastuse esimese koosseisu Buratino Lucas Christopher. "Mulle meeldib, et Buratino on hästi uudishimulik. Laval ma saan ennast nagu välja elada. Ta meenutab mulle ennast väiksenä, sest ma olin ka hästi elav."

"Kuna ma olen ka krutskeid täis ja selline lõbus poiss, siis mõtlesin, et tahaks proovida. Kui kuulsin, et Olav Ehala ise ka mängib, siis polnud kahtlustki, et tahan osaleda," lisab Alfons – teise koosseisu Buratino.

VAT Teatri lavastajal Tanel Saarel on ette näidata pikaajaline töökogemus noortega. "Buratino" puhul on tema sõnul suurimaks väljakutseks see, et kõik noored on korraga laval ja pidevas tegevuses. Kel pole nimelist rolli, see peab kehasuma näiteks lökkeks. "Meie Buratino on tänaste laste jutustus täis nooruslikku energiat ja ennastunustavat mängulust, kuid see muusikal pole ainult lastele – legendaarsed laulud kõnetavad terveid põlvkondi, emadest ja isadest vanaemadest ja vanaisadest."

Dance on the Bordersi lavastus “Lõuna!” etendus Viimsis

LAVASTUS Dance on the Borders esitleb rahvusvahelist professionaalsete kunstnike algatust – piiriülene laste kultuuriprojekt hõlmab nelja Soome naaberriiki. Projekti viiakse ellu koostöös kohalike kultuuriorganisatsioonide, kunstnike ja koolidega.

Jane Saks

Viimsi Teataja toimetaja

Projekti eesmärk oli luua kogukonna tantsuteatri lavastus, kus koolinoored saavad professionaalsete tantsukunstnike juhendamisel tutvuda loomeprotsessiga koolitundides.

Lavastus “Lõuna!” on sekluslik luugu, kus Eesti soome-ugri kultuur kohtub india kultuuriga. Tallinna Soome kool võttis kultuurirännakust osa ligikaudu 40 kooliõpilasega.

“Lõuna!” oli eriline koostööteatri projekt Soome ja Eesti vahel, mille tulemusena sündis tantsuteatri etendus, kus tavalised koolinoored vanu-

Projektis osalenute ühispiilt. Foto: ArtPeople

ses 6–14 aastat tegid kaks kuud proove professionaalsetel tasemel täismahus teatrietenduseks. Esietendus oli Viimsi Artiumi *black boxis* 22. mail. Projekti juhtis Soome koreograaf ja lavastaja Marja Merisalo koos muusik Carl-Johan Häggmaniga.

Projekt sai alguse 2019. aastal Sortavalas, kus kohalikud rahvamuusika- ja -tantsutudengid võtsid osa teatriloost, mis kujutas karjala folkloori. Seejärel suundus 2023. aastal Dance on the Borders Norrasse ja Põhja-Soome, kus nii Soome kui ka Norra koolilapsed osalesid tantsuteatri lavastuses, mis jutustas saami mütoloogilistest tegelas-

test ja nende sarnasusest Ramayana eeposega. Nüüd, 2024. aastal oli Eesti kord, kui Tallinna Soome kooli (TASK) multikultuurised lapsed võtsid osa ägedast projektist ja tegid kaks kuud proove, mille tulemuseks oli põnev seklus. Neljas Dance on the Bordersi projekt toimub 2025. aastal Rootsis.

See ainulaadne projekt sai teoks Soome kultuurifondi, Alfred Kordelini Fondi, Viimsi Artiumi ja Soomest ühingu ArtPeople lahkel abil ja rahastamisega. Loo lavastas koreograaf Marja Merisalo, stsenaariumi kirjutasid Marja Merisalo ja Carl-Johan Häggman ning eesti keelde tõlkis selle Inga Pihl.

Suurim näitus 1944. aasta lahingutes kasutatud relvadest

NÄITUS Eesti sõjamuuseumis Viimsi mõisas on külastajatele avatud uus ajutine näitus, kuhu Aku Sorainen, Kristjan Bachman ja Leo Tammiksaar on oma kogudest välja pannud näidised pea-aegu kõikidest 1944. aastal Eesti pinnal toimunud lahingutes kasutatud käsitulirelvadest, kuulipildujatest ja kergematest tankitõrjerelvadest, lisaks suur hulk teise maailmasõja pioneeritehnikat, kaevikukunsti ja palju muud.

Sandra Niinepuu

Eesti sõjamuuseumi info- ja turundusjuht

Aku Sorainen kogust on näitus umbes 200 eset, sh 60 relva. Kristjan Bachman, kunstnikunimega Bach Babach pani välja üle 400 ühiku pioneerivahendeid, sh ligi poolsada miini ja granaati. Lisaks on näitusel haruldased

Näitusel on suur hulk teise maailmasõjas kasutatud käsitulirelvi. Foto: Ruwe Saare / Eesti sõjamuuseum

lipud, mida pole kunagi varem koos eksponeeritud: Eesti laskurkorpuse 354. laskurpolgu lipp Sorainen ja Eesti SS-leegioni 1. grenaderirügemendi lipp Leo Tammiksaare kogust. Samuti eksponeeritakse vorme, mida sõdiva-

te poolte seljas Eestis 1944. aastal näha võis. Eesti laskurkorpuse meeste kaevikukunstiesemed pärinevad Dmitri Tihhonovi ja Aleksandr Jarovoi kogudest.

Näituse üks kuraatoritest Aku Sorainen ütles, et väljapanek on mõeldud tähistama 80 aasta möödumist 1944. aasta rasketest lahingutest Eesti pinnal. “Meie teada pole kunagi varem ühel näitusel väljas olnud nii palju 1944. aastal kasutusel olnud Vene ja Saksa relvi korraga,” rääkis ta ja lisas: “Siin on ka tõelisi haruldusi, näiteks snaipripüsse, püstolkuulipilduja MP-35, mille sarnaseid jagati luuregrupi Erna liikmetele, ja Saksa granaatpüstol Sturmpistole.”

Teise maailmasõja relvade näitus täiendab sõjamuuseumi esimesel korrusel avatud uut teise maailmasõja püsiekspositsiooni, mis annab ülevaate Eestist ja eestlastest teises maailmasõjas. Näitus jääb avatuks 2025. aasta kevadeni.

Naiskoor Noot ootab oma ridadesse lisajõudu

■ Viimsi uusim koor – naiskoor Noot – lõpetas esimese hooaja Keilas toimunud Harjumaa laulu- ja tantsupeoga “Meie vägi”.

Lauluhuvilised naised alustasid kooslulmist dirigentide Mari Roos ja Arne Saluveeri juhendamisel möödunud aasta oktoobris. Idee koori loomiseks sündis eelmise aasta noorte laulu- ja tantsupeo ülevaatest emotsioonidest ning pani mõtted liikuma oma koori loomise suunas. Nii koguneski kokku seltskond lauluhuvilisi MLA Viimsi Lasteaiaid töötajatest ja lapsevanematest.

Sügishooaeg moodus peamiselt hääleseade ja laulutehnika lihvimise tähe all. Naiskoori esimeseks avalikuks etteasteks oli adventiküünla süütamine Viimsi vabaõhumuuseumis koos teiste Viimsi valla kooridega. Kevadpoolaasta moodus valmistudes Harjumaa laulu- ja tantsupeoks, kus esinesime nii naiskooride kui ka ühendkooride repertuaari lauludega.

Meie kooris on erineva lauluoskusega naisi – nii neid, kes on edukalt kaasa löönud Viimsi Muusikateatri lavastustes, laulnud varasemalt tunnustatud koorides, kui ka neid, kes on peale aastakümneid taas tee koorilaulu juurde leidnud.

Naiskoor on koos käinud korra nädalas teisipäeva õhtuti, hooaja sisse mahtus ka laululaager. Dirigentide näol on tegemist üksteist täiendava tandemiga: paar aastat tagasi diplomeeritud noor koorijuht Mari Roos ja juba kogenud dirigent Arne Saluveer.

Harjumaa laulu- ja tantsupidu, kus heitlikule ilmale vaatamata nauatissime kooslulmist ja -olemist, kinnitas veelgi, et soovime osaleda 2025. aasta üldlaulu- ja tantsupeol.

Ootame oma koori lisaks täiendavat lauluväge. Noot alustab uut hooaega 27. augustil. Kui tunned huvi ja soovid koos meiega asuda teele järgmisel aastal toimuva üldlaulupeo poole, anna endast märku naiskoori Noot Facebooki kaudu või kirjuta noot@viimsilasteaiad.ee.

Naiskoori tegevust on toetanud Viimsi vald ning Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus. Täname naiskoori Noot dirigente ja kõiki lauljaid! Kohtumiseni uuel hooajal nii seniste kui ka uute liikmetega. Seniks hoidke aga silma peal meie tegemistel naiskoori Noot Facebooki lehel.

**Anne Sepp
Laura Nõu**

naiskoori Noot lauljad

Naiskoor Noot Harjumaa laulu- ja tantsupeo rongkäigus. Foto: erakogu

Viimsi valla lähiaja sündmuste kalender

Kontserdid ja teatrietendused

- 10. juulil kell 19.30** Nargenfesti- vali kontsert “Merelaulud” – Marko Matvere, Tallinna Kammerorkester, dirigent Tõnu Kaljuste. Omari kütinis Naissaarel. Tasuline.
- 12. juulil kell 19.30** Nargenfesti- vali kontsert – Rita Rei duo. Omari kütinis Naissaarel. Tasuline.
- 13. juulil kell 13** Rannarahva festi- val / Merelaulu pidu – Reet Linna, Gerli Padar ja ansambel Horos- koop. Viimsi vabaõhumuuseumis. Tasuta.
- 13. juulil kell 20** Indrek Taalma monoetendus “Sinised kilesussid jalas”. Prangli rahvamajas. Tasuline.

Eakatele

- 27. juunil kell 9** 80+ ekskursioon – Paldiski ja Padise. Väljasõit Haab- neemest. Lisainfo: Helle Mölder, tel 508 7305. Tasuline.

Varia

- 23. juunil kell 11** Harju XXIX Maakaitsepäev ja Paldiski kogu- konnapäev. Padisel ja Paldiskis. Tasuta.
- 24. juunil kell 10** Mariliis Ruttu avatud stuudio suvine linnalaager noortele ja täiskasvanutele, I vahe- tus. Viimsi huvikeskuses. Tasuline.
- 1. juulil kell 10** Mariliis Ruttu avatud stuudio suvine linnalaager lastele ja

noortele II vahetus. Viimsi huvi- keskuses. Tasuline.

- 1. juulil kell 10** Robootika laager, I vahetus. Viimsi huvikeskuses. Tasuline.
- 6. juulil kell 21** Kalurite päev. Tantsuks Audru Jõelaevanduse Punt. Prangli laululaval. Tasuline.
- 8. juulil kell 10** Viimsi õue ja män- gulaager. Viimsi huvikeskuses. Tasuline.
- 8. juulil kell 12** Mariliis Ruttu avatud stuudio suvine linnalaager noortele ja täiskasvanutele II vahe- tus. Viimsi huvikeskuses. Tasuline.
- 8. juulil kell 10** Viimsi linnalaager poistele ja tüdrukutele II vahetus. Viimsi huvikeskuses. Tasuline.
- 15. juulil kell 9** Young Engineersi

robotika linnalaager. Viimsi huvi- keskuses. Tasuline.

- 20. juulil** Viimsi kodukohvikute- päev. Viimsi vallas.
- 20. juulil** Prangli kodukohvikute- päev. Suur suvedisko – DJ Lenny La Vida. Prangli saarel.

Jaanipeod Viimsi vallas

- 21. juunil kell 18** Kelvingi küla jaa- nipidu. Kelvingi külaplatsil. Tasuta.
- 22. juunil kell 17** Tammneeme küla jaanipäev – tantsuks mängib ansambel LIMIT, lastele batuut Gorilla, õhtut juhivad Fred Drusanov. Põnevaid üritusi jagub nii täis- kasvanutele kui ka lastele. Tamm- neeme küla ajaloolisel sadamaalal.

- 22. juunil kell 19** Lubja jaanituli. Esineb ansambel The Guys, olemas on toiduala ja lastele batuudid. Lubja tuletorni juures Paenurme tee lõpus. Tasuta.
- 23. juunil kell 19** Viimsi jaanituli 2024 – Pisikeste pillide punt, Robi- rohi ja Kukerpillid. Viimsi vabaõhu- muuseumis. Tasuline.
- 23. juunil kell 21** jaanipidu, tant- suks ansambel President. Prangli laululaval. Tasuta.

Sport

- 13. juulil kell 17** Škoda MTB kolmapäevakute Rohuneeme etapp. Rohuneemes. Tasuline.

Viimsi Cup tõi hooajal kokku ligi 50 osalejat

■ Tenniseturniir toimus üksikmänguna, mis koosnes viiest alagrupidist – meestel neli alagrupid ja naistel üks. Igas alagrupidis oli kuni kümme mängijat, kus tuli igaühel oma alagrupidis võistelda. Finaalturniir toimus 18.–19. mail Forus spordikeskus Viimsis.

Meeste kategoorias näitasid osalejad suurepäraselt taset ja konkurents oli tihe. Naiste kategoorias tõi finaali kaasa palju emotsioone ja säravaid hetki. Pärast parimate tunnustamist karikatega oli võimalik kõikidel osalejatel nautida kuuma sauna ja värskendavaid suupisteid.

Viimsi Cup on kahtlemata tõestanud, et tennis on ala, mis ühendab kogukonda ja pakub naudingut nii mängijatele kui ka pealtvaatajatele. Peakorraldajana loodan, et tuleval hooajal on osalejaid veelgi enam ja tõuseb ka võistluse tase. Täname toetuse eest Viimsi valda ja Forus spordikeskust.

Roland Kiil
US Tenniseakadeemia treener

Meeste arvestuse parimad: (vasakult) Oleksandr Khivrenko IV koht, Janar Kalmus III koht, Carl Bret Parko I koht, Roland Kiil II koht. Foto: erakogu

BMX-krossi maailmameistri-võistlustel osales ka Viimsi noormees

■ Püüsi kooli õpilane Luukas Lajal osales 15. mail Ameerikas toimunud BMX-krossi maailmameistrivõistlustel B16 klassis, kus startis 126 sportlast maailma eri riikidest.

Luukase eelsõitude tulemused andsid kindla edasipääsu 1/8 finaali. 10 minutit enne finaalisõite juhtus aga tavatu olukord, kus läheneva äikesetormi tõttu peatati võistluspäev ja paremusjärjestus kuulutati välja eelsõitude kohapunktide ja viimase eelsõidu ringi aja järgi. Seekord andis paremusjärjestus Luukasele 37. koha.

Luukast toetas Viimsi vald.

Jaan Lajal
Luukase isa

Luukas saavutas võistlustel 37. koha. Foto: erakogu

Viimsi noorte edu minimissi ja -misteri valimistel

■ 14. juunil toimusid Vene Kultuurikeskuses Eesti Mini Missi ja Mini Misteri, Eesti Teini Missi ja Eesti Iluduskuninganna valimised.

Lastele oli kavandatud talendivõru, kauboi tants, fantaasivõru ja pidulik voor. Talendivõru sarasid ja võitsid minimissidest Sofi Klaveripalaga ja minimisteritest imelise lauluhäälega Kristjan. Fantaasivõru sarasid olid lapsed end stiliseerinud USA sõjaväe lenduriks, DJ-ks, barbideks, kauboiks, politseiks ja grafitijoonistajaks.

Eesti Mini Missiks 2024 krooniti Viimsi tütarlaps Sofi Coco Nopponen (pildil), kes sai ka Mini Missi talendi ja Fif Modeli tiitli. Eesti Mini Misteriks 2024 krooniti Viimsi poiss Kristjan Aimur Tannebaum, kes sai ka Mini Misteri talendi tiitli. Eesti Mini Džentelmeniks krooniti Viimsi poiss Rocco Milan Nopponen.

Võistlused korraldas Sixtina Tantsu- ja Modellikool.

Natali Nopponen
lapsevanem

13. Viimsi Rattaretk pakkus avastamisrõõmu rohkem kui sajale rattasõbrale

KOKKUVÕTE Viimsi rattaretk on kujunenud toredaks suviseks traditsiooniks, tuues kokku igas vanuses rattasõbrad, et koos kodukandi põnevaid paiku avastada.

Mihkel Reile

Matkafy Laternamatkade giid

Tänavune 30 kilomeetri pikkune rada viis osalejaid mööda metsateid, linna-tänavaid ja suuremaid kergliiklusteid, mille juurde sai kuulda kümneid kaa-sahaaravaid lugusid Viimsi poolsaare ja selle ümbruse kohta.

Esmakordselt viidi retk läbi Matkafy Laternamatkade tuntud ajaloo huvilise giidi Mihkel Reile juhtimisel, kellel jätkus huvitavaid lugusid kogu kolmetunnise matka vältel. Sel korral oli osalejatel unikaalne võimalus osa saada helindatud rattaretkest, mis tähendab, et kõik said sõidu ajal giidi juttu mugavalt raadiosaatjate kaudu kuulata.

Matkalised jõudsid läbi võtta kogu Viimsi poolsaare ajaloo, alustades kivi-ajast ning lõpetades tänapäevaga. Kas teadsid, et Viimsi poolsaare vanim osa on eelajalooline lubja saar, mis ajapikku liitus mööda paeseljandikku Iruga? Või seda, et Viimsi poolsaarel oli 1241. aastal vaid kaks küla, mille elanikud miskipärast rannas laiuvad miljonivaadet ei hinnanud?

Rattaretkelised piilusid ka Konstantin Pätsi tallu ehk tänasesse botaanika-aeda, arutlesid Mähe aedlinna aianduskoperatiivinduse üle ja otsisid

Rattaretk tõi kokku üle saja rattasõbra. Foto: Matkafy Laternamatkad

Meriväljal ülesse kuulsa Merivälja UFO maja.

Heitlikule Eestimaa ilmale kohaselt said ratturid ka mõne vihmapiisaga kastetud, kuid suurem osa retkest veereti sooja päikese all. Poole sõidu peal koguti jõudu mõnusal piknikul, kus pakuti Põltsamaa suppi ja musta leiba, magusaks ampsuks Nick'si baatoone. Janu kustutas Vichy ja laternamatkade legendaarne piparmünditee.

Osalejad jäid üritusega väga rahule ning nõustasid, et iga-aastane rattaretk on suurepärase võimaluse avastada oma kodukandi loodust ja ajalugu ning veeta aega toredas seltskonnas. Kindlasti tasub järgmisel aastal uuesti tulla, sest siis ootavad juba uued lood uuel rajal!

Ürituse toimumist toetasid Viimsi vald, Filter AS, Nick's Eesti.

Filter Temposarja neljanda etapi Viimsis võitsid Taavi Kannimäe ja Elisabeth Ebras

KOKKUVÕTE Viimsis peetud Filter Temposarja neljandal etapil olid 14-kilomeetrise rattarajal kiireimad Taavi Kannimäe ja Elisabeth Ebras. Jooksurajal pälvisid esikohad Aleksandr Kuleshov ja Mirjam Vint ning rulluisuvõistlusel Andrus Kuusk ja Lisandra Tarmet.

Mihkel Reile

Filter Temposarja korraldaja

Taavi Kannimäe näitas rattarajal päeva parimat aega juba seitsmendal kilomeetril olnud vaheajavõtupunktis ning suutis distantsi teises pooles veel oma edu lähimate jälitajate ees kasvatada. Hauka Veloklubi ratturi lõpuajaks möödeti 16 minutit ja 39 sekundit, mis teeb keskmiseks kiiruseks üle 50 km/h. Teise ja kolmanda koha pälvisid alles juunioride klassi kuuluvad Ron Rooni (+0.11) ja Oliver Mätik (+0.27).

Naistest oli kindla eduga parim Elisabeth Ebras, kelle aeg oli 18 minutit ja 41 sekundit. Aidi Gerde Tuisk kaotas talle 33 ja Nele Ohmann 34 sekundiga.

Kuue kilomeetri pikkusel jooksurajal teenis võimsa võidu Akleksandr

Filter Temposarja neljandal etapil käis rattarajal tihe rebimine. Foto: Kristjan Kivistik

Kuleshov, kelle lõpuajaks oli 19 minutit ja 45 sekundit. Teise tulemuse jooksis välja Rait Mänd (+1.46) ja kolmanda Lauri Tiganik (+2.02).

Naiste klassis käis tihe heitlus Vinti ja Anne-Ly Palmi vahel. Kui Palm oli pöördepunktis veel kaheksa sekundiga ees, siis finišis oli parim Vint ajaga 23.49 – Palm kaotas talle viie sekundiga. Kolmanda koha pälvis Kertu Orul (+2.28).

14-kilomeetrise rulluisurajal oli kõige nobedam Andrus Kuusk ajaga 23 minutit ja 1 sekund. Gerth Kivima kaotas talle 45 sekundiga ning Kert Keskpäik 1 minuti ja 21 sekundiga.

Naiste konkurentsis oli parim Lisandra Tarmet tulemusega 27 minutit ja 50 sekundit. Talle järgnesid Mirjam Kalvik (+4.18) ja Helina Poom (+6.01).

Filter Temposarja viies etapp peetakse 7. augustil Ääsmäel.

REAKUULUTUSED

Aiatööd

Ohtlike puude raie, võsa lõikus ja kruntide puhastamine võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse! Tel 5623 0373, Randy.

Aedade ja terrasside ehitus ja renoveerimine. E-post info@ehituspuusepad.ee, tel 5688 0841, koduleht www.ehituspuusepad.ee.

Köielte puude hooldus, kujundus või langetus, puude sidumine, hekkide pügamine, ohtlike puude raie, kändude freesimine, viljapuude hooldus, puittaimede istutus – töid teostab litsentseeritud arborist. Võta ühendust ja vaatame koos üle! Tel 525 1330, marek@mww.ee.

HEKKIDE pügamine, VILJAPUUDE suvine lõikamine, HALJASTUSTÖÖD. Pikaajaline kogemus, kvaliteetne töö. Facebook Toomas Kirotar, tel 5564 7029, e-post toomas.kirotar@gmail.com.

Teostame haljastustöid. Sõelutud mulla müük. Tetrapood OÜ, tel 5553 8946, e-post Tetrapood1@gmail.com.

Ehitus

Vahetan boilerid, WC-potte, segisteid, valamuid; pesumasinate ühendamine ja vanade äravedu; väiksemad elektritööd. Tel 5904 8011, e-post looduse.3@gmail.com.

Teostan erinevaid üldehitus- ja remonditöid. Vundamendi ehitus, siseviimistlus, välisviimistlus, sanitehnilised ning elektritööd (olemas B2 pädevus). Tel 552 7217.

Katuste ja fassaadide pesu ja värvimine, rennide puhastus, akende pesu, paigaldame katuse redelid

ja vihmaveerenne. Töökogemust on 12 aastat. Võta ühendust e-posti aadressil kpe.kpe@mail.ee või helistades tel 5638 8994. Vaata lisa kodulehelt www.kpe.ee.

Pottsepatööd. Uute küttekahade ehitus ja vanade remont. 16-aastane töökogemus ja kutsetunnistus. Vaatama tulek visiiditasuga. Tel 5690 3327.

Korstnapitsi ehitus ja remont. Tel 5557 9399.

Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik, tehtud töö registreerin Päästeametis. Redelite kasutamise võimalus. Tel 5689 0125, e-post kuldnoop@gmail.com.

Laadur-ekskavaatori teenustööd, lammutustööd, ehitusprahi koristus ja õue koristustööd. Tel 507 4178.

Ehitusmees teostab järgnevaid töid: suvilate lammutus, üldehitus, värvimistööd. Tel 5365 1222.

Kaks pikaajalise kogemusega ehitusmeest (53- ja 39-aastane) ootavad suuremahulisi objekte eraisikutelt: suvilad, majad, korterid. Teostavad üldehitust, vannitubade plaatimistööd, torutöid, siseviimistlust (pahteldus, mp-krohvimine), soojustamine. Tel 518 2846, Toomas.

Tänavakivide paigaldus ja parandustööd. Teede ja platside ehitus. Kivide müük. Haljastustööd. Tel 566 76629, info@viimsikivi.ee, www.viimsikivi.ee.

Kvaliteetne plaatimisteenus ning saunade ehitus nii era- kui ka äriklentidele. Usaldusväärne ja pikaajaline kogemus. Tel 5564 1910.

Puit- ja võrkaedade ehitus, tänavakivide paigaldus, haljastustööd, terrasside ehitus, lammutustööd. Tel 5891 3162, Unikivi24@mail.ee.

Kinnisvara

HEI! Kas oled mõelnud kinnisvara müügi või ostu peale? Tasuta konsultatsioon, professionaalne abi. Raid & Ko kinnisvara- ja õigusbüroo. Helista või kirjuta! Tel 5662 6016, Urve Lihten, e-post urve@raid.ee.

Muud teenused

Koduteenusena juuste lõikus eakale ning puudega abivajajale. Tel 5592 8588, Kaie.

Kogemustega õmbleja teostab Viimsis Aiandi teel parandus- ja õmblustöid. Tel 5625 1195, Tiit.

Kogemustega õmbleja Haabneemes teeb õmblus- ja parandustöid ning õmbleb kodutekstiile. Tel 524 2109, Heljo.

Veoteenus/kolimine. Akuraatsed kolijad. Vana mööbli demonteerimine ja äravedu, sh rämpsud äravedu. Metallijäätmeid (sh kodumasinad) viime ära tasuta. Töötame ka nädalavahetustel. Tel 502 8148.

VANARAUJA JA KODUMASINATE tasuta äravedu. Plekk, vinklid, torud, aiavõrk, mahutid, vannid, pesumasinad, pliigid, mootorid, kaablid, autoosad, akud jne. Korterist väljatassimine, külmiku, teleri tasuline äravedu. Tel 5550 5017.

Korstnapühkimine. Kütteseadmete hooldus ja remont. Töödele garantiit ja akt. Tel 5692 1396.

Katuste kõrgsurvepesu ja värvimine (plekk, kivi, eterniit). Tänavakivide puhastus. Tel 5624 1509, Andres.

Kotka Raamatupidamisteenused OÜ teeb raamatupidamisteenust väike ja mikro ettevõtetele. Tel 501 6346.

Ost, müük

Müüa soodsas hinnas puitbrikett kandiline RUF, premium pellet 6 ja 8 mm, kuivad kaminapuud ja kütteklotid, transpordi võimalus. Tel 517 0257.

Ostame absoluutselt igas seisus autosid. Kustutame ARK-ist litsentsi alusel. Tallinn ja lähiumbrus. Tel 5823 8310.

Ostan rinnamärke, vanu postkaarte, trükiseid ja dokumente, vanaraha ning muid kolleksioneerimise esemeid. Võib pakkuda ka kasutatud tänapäevaseid raamatuid. Tel 602 0906 ja 501 1628.

Ostan vanavara: uuemad ja vanemad raamatud, postkaardid, märgid, mündid, margid, heliplaadid, mänguasjad, nõud, keraamika, kunst, käekellad jm. Tel 514 0618, Andres.

Müüa kuiv kaminapuu 40 l võrgus. Tasuta transport al 30 võrku. Hind al 4,20 € võrk. Suurema koguse ostjale soodustus. Tel 507 9940.

Kuivad küttepuid 50 l võrkkotis 30 cm (lepp, sanglepp, kask, saar). Info ja tellimine kodulehelt www.pakhalupuu.ee või tel 509 9598, e-post pakhalupuu@gmail.com.

KÜTTEPUUD. Müüa saetud ja lõhutud küttepuid pikkusega 30–60 cm. Pakume ka kojuvedu. Tel 522 7345,

e-post marek406@gmail.com. Tellimusi võtame vastu iga päev.

Küttepuid, pelleti ja briketi müük üle Eesti. Rohkem infot saab kodulehelt www.puu24.ee või tel 520 0093, 600 0136.

Ostan garaaži Viimsis, Katlamaja – Aiandi – Vehema tee piires. Tel 513 3966.

Laias valikus ja soodsas hinnas madratsid ja voodid (erimõõtudes tellimise võimalus). Hea hinnaga kasukad ning naiste riided ja jalanõud otse USA-st poes Rietering. Address: Randvere tee 6, 2. korrus, Viimsi.

Laias valikus ja soodsas hinnas madratsid ja voodid (erimõõtudes tellimise võimalus). Hea hinnaga kasukad ning naiste riided ja jalanõud otse USA-st poes Rietering. Address: Randvere tee 6, 2. korrus, Viimsi.

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Sobib ka remonti vajav, vajadusel äravedu puksiiriga. Tel 5630 4306.

Pakun tööd

Pakume tööd poole kohaga nõudepesija-köögi abiliselle. Töökoht Karulaugu Pesto kohvikus Viimsis, tööaeg kell 10–17 graafiku alusel. Tööleasumine kohe (juulis kollektiivpühkus). Tasu kokkuleppel. Kontakt: toidukirg@gmail.com, tel 510 4400.

Pakume tööd kohviku teenindajale Viimsis. Töökoht Laidoneri mõisa kohvikus Maria juures, tööaeg R–P kell 10–18. Tasu kokkuleppel. Kontakt: toidukirg@gmail.com, tel 510 4400.

VIIMSI KODUKOHVIKUTEPEÄEV

20. juuli 2024

Lisainfo: kohvikutepeaev@viimsivv.ee

Parim viis viimsilasteni jõudmiseks on reklaam Viimsi Teatajas!

Telli oma toote või teenuse reklaam juba täna.

Vaata lisaks: viimsi.ee/reklaamihinnad

Kas sina teadsid, et Viimsi Teataja:

- on viimsilaste seas kõige kõrgemalt hinnatud infokanal Viimsis toimuva kohta
- tiraaž on 10 860
- ilmub kaks korda kuus
- on 24-leheküljeline
- on vallaelanikele tasuta

Viimsi Teataja

Taviberg

EHITUS

- Eramu ehitus ja remont
- Siseviimistlustööd
- Fassaaditööd
- Katuste ehitus
- Santehnilised tööd
- Elektritööd
- Aedade ja piirete ehitustööd
- Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt

Tel +372 604 0000

Mob +372 5553 0422

WWW.TAVIBERGEHITUS.EE

Mälestades head kauaaegset
KÜ esinaist

Veera Ebenek

(4.03.1940–8.06.2024)

KÜ Ankrupaik

Avaldame kaastunnet kolleeg
Harri Ausmaale ema

Maris Ausmaa

(26.09.1960–14.06.2024)

kaotuse puhul.

Viimsi Vallavalitsus

LUMEN

— JUBA 31 AASTAT —

Sinu HAMBAKLIINIK Viimsis

KONSULTATSION ja RAVIPLAAN

HAMBA- ja JUURERAVI

PROTEESIMINE

KERAAMILISED KROONID JA TÄIDISED

KIRURGIA ja IMPLANTATSIION

CAD/CAM HAMBALABOR

3D RÖNTGEN jne

Asume
Viimsi Äritares
ja Viimsi SPA majas

Helista **601 1812** ja vaata **www.lumen.ee**

Oleme Tervisekassa lepingupartner. Tegevusluba nr: Lo2451

Laste ja täiskasvanute ravi, proteesihüvitis.

2006 2024

10. JUULI

MERELAULUD
Marko Matvere

Tallinna Kammerorkester
dirigent Tõnu Kaljuste

12. JUULI

RITA RAY duo

28. JUULI

IVO LNNA,
Robert Linna
ja Supernova

Kontserdid toimuvad
Omari küünis algusega kl 19.30

Festivali kunstiline juht **Tõnu Kaljuste**

Vaata täpsemalt nargenfestival.ee

KORRALDAB
salk
SA LOOTU KODU

pileti
keskus

Sunlines
VIIB NAISSAARELE

KULTUURIMINISTEERIUM

ESTI KULTUURIKAPITAL

VIIMSI

Naisaarel

AmeerikaAuto

AmeerikaAuto

OTSIME TUGIISIKUT

TUGIISIK TOETAB JA ABISTAB 5 AASTAST ERIVAJADUSEGA POISSI: SAADAB LAST LASTEAIAPÄEVAL (AL KL 12) TERAAPIATESSE JA VEEDAB TEMAGA AEGA KODUS NING VÄLJASPOOL KODU. TUGE VAJAB KA SAMA PERE 11 A NOORMEES.

Vajalik: keskharidus, pingetaluvus, tasakaalukus, autojuhiload.
Kasuks tuleb: tugisiku koolitus või varasem kogemus erivajadusega lastega ja eelteadmised autismist.
Pakume 0,5 koormusega töö- või käsunduslepingut tunnitasega 7.30-8.35 €/bruto.

Täpsem info ja kandideerimine (saada tööelu kirjeldus):
reet.aljas@viimsihoolekandekeskus.ee ; Tel 56480649

TUNNUSTAME VANAVANEMOID!

Kui sa arvad, et sinu Viimsis elavad vanavanemad väärivad tunnustamist, siis esita kandidaat!

Ootame ettepanekuid kuni

20. augustini

e-posti aadressil

marje.plaan@viimsihoolekandekeskus.ee

Lisainfo

Marje Plaan 56470834

Lehte Jõemaa 56240688

Aime Salmistu 56907520

E · R · S · O
EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO PEASONSOR

**ERSO
PÄEV
VIIMSI
ARTIUMIS**

31 | **AUGUST
VIIMSI
ARTIUM**

Suvelaagrid Viimsi Huvikeskuses

Juuni

Mariliis Ruttu Avatud Studio suvine linnalaager noortele ja täiskasvanutele 24.-28. juuni kell 12-17

Juuli

Viimsi linnalaager poistele ja tüdrukutele 08.-10. juuli kell 10-16

Mariliis Ruttu Avatud Studio suvine linnalaager lastele ja noortele 1.-5. juuli kell 12-16

Mariliis Ruttu Avatud Studio suvine linnalaager noortele ja täiskasvanutele 8.-12. juuli kell 12-17

Digiruum robotika laager

I vahetus 1.-5. juuli kell 10-17

II vahetus 29. juuli-2. august kell 10-17

Viimsi õue- ja mängulaager 8.-12. juuli kell 10-17

Young Engineers robotika linnalaager 15.-18. juuli kell 09-16.

Väikeste nutikate laager 22.-26. juuli kell 10-12

Tekstiilialane loovuslaager koolinoortele 22.-24. juuli kell 10-16

August

Hea Tuju laagrisuvi tüdrukutele 5.-9. august kell 10-16 (täitunud)

Väikeste kokkade meistiklass. Kokanduse suvelaager 5.-9. august kell 10-15

Mariliis Ruttu Avatud Studio suvine linnalaager lastele ja noortele 5.-9. august kell 10-14

Kooliks ettevalmistav suvekursus 5.-9. august kell 15-17

Suvekursused õpilükkade tasandamiseks (matemaatika 6.-7. klass) 5.-8. august ja 12.-15. august kell 10.30-12

Suvekursused õpilükkade tasandamiseks (matemaatika 8. klass) 5.-8. august ja 12.-15. august kell 12.30-14

Mariliis Ruttu Avatud Studio suvine linnalaager noortele ja täiskasvanutele 12.-16. august kell 12-17

Digiruum robotika laager 12.-16. august kell 10-17

Leiutajate laager 21.-23. august kell 10-17

Viimsi õue- ja mängulaager 12.-16. august kell 10-17

Active Studio Girly Dance laager 5.-8. august kell 10-16

Tekstiilialane loovuslaager koolilastele 21.-23. august kell 10-16

Noorte ja täiskasvanute tekstiilialane loovuslaager 26.-28. august kell 10-16

Rohkem infot laagrite kohta: huvikeskus.ee/uritused/laagrid

BLACK ROSE
ENGLISH PUB

EURO2024 SUUREL EKRAANIL

Terre kuu (14.06 - 14.07.2024) Black Rose pubis

BRONEERI LAUD VABALAUD.EE

Jalkacomb
Suupistevaagen 2-le
2 x Peroni 33cl
22 €

EURO2024 jalkaturniiri eripakkumised

Päevaõlu
Suur vaadiõlu (50cl)
väikse vaadiõlu (33cl) hinnaga*
6.5 €

*Küsi päevaõlle pakkumist teenindajalt, sest see on muutuv Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist!

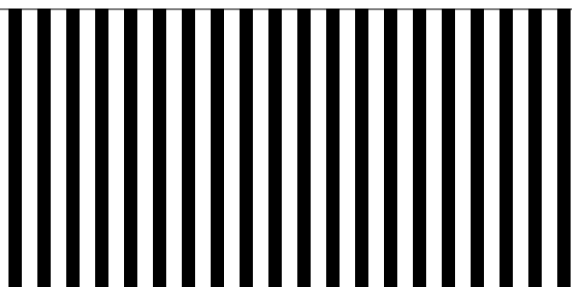

VIIMSI
SPA18+

Tasuta spaasse!

Ostes vähemalt 60-minutilise hoolitsuse SPA18+ või Viimsi SPA Ilukeskuse valikust, kingime Sulle **TASUTA** ühekordse SPA18+ külastuse!

Broneeri spa.spatallinn.ee

DELICE

11.06 - 01.07.2024

Head jaani!

Grillsalat
Delice kg
5,99
tavahind 7,99

Hirveliha steik
Linnamäe Lihatoöstus
240 g
7,99
tavahind 11,29 / 33,29/kg

Kõrvitsa-seemnesepik
Delice Pagarid
~230 g
~1,08
tavahind ~1,38 / 4,69/kg

Fitlap grillsteigid broileri rinnafileest
Nõo
350 g
4,99
tavahind 5,99 / 14,26/kg

Vanilli või šokolaadi koorejäätis 15%
Eriti Rammus
1 L/ 480 g
3,19
tavahind 3,99 / 6,65/kg

Mozzarella ja tomati toorvorst
Frank Kutter
400 g
4,19
tavahind 4,99 / 10,48/kg

Limonaad Hull Õun
330 ml
0,75
tavahind 0,89 / 2,27/L / pant 0,10

Pakkumised kehtivad **28.05 - 10.06.2024** või kuni kaup jätkub. Piltidel on illustreeriv tähendus.